49 2009

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮದಿಪು

ಪಗ್ಗು-ಬೇಷ-ಕಾರ್ತೆಲ್

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವೂರುಡು ತುಳು ಪರಪು ಯೋಜನೆಡ್
ಕೊಯಮುತ್ತೂರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘೊಡು
ಕೊಯಮುತ್ತೂರುಡು ತುಳು ಬೊಳ್ಳಿ

ಬಲೆ ತುಳು ಕಲ್ಪುಗ ಯೋಜನೆಡ್
ತುಳುವೇತರೆರೆಗ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ತರಗತಿದ ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್

ಪುತ್ತೂರುಡು ಬಲೆ ತುಳು ಕಲ್ಪುಗ ಕ್ಲಾಸ್‌ನ್
ಸಹಾಯಕ ಕಮಿಶನರ್ ಡಾ. ಹರೀಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ - 49

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003
ದೂರವಾಣಿ / ಫ್ಯಾಕ್ಸ್ : 0824-2459389
Email:tulu.academy@yahoo.co.in.

MADIPU

A quarterly on Tulu Language, Literature and Culture, published by Karnataka Tulu Sahitya Academy, Lalbagh, Mangalore -3. ✆: 2459389.

Chief Editor	:	Dr. Palthady Ramakrishna Achar
Editor	:	Dr. Duggappa Kajekar
Managing Editor	:	Chandrahasa Rai B.
Pages	:	64 + 4
Vol.	:	13 - 49
ಬೆಲೆ	:	15/-
ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ	:	50/-
ಆಜೀವ ಚಂದಾ	:	500/-
ಮುಖಪುಟ ಚಿತ್ರ	:	ಉಬಾರ್‌ದ ಹೀರೆಬಂಡಾಡಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆಡ್ದ್ ಬಿಸು ಪರ್ಬೊದ ಉದಿಪನ.
ರಕ್ಷಾಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ	:	ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ
ಅಕ್ಷರ ವಿನ್ಯಾಸ / ಮುದ್ರಣ	:	ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್ ಕೆ.ಎಸ್. ರಾವ್ ರಸ್ತೆ ಮಂಗಳೂರು - 575 001 ✆ : 0824 2443002

ಉಜಿರೆಡ್ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ

ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ। ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ 2009ನೇ ದಶಂಬರ ತಿಂಗೊಳ್ದ 10ರ್ದ್ 14 ಮುಟ್ಟ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕುದ ಉಜಿರೆಡ್ "ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊ 2009"ನು ನಡಪಾಯರೆಗ್ ಸಿದ್ದತೆ ಅವೊಂದುಂಡು. ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಅವಂದೆ ದಿಂಜ ವರ್ಸೊ ಕರಿಂಡ್. ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಬುಡಿ, ಬಜೀ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆ ಇಂಚಿಪ ನಡತಿಯಿಜಿ. ಒಡಿಯೂರುದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ರಡ್ಡ್ (2) ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಡಪಾಯರೆ ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಬಿ.ಎಲ್. ರಾಯೆರ್ ಕೆಲವು ವರ್ಷ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ ಅಂಡ ಉಂದು ಮಾತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಅತ್. ಅಕುಲಕುಲು ತನ್ಕುಲೆನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಡ್ ಇತ್ತಿನಾತ್ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಮಲ್ತೆರ್ ಅಂಚಾದ್ ಅವ್ವೇ ಮಲ್ಲೆಂದು ಪನೊಲಿ. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಸಮ್ಮೇಳನೊ ನಡಪವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ದಿಂಜ ಆಸೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿತ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುವೆರ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪಾತೆರೊಂದು ಇತ್ತೆರ್ ಯಾನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದ್ ಜವಬ್ದಾರಿ ಪತೊನ್ನ ಸಾತ್‌ಗು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್‌ದು ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡಪೊಡುಂದು ಕೆಲವು ಜನ ಕೇಂಡೊಂಡೆರ್. ಅಂಡ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡಪಾವುನ ಪದ್ದತಿ ಇಜ್ಜಿ ಇತ್ತೆ ಸಾವರ್ಜನಿಕ ನೆಲೆಟ್ ಅಂಚಿನ ಸಮ್ಮೇಳನ ಅನಗ ಬೆರಿಸಾಯೋ ಕೊರೊಲಿ ಅತೆ. ಧರ್ಮಸ್ಥಳೊದ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಲು ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಯಿತ ಬೆರಿಸಾಯೋ ಕೊರ್ಪುನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಸರ್ವ ತುಳುವೆರ್ನ ಜವಬ್ದಾರಿ. ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ ಅಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ತುಳುವೆರ್ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆವೊಡು. ಅಂಚ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ದುಂಬೊತ್ತಾದ್ ಈ ವಿಚಾರ ತೆರಿಪಾವೊಡು. ಈ ಲೇಸ್ ಉಜಿರೆಡ್ ನಾಲ್ (4) ದಿನಟ್ ಮುಗಿತಲಾಪುಂಡಲ ರಡ್ಡ್, ಮೂಜಿ (2, 3) ತಿಂಗೊಳುದುಂಬೇ ಆಯಿತ ಅಟ್ಟನೆ ಸುರು ಅಪುಂಡು. ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗೊಳ್‌ದ 19, 20ಗ್ ಕಾರ್ಕಳೊಡ್ ತುಳು ವಿಚಾರ

ಸಂಕಿರಣ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥಾನ ಮೈಸೂರು ಮುಕುಲೆ ಬೆರಿಸಾಯೊಡು ನಡಪ್ಪರೆಗುಂಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿಡ್ ತುಳುವೆರೆನ ದುಸ್ತು, ಆಯಿತ, ಪದ್ದಯಿ ಪ್ರದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಪುಲ ಮರ್ದ್‌ದ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕುಡ್ಲಡ್ ಇತ್ತೆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಡ್ ಕೃಷಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ನೇತ್ರಾವತಿ ಸುದೆ ತೀರ್ಗಾವುನ ವಿಚಾರ ಇಂಚಿನ ಪುರಾ ಪ್ರಚಲಿತ ಸಮಸ್ಯಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಚರ್ಚೆ, ಮೂಡಬಿದ್ರೆಡ್ ತುಳುಪರಪು ಬೊಕ್ಕ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಿಕರ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಕಾಸರಗೋಡುಡ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ, ತುಳುವೆರೆ ಕುಸಲ್ ಪ್ರದರ್ಶನ, ಬಂಟ್ವಾಳ್‌ಡ್ ಎದುರುಕತೆ, ಗಾದೆ, ಉರಲ್ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಪುತ್ತೂರುಡ್ ತುಳು ಜನಪದ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಕೂಟೋ ಅಕ್ಟೋಬರ ನವೆಂಬರ ತಿಂಗೊಳುದ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ನಡಪೆರೆಗುಂಡು.

ಈ ಮಾತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ಮುಗಿದಾನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳುತ ಕಮ್ಮೆನ ಪಿರಬರ ಗಮಸ್‌ಂಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ ದಾಲಾ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳುನಾಡು, ತುಳುಬಾಸೆದ ಬಗೆಟ್ ನನಲಾತ್ ಅಭಿಮಾನ ಪುಟ್ಟೊಡು. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತಿನ ಕೀಳರಿಮೆ ಕಳೆವೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡು ತುಳುತ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾವೊಡು. ತುಳುವೆರ್ ಮಾತಾ ಒಂಜೇ ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದಕುಲಾವೊಡು. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈಸರ್ತಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ಕೊಡಿಡ್ಲಾ ಆಟಿ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪರೆಗ್ ಸಂಗೊ ಸಂಸ್ತೆಲೆಗ್ ಉಮೇದ್ ಕೊರುಂಡು ಆಟಿ ಆಚರಣೆನು ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ನದಪಾಯರೆಗ್ ದುಂಬೊತ್ತ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆದ ಸದಸ್ಯ ಬಂಧುಲು, ಉಡುಪಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡೊಲೊಲೆನ ಒಕ್ಕೂಟದಕುಲು, ಅಕ್ಷರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ಆಲದಪದವು, ಬಿಲ್ಲವ ಸಮಾಜ ಪುತ್ತೂರು ಇಂಚ ದಿಂಜ ಸಂಗ ಸಂಸ್ತೆಲು ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರ್‌ನಕುಲು ಲೇಸ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾತಾ ತಾಲುಕುಲೆಡ್ಲ ಆಟಿ ಆಚರಣೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ಲೇಸ್‌ದ ಆಚರಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಣೊಲು ತುಳುಭಾಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೆರ್ಮೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾಂಡ್. ಆಟಿ ಆಚರಣೆಗ್ ಮಲ್ತಿನ ಮಾತಾ ಸಂಘಟಕರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರುಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ಪೊಂದುಲ್ಲೆ ನನಲಾತ್ ತುಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ನಿಕ್ಲೆಡ್ದ್ ನಡಪಡ್ ನಿಕ್ಲೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಕಾಡೆಮಿವುಂಡು ಪಂಡ್‌ದು ಈ ಸಂದರ್ಭಡು ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲೇ. ಉಂದು 49ನೇ ಮದಿಪು ಸಂಚಿ. 50ನೇ ಸಂಚಿ ಒಂಜಿ ನೆಂಪು ಸಂಚಿದ ಒರೊಟು ಬರೊಡೊಂದು ಎಕ್ಲೆನ ಅಬಾಲಾಸೆ ಈ ಅಬುಲಾಸೆನ್ ಈಡೇರ್ಯರೇ ಬೋಡಾದು ಮಾತಾ ತುಳುವೆರ್ಲಾ ಸಹಕಾರ ಕೋರೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವೆ. ನನ ನಮ ದಶಂಬರ ತಿಂಗೊಳ್ದ ರಡ್ಡನೇವಾರೊ ಉಜಿರೆಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಗೊ.

ನಮಸ್ಕಾರ

ಕುಡಲ
18.08.2009

ಡಾ.ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ಸಂಪಲ್ತಿನಾರೆ ಪಾತೆರೊ

'ಆಟಿ' ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದ ಕೇನ್ನಗನೇ ಕಿರಿಕುಟ್ಟ ಬರ್ಸ, ತೇವು-ತಜಂಕ್‌ದ ನೆಂಪಾಪುಂಡು. ಸೌರಮಾನ ಪದ್ಧತಿದ ಕರ್ಕಾಟಕ ತಿಂಗೊಳು ಪಂಡ ಚಾಂದ್ರಮಾನದ ಆಷಾಡ ತಿಂಗೊಳುನು ತುಳುವೆರ್ ಆಟಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಷಾಡದ ಅಕೇರಿಗ್ ಬರ್ಪಿನ ತುಲುವೆರೆ ಆಟಿ ತುಳು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕಪ್ಪು ತಿಂಗೊಲು. ಮದಿಮೆ-ಲೇಸ್ ನಡಪುಜಿ, ಬೂತ-ದೈವೊಗು ಬಲಸುಜಿ. ಆಟಿ ಪಂಡ ಮರಿಯಲೊದ ಅಕೇರಿ, ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ಪೊರ್ತು, ಅಪಗ ಉನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಂದಿನ ದಿನ ಬರ್ಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದೇ ಅರೆಗಲೊಡು ಪೆಲಕಯಿದ ಅಪ್ಪಳ, ಸಾಂತನಿ, ಉಪ್ಪಡಚ್ಚಿರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮರಿಯಲೊಗು ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಐತೊಟ್ಟುಗು ತೇವು, ತಜಂಕ್, ಮರತೇವು, ಕಲ್ಲಲಾಂಬು, ಕನಿಲೆದಂಚಿನ ಕಾಡುತ್ಪತ್ತಿಲಾ ತುಲುವೆರೆಗ್ ತೆನಸಾದಿತ್ತಂಡ್. ಆಟಿಡ್ ಮರಚ್ಚೇವುದ ಪತ್ರೊಡ್ಯೆ, ತಜಂಕ್ ಪೆಲತ್ತರಿ ಆಜಾಯಿನ ಕೊಡಿತಪ್ಪುದ ಪಸೆಂಗಿರಿ ಪಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇಷ್ಟ.

ಆಟಿಡ್ ಪೊಸಮದಿಮಲ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಕುಲ್ಲುನ (ಆಟಿಕುಲ್ಲುನ) ಕ್ರಮ ಎಲ್ಲ ಮಟ್ಟ್‌ಡಾಂಡಲಾ ಇತ್ತೆಲಾ ಉಂಡು. ಆಟಿ ಅಶುಭ ತಿಂಗೊಲಾಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ಕಂಡನಿ-ಬೊಡೆದಿ ಸೇರುನಲಾ ಎಡ್ಡೆತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮದಿಮಲ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಅಪ್ಪೆಲ್ಲಡೆ ಕಡಪುಡುವೆರ್‌ಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ ಪಂಡೆರ್‌ಡ ಕಂಡನಿಲ್ಲದ ಬಡಪತ್ತ್ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ತೆರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಈ ಕಟ್ಟ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಕೆಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಬೆನ್ನಿ ಮುಗಿದ್ ಬೇಲೆ ದಾಂತೆ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಕುಲೊಂದಿತ್ತಿನ ಕೂಡು ಕುಟುಮೊದ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಆಟಿಡ್ ಚೆನ್ನೆದ ಮಣೆ ಪಿರ್ಪಿದ

ಗೊಬ್ಬು. ಅಂಜೊವೆಗ್ ತಾರಯಿ ಕಟ್ಟುನ ಕುಸೇಲ್. ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಡೆ ಬೈಲುದ್ದೊಗು ಬರೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಟಿ ಕಲೆಂಜನ್ ಜೋಕುಲು ಮಲ್ಲಕುಲುಂದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತೋಡು ಕೈಯಲೆಡ್ ಕೂಜೆ ಮಕ್ಕೆರಿಡ್ ಮಿನ್ ಪತ್ತುನವು ಆಟಿದ ಇಸೇಸ. ಉಂದೊಂಜಿ ಪುರುಸೊತ್ತುದ ತಿಂಗೊಲಾಯಿನೆಟ್ಟ್ ಆಟಿ ಅಕೇರಿದಾನಿ ಅಟ್ಟ ಅಡಿಪುನ (ಅತ್ತಂಡ), ಆಟಿ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡುನ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ಇಲ್ಲ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ ತುಳುವೆರೆನ ಮಲ್ಲ ಪರ್ಬೊಲೆಡೊಂಜಿ. ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಾಲೆದ ಮರತ ಕೆತ್ತೆದ ಪೇರ್ ಜೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಪರಬೆರ್ ಮುಟ್ಟಲಾ ಬಂಗೊಡಾಂಡಲಾ ತೆಲಿತೊಂದೇ ಪರ್ಪೆರ್. ಉಂದೆಟ್ ಭಾರಿ ಮರ್ದ್‌ದ ಸಗ್ತಿ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಜನ ನಂಬಿಕೆ ದೀತೆರ್. ಕೈಪೆ ಮರ್ದ್‌ದ ಬೆರಿಕ್ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ಸಂಪು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ಅಮಾಸೆಗ್ ಸೀರ್ಥ ಮೀಪಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡ್ ಇಡೀ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಕಾರಿಂಜ, ನರಹರಿ ಬೆಟ್ಟ, ಸೋಮೇಶ್ವರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಈಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಜನಕ್ಲೆನ ನೂಕು ನುರ್ಕು ಪನಿಯರಾವಂದ್. ಮೀದಾದ್ ತುದೆ ಬರಿಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ತೋಡುಲೆಡ್ ಬಾಗಿನ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ಪಿನ (ದಾನ ಬುಡ್ಪುನ) ಕ್ರಮಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ಡಿತ್ತಂಡ್. ಮದು ಮಾಸ ತಿನ್ಪಿನಕುಲು ಕೋರಿ ರೊಟ್ಟಿ ಅಡ್‌ದ್ ಆಟಿದ ರಾವುಗು (ರಾವು ಗುಳಿಗಗ್) ಇಲ್ಲ ಪಿದಯಿ ಕಾಯೆರ್‌ದ ಮರತ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಬಲಸುವೆರ್. ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿಗ್ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡುವೆರ್, ನೆನ್ ಆಟಿದಗೆಲ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೆರ್ಮೆದ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿವಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅರಿದ್ ಪೋವೆರೆ ಬಲ್ಲಂದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಲೊಟ್ಟುಗು ಆಟಿ ಆಚರಣೆದ ಔಲೌಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರ್ಬ ಯೋಜನೆಡ್ ಈ ಸರ್ತಿ ಪತ್ತಿರ್ಪ ಕೋಡಿಡ್ ಆಟಿದ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ಪುಯೆರೆಗ್ ದುಂಬು ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಂದು ಸಂತೋಸುದ ವಿಚಾರ. ಇಂಚಿನೆ ಎಡ್ಡೆ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಕೆಡ್ಡಸ, ಬಿಸು, ತುಡರ್ ಪರ್ಬ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಾತಾ ಯೋಜನೆಲೆಗ್ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರ್ನ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೇನೊಂದು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ಪುವೆ.

ಕುಡಲ
20.08.2009

ಡಾ.ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
ಸಂಪಾದಕೆರ್

ತುಳುನಾಡ್ದ ಗುತ್ತುಲು

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಂಪರೆ ಆನಿದ ಕಾಲದ ಪರಂಪರೆ. ಬೂತೊಲು ಆನಿದಾ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಲೆಗ್ ಸೂರ್ಯೆ ಚಂದ್ರೆರ್ ಉಪ್ಪುನೆಟ್ಟ ಅಲಿ ದಾಂತೆ ನಡಾಪಾಯಿ ಕೊರಿ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆ. ಅಲಿ ದಾಂತೆ ಒರಿದ್ ಬಯಿದಿ ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಡ್ ಅಜಲ್ ಒಂಜಿ. ಅಜಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ಗುತ್ತುಲ್ಡು ಉಪ್ಪುನು. ಗುತ್ತುಲು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬಯಿದಿ ಆಳ್ತನದ ಜಾಗೆ.

ತುಳು ನಿಗಂಟ್‌ಡ್ ಗುತ್ತು ಪಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಬಂಟೆರೆ ಮೂಲದ ಇಲ್ಲ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಬರೆತೆರ್. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬಾರಾದಿಗೆ (ಆಳ್ತನ) ತೂಪಿನ ಬೊಕ್ಕ ದೈವ ದೇವೆರೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪಾವುನ ಜಬದಾರಿಗೆದ ಇಲ್ಲ್.

ಗುತ್ತು ಪನ್ಪಿನವು 'ಗೊತ್ತು' ಇಡ್ದ್ ಬಯಿದಿನವು ಪನ್ಪೆರ್. ಬಾಷೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮಸ್ತ್ ತೆರಿದ್ ಪಾತೆರುನಕುಲು. ಗುತ್ತು ಪಂಡ 'ಗುಪ್ಪೆ' 'ಮೂಲ ಜಾಗ್'; ಪಿರಾಕ್‌ದ ವಾಸದ ಜಾಗೆ, ಪಿರಾಕ್‌ದ ಜಾಗೆ ಸರಿ. ಆಂಡ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗುತ್ತುಲು ಒಂಟಿ ಇಲ್ಲುಲು. ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುದ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಆ ಗುತ್ತುದ ಆಸ್ತಿ ಭೂಮಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಡಾ.ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಗುತ್ತುನು 'ಜಹಗೀರು ಮನೆ' ಪನ್ಪೆರ್. ಗುತ್ತುದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೇಲೆದಕ್ಲೆಗ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ದ ಇಲ್ಲ್‌ಲು ಗುತ್ತುದ ಅರ್ಧ ಒಂಜಿ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರೊಡು ಇತ್ತ್. ಈ ಬೇಲೆದಕುಲು ಬೆನ್ನಿದಪಗ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪೆರ್. ದಂಡ್ ಸಾದರೆ ಪೋಡಾಂಡ ದಂಡ್ ಸಾದರೆ ಪೋವೊಡು. ಕೆಲವು ಗುತ್ತುಲೆನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಳುಲೆನ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಲೆತ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅರ್ಕುಳ ನಾನೂರಾಳ ಗುತ್ತು ಅಮುಂಜೆ ಆಜಿನೂದಾಳ ಗುತ್ತು ಪೆರ್ಡೂರು ಐಸ್ರಾಳ ಗುತ್ತು – ಇಂಚ ಕಾಸರಗೋಡುಡು ಇಚ್ಲಂಪಾಡಿ ಗುತ್ತು ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ 'ಮುಸ್ರಾಳ ಮುಂಗಣ್ಣಿ' ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಇಲ್ಲಡ್ ಮೂಜಿ ಸಾರ ಅಳುಲು ಇತ್ತೆರ್. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್ ಇಂಚ ಬರೆಪೆರ್; 'ತಮ್ಮ ಊರಿಗೇನಾದರೂ ಅಪಾಯ ಬರುವಾಗ ಯುದ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದ ಗುತ್ತಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಡೋಲು ಬಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಗಡದವರು ಮನೆಗೆ ಬಬ್ಬರಂತೆ ಆಯುಧ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗುತ್ತಿನ ಚಾವಡಿಗೆ ಬರಲೇಬೇಕು. ಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವಂತಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ದೈವ ದೇವರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಗುತ್ತಿನ ಗುರಿಕಾರರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೀಮೆ ಗುರಿಕಾರನ ಬಳಿಗೋ, ಅರಸನ ಆರಂತಡೆಗೋ ಅಥವಾ ಅಂಬೊಡಿ ಯಕಳಕ್ಕೊ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಪಟ್ಟದವರು (ಮರಕಾಲರು), ಬಿಲ್ಲವರು ಸೇನೆಯ ಅಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ. ನೂರು ಜನರಿಗೆ ಒಬ್ಬ

ಮುಖಾರಿಯೆಂತಲೂ ಇನ್ನೂರಾಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಾಪೆಯೆಂತಲೂ ಮುನ್ನೂರಾಳುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಕಲಾಲಯೆಂತಲೂ, ನಾಲ್ಕು ನೂರು ಆಳುಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಬೋಂಟನೆಂದೂ ತಮ್ಮ ಸೈನ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಯಕನ ಕೈಗೊಪ್ಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಐಂದಾಳ ಗುತ್ತು (ಐನೂರಾಳು), ಆಜ್ಞೂದಾಳ ಗುತ್ತು (ಆರುನೂರು ಆಳು ಗುತ್ತು) ಸಾರಾಳ ಗುತ್ತು (ಸಾವಿರ ಆಳುಗಳ ಗುತ್ತು), ಮುಸ್ರಾಳ ಗುತ್ತು (ಮೂರು ಸಾವಿರ ಆಳ ಗುತ್ತು) ಐಸ್ರಾಳ ಗುತ್ತು (ಐದು ಸಾವಿರ ಆಳುಗಳ ಗುತ್ತು) ಎಂಬುದಾಗಿ ಗ್ರಾಮ ಮಾಗಣೆ ಸೀಮೆಗಳನ್ನೂ ವಿಭಾಗಿಸಿ ತಾವಾಗಿಯೇ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು.' (ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸಮಗ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪು.171)

ಗುತ್ತುದ ಆಳ್ತನದ ಅಧಿಕಾರ ತಿಕ್ಕೊಡ್ಡ ಗಡಿ ಆವೊಡು. ಗಡಿ ಆಯಿನಾರ್ ಗುತ್ತಿನಾರ್. ಕನ್ನಡೊಡು ಗುತ್ತೇದಾರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಅರಸುಗು ಪಟ್ಟ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ. ಗಡಿದಪಗ ಆ ಇಲ್ಲದ ಗಡಿತ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಪುದರ್‌ನ್ ಗಡಿ ಆಪಿನರೆಗ ಕೊರಿಯೆರೆ ಉಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ 'ಪಟ್ಟ ಪುದರ್ ದೆಪ್ಪುನು ಪಟ್ಟದ ಪುದರ್ ಪಾಡುನು' ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪುದರ್. ನೆಕ್ಕ್ 'ಪಿರಾಕ್ ಲೆಪ್ಪುನು ಇಂದ್ ಪನ್ಪೆ.' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬಯಿದಿ ಮಸ್ತ್ ಅಧಿಕಾರೊಲು ಗುತ್ತುದಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಗಡಿತ ಗುತ್ತಿನಾರ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅರಸುಲೆಗ್ ಊರುದ ಬೆನ್ನಿದಕಲ್ದ ಅರಿಬಾರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಯುದ್ಧ ಕಾಲೊಡು ಆಳುಲೆನ್ ದಂಡ್ ಸಾಧರೆ ಕಡಪುಡೊಡು ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಇಂದ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆತೆ.

ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಡು ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಗುತ್ತು ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿಕ್ ಬೆರಿ ಸಾಯ ಕೊರಿಯೆರೆ ಒತ್ತು ಗುತ್ತುಲು ಇತ್ತ. ಊರುಡು ಊರುದ ಗುತ್ತು, ಊರುದ ಮಿತ್ತ ಮಾಗಣೆ ಗುತ್ತು, ಮಾಗಣೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸೀಮೆ ಗುತ್ತು. ಇಂಚ ಗುತ್ತುಡ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಗುತ್ತುಲು ಇತ್ತ. ಇತ್ತೆಲ ಉಲ್ಲ. ಸೀಮೆಡ್ ಇತ್ತಿನ ಗುತ್ತುಲು ಅರಸುಲೆಗ್ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟುನ ಉಂಡು. ಅರಸುಲೆನೆ ಕುಟುಮೊಡು ಅರಸನು ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಧಿಕಾರ ಗುತ್ತುದಕಲ್ಡ ಉಪ್ಪುನು. ಗುತ್ತುದಕುಲು ಪನಂದೆ ಅರಸುಲು ಕಡ್ಡಿಲಾ ಪಂದಾಯೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ಉಂದೆನ್ ಗಣ ತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯ ಪದ್ಧತಿ ಇಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಬುದ್ಧನ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತಿನಿಲಾ ಇಂಚಿನನೆ 'ಜನಪದ ರಾಜ್ಯ'. ಗೌತಮ ಬುದ್ಧನ ಅಮ್ಮೆ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಅರಸು ಆದ ಇತ್ತೆ ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಅಧಿಕಾರ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಶುರು ಆದ್ ಮಿತ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪಿನಿ. ಒರಿಯಡ ಅಧಿಕಾರ ಅತ್ತ್. ಮಾತೆರ್ಡ ಪಟ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುನು. ಸಾದಾರಣ ಆದ್ ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಡು ನಾಲ್ ಗುತ್ತು ಉಪ್ಪುಂಡು ಗುತ್ತುಲ್ನ ಅದಿಕಾರೊಲು ಒಂಜಿ ಗ್ರಾಮೊಡು ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಲಿನಾಯೆ ಅರಸು ಮಗೆ. ಆಂಡಲಾ ಆಯೆ ಗುತ್ತುದಾಯೆ ಪಂಡಿನ ಕೇನೊಡು. ಸೂಳೆಗಾರಿಕೆ ಬುಡೊಡ್ಡಲಾ ಗುತ್ತುದ ಅಪ್ಪಣೆ ಆವೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಕೆಲವು ಗುತ್ತುಲೆಡ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕಲ್ಲುಲು ಉಲ್ಲ. ಗುತ್ತುಲೆಡ್ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚೆತಿಗೆ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಊರುದ ಇತರೆ ಜಾತಿದ ಪಂಚಾತಿಗೆ ಆಂಡ ಗಡಿ ಪತ್ತಿ ಗುರ್ಕಾರೆ ಬೊಕ್ಕ ಒತ್ತು ಸತ್ತು ಗುತ್ತುದಕುಲು ಮೊಗಂಟೆ(ಮೊಗಸಾಲೆ)ಡ್ ಕುಲ್ಲುದುಪ್ಪುವೆರ್. ತಿರ್ತ ಬಾಕ್ಯಾರ್‌ಡ್ ಇತರೆ ಜಾತಿದಕುಲು ಕುಲ್ಲುದು ಉಪ್ಪುವೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಪಂಚಾತಿಕೆ

ಆಂಡ ಅವೆನ್ ಕೇನೊಡೆ. ಕೇನಿಜಿಡ ಅಕಲೆನ್ ಊರುಡ್ದು ಪಿದಯಿ ಪಾಡೊಂದುತ್ತೆರ್. 'ತೂ ನೀರ್ ಕೊರಡೆ, ಗಂಧ ನೀರ್ ಕೊರಡೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ದೋಲು ಬೊಟುದು ಸುದ್ದಿ ಪಾಡ್ಪಾವೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ನ್ಯಾಯ ಪಂಚೆತಿಗೆಡ್ ಪ್ರಮಾಣ ಕಲ್ಲ್ ಮುಟುದು ಚಾವಡಿ ಸತ್ಯೊಲೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಪ್ರಮಾಣ ಮಲ್ಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜಾತಿಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಕ್ಕೆಲಕ್ಲೆನ ಉಲಾಯಿದ ಪಂಚಾತಿಗೆ ಆಂಡ ಉಲಾಯಿ ಚಾವಡಿಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಆವೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೂಟೊನು ಪತ್ತೇರಿ ಕೂಟ ಪನ್ಪೆರ್. ಪತ್ತೇರಿ ಕೂಟೊಡು ಗುತ್ತುದಕುಲು ಅಜಲ್‌ದಕುಲು ಸೇರ್ದ್ ಪಂಚಾತಿಕೆ ಮಲ್ಪುನವು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಪ್ಪುಗಾರ್ಲೆಗ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ದಂಡ್‌ಗ್ ಪೋರೆಲಾ ಪತ್ತೇರಿ ಕೂಟೊದ ಓಲೆ ಬರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

'ಗುರ್ತು ಬರ್ಕೆಲೆ ಪಾಲವೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್‌ಯೇ'

'ಗುರ್ತು ಬರ್ಕೆಲೆ ಪಾಲವೆರ್ ಓಲೆ ಕಡಪಾದೆರ್‌ಯೇ'

'ಪತ್ತೇರಿ ಕೂಟೊಡ್ದು ದಂಡ್‌ಗ್ ಓಲೆ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್'

'ಅಜ್ಜಬೆರ್ಮಾರ್ಳ್ವನ ಪುಗೆ ತೆಕ್ಕಿಯರೆ ದುಂಬೇ ತಚ್ಚನಾಪುರತ ಗಡಿ ಮರ್ಯಾದೆ ತಾನ್ ಪಡೆವೊಡುಂದು ಪತ್ತೇರಿ ಕೂಟೊಗು ದೂರು ಕೊರಿಯೆ ಸೂಡದ ಅಣ್ಣು ಸೆಟ್ಟಿ ಮಗೆ ಸಂಕಾರಾಲುವೆ.' ಇಂಚ ಕೂಟದ ಕಲಟ್ ಗುತ್ತುಲು ಮುಖ್ಯ ಆದ್ ಉಂಡು.

ಈತ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಊರುದು ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೆರೆ ಬೋಡಾಯಿ ನೀರ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟ ಊರ ದೈವ ದೇವೆರೆ ಅಂಕ ಆಯನ ಇಂಚತ್ತಿ ಊರುಗು ಬೋಡಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ಗುತ್ತುದಕುಲ್ನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಆವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮುಖ್ಯ ಗುತ್ತುಗು ಪಂಡ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿ ಗುತ್ತು ಒಂಜಿನೇ ಗುತ್ತು. ಊರುಡು ಆಪಿ ಕೋಲ ನೇಮದ ಬದಿಕರ ತಾರಾಯಿ ಒಂಜಿನೇ ಗುತ್ತುಗು ಬರೊಡು. ಆ ಊರುಡು ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನಗ ಗ್ರಾಮೊದ ಗುತ್ತುದ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ ಪಿಂಗಾರೊನು ಉಜ್ಜಾಲ್ಡ್ ದೀದ್ ಮರ್ಯಾದಿ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಗುತ್ತುಲು ಏತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದವು?

ಆಳುಪೆರ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸುರುತ ಅರಸೆರ್ ಪನ್ಪುಂಡು ಕ್ರಿಸ್ತೆ ಪುಟುದು 450 ವರ್ಷ ಆಯಿನ ಕಾಲೊಡು ಬರೆತಿನ ಕಲ್ಲ ಬರವು. ಆಳುಪೆರ್ನ ಕಾಲದ ಕಲ್ಲ ಬರಾವುಡು ಗುತ್ತುಲ್ನ ಬಗ್ಗೆ ದಾಲ ಪನ್ಪಿಜಿ. ಆಂಡ ಆ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತಿನ ಕೆಲವು ಇಲ್ಲುಲು ಇತ್ತೆ ಗುತ್ತು ಆದ್ ಉಂಡು. ಬೊಳ್ಮಣ್‌ದ ಕುರುನೂರು, ಕಾಪು, ಬೇಳ (ಇತ್ತೆದ ಬೋಲ) ಇಂಚ ಕೆಲ ಊರುದ ಪುದರ್ ಉಂಡು. ಊರುದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಗುತ್ತುಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪಿನಿ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1261ತ್ತ ವೀರಪಾಂಡ್ಯಾರುಪೇಂದ್ರನ ಕಾಲದ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ಕುಡಿಕೂರ ಮೇಲಾಂಟ, ಮಾರದಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿ – ಇಂಚತ್ತಿ ಕೆಲವು ಪುದರ್ ಬರೆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಅಧಿಕಾರಿ, ಮೇಲಾಂಟ ಪನ್ತಿನವು ಗಡಿ ಆಪಿನಿ ಗುತ್ತುಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಗಡಿತ ಪುದರುಲು. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಆಳುಪೆರ್ನ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್‌ಲ್ ಉಪ್ಪ ಅವತ್ತಾಂದೆ. ಆಳುಪೆರ್ 'ಭುವನಾಶ್ರಯ ಪನ್ಪಿ ಮೊಗಸಾಲೆಡ್ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ತೆರ್'

ಪನ್ಪುಂಡು ಕಲ್ಲ ಬರವು. ಮೊಗಸಾಲೆ ಪಂಡ ತುಳುತ ಮೊಗಂಟೆ. ಮೊಗಸಾಲೆ ದಾಂತಿ ಗುತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಗುತ್ತುಲೆನ್ ಮೊಗಸಾಲೆಡ್ ಓಲಗ ಕೊರ್ಪಿನಿ ಇರ್ವನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲೊಗು ಬನ್ನಗ ನಂಕ್ ಕೆಲವು ಗುತ್ತುಲ್ನ ಪುದರ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. 'ಬಳಿಯರಸರ ಗುತ್ತು, ಬಾಗಿಲರಸರ ಗುತ್ತು, ಮಳಕಾಂತು ಗುತ್ತು, ಸೆಟ್ಟಿಬೆಟ್ಟಗುತ್ತು ಮರಕಡ ಗುತ್ತು' - ಇಂಚ ಕೆಲವು ಗುತ್ತುಲ್ನ ಪುದರ್ ಕಲ್ಲ ಬರವುಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ಗುತ್ತುಲು ಜೈನ ಬಸದಿಲೆಗ್ ಏತ್ ಗೇಣಿ ಕಡಪುಡೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಬರೆದುಂಡು.

ಗುತ್ತುಲು ಒಕ್ಕೆಲಗಲ್ಡ ಬೊಕ್ಕ ಜೈನೆರೆಡ ಉಂಡು. ಉಡುಪಿ ಮಠದಕಲ್ಲು ಗುತ್ತುನೆಲನ್ ಒಕ್ಕೆಲಕ್‌ಲೆಗ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕೆಲವು ಸಂತೇಸಿ ದಾಂತಿ ಜೈನೆರ್ ಬೆರನರೆಗ್ ಗುತ್ತುಲೆನೆ ದಾನ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಕೋಡಿದ ಕೊಂಕಣಿರ್ ಗುತ್ತುನು ಕಿರಾಯಿಗ್ ಗೆತೊಂದೆರ್. ಗುತ್ತುನು ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕಲೆಗ್ ಮಾರಿಯೆರೆ ಇತ್ತಿಜಿ. ಒಂಜಿವೇಳೆ ಮಾರಿಯೆರ್ಡ ಗುತ್ತುದ ಅಧಿಕಾರೊನು, ಮಾನ ಮಾರ್ಯಾದಿನ ಬೇತೆ ಒಂಜಿ ಗುತ್ತುಗು ಮಾರ್ದಿನ ಉದಾರ್ಮೆಲಾ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು ಗುತ್ತುನು ಗೆತೊಂಡೆರ್ಡ ಅವು ಪೊಟ್ಟುಗುತ್ತು ಆಪುಂಡು. ಆ ಗುತ್ತು ಇತ್ತಿನ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಕಲೆವೊಂಡು. ತಾರಿಪಾಡಿಟ್ ಅರಸೆರೆ ಗುತ್ತು ಉಂಡು. ಅರಸೆರೆ ಗುತ್ತುಡು ಕಿರಿಸ್ತಾನೆರ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಪುದರ್ ಅರಸೆರೆ ಗುತ್ತು ಆಂಡಲಾ ಇತ್ತಿ ಅರಸೆರೆ ಗುತ್ತು ಪೊಟ್ಟು ಆದ್ ಉಂಡು. ಅಂಚನೇ ಕಂಡೇವು ಗುತ್ತು.

ಸತ್ತ್ ಗುತ್ತು

ಸತ್ತು ಗುತ್ತು ಪಂಡ ಸಮ ಬಲ ಗುತ್ತು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಹೇಳಿಕೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಸಹೋದರ ಗುತ್ತು ಪನ್ಪಿನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಹೇಳಿಕೆ. ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ಗುತ್ತುಲಾ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಖ್ಯ ಗುತ್ತುಡು ಆನಂಜೊವು ಇಜ್ಜಿಡ ಸತ್ತುಗುತ್ತುದ ಆನಂಜೊವು ಮುಖ್ಯ ಗುತ್ತುದು ಪರವಾದ್ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿನ್ ಗೆತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಹೇಳಿಕೆ. ಉಂದೆನ್ ಒಪ್ಪಿತೊನೆರೆ ಒಂತೆ ತೊಡಕ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಎಳತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮೊಡು ಎಳತ್ತೂರು ಗುತ್ತು ಉಂಡು. ಶಿಮಂತೂರು ಗ್ರಾಮೊಡು ಶಿಮಂತೂರು ಗುತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ಶಿಮಂತೂರುಡು ಮಜಲಗುತ್ತು ಉಂಡು. ಜಾರಂದಾಯನ ರಡ್ಡ್ ಭಂಡಾರ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಮಜಲಗುತ್ತುಗು ಪೋದು ಜಾರಂದಾಯಗ್ ತಕ್ಕನ ಪಾದೆದ ತಲೆಟು ಬೊಕ್ಕ ಎಳತ್ತೂರುದ ಗಡುವಾಡ್ದ ನೇಮ ಆನಗಲಾ ಎಳತ್ತೂರು ಗುತ್ತುದ ಗಡಿಪತ್ತಿನಾರ್ ಉಂತುದು ಆವೊಡು. ಜಾರಂದಾಯನ ಬದಿಕರ ತಾರಾಯಿಲಾ ಎಳತ್ತೂರು ಗುತ್ತುಗು ಬರೊಡು. ಇಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಅಧಿಕಾರ ಸತ್ತು ಗುತ್ತುಲೆಡ್ ತೋಜಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪಾಡ್ದನೊಲು ಕೆಲವು ಗುತ್ತುಲೆನ್ ಅರಮನೆಲು ಇಂದ್ ಪನ್ಪ.

❋

ತುಳುನಾಡ ಬೋಂಟೆ

ಕಡಂದಲೆ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬಯಿ

ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪಂಜಿ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್ ಒಂಜಿ ತೋಜುವ ಕುಡ ಮೂಜಿ ।
ಪತ್ತೆರ್ ಕೂಡುದು ಸುತ್ತುಲೆ ಕಾಡ್ ಮಲ್ಲುಲೆ ಈಡೊಂಜಿ ॥
ಸುತ್ತಲ ಕಾಡ್ ಮುರ್ಗೊಲೆ ಬೂಡು ಬಲಿಪೆಲ ಮೂಲುಂಡು ।
ಪೆತ್ತೊನು ಕಂಜಿನ್ ದಪ್ಪುನ ಬೋರಿನ್ ಪಿಲಿ ಪತ್ತುನ ಸುದ್ದಿಂಡು ॥
ದಂಟೆಡ್ ದೋಂಟಿಡ್ ದೇರೊಡು ಬೆಡಿಕುಲು ಬೋಡೊಂತೆ ।
ತೆಂಡೆದ ಬಲ್ಲೆಡ್ ಪುಂಡುದ ಪಂಜಿಗ್ ಪೋಡಿವ ಜನವಂತೆ ॥
ಬಲ್ಲೆದ ಪಂಜಿಲು ಪದವುಡು ಪಲ್ಕೆಡ್ ಬಲಿಪ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ ।
ಓಣಿಡ್ ಒರುಂಕುಡು ಕರುಂಪುಡು ಮಾತ ನೋಪ್ಯೆರೆ ಜನ ಬತ್ತ ॥
ತಪಲೊಡು ಬೆತ್ತ್‌ದ್ ಕತ್ತಿಡ್ ಕೈದ್‌ಡ್ ಕಡ್ಪ್ಯ ಸುರುವಾಂಡ್ ।
ಪಾರುನ ಪರಿಟ್ ಬೆಡಿತವು ಮಂದೆಲೆ ಗುಂಡುದ ಬರ್ಸಾಂಡ್ ॥
ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಪಂಜಿಲು ತಟ್ಟನೆ ಲಾಗಿದ್ ತಾಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಯಾಂಡ್ ।
ಕಬೆಕೋಲು ತಂದೆಲ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಮಂದೆಲು ಬೀಜಾವು ಕೂಟಾಂಡ್ ॥
ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬಲ್ಲೆಗ್ ಜವನೆರ್ ಕೂಡುದು ಬೋಂಟೆನೆ ಜೋರಾಂಡ್।
ಕಕ್ತ್‌ದ್ ಬೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾರುನ ಪಂಜಿಗ್ ಪಗರಿಲ ಬುಡುದಾಂಡ್ ॥
ನುರ್ಕುನ ಪಂಜಿಲೆ ನುರ್ಕುದ ಕಾಲೊಗು ಬಲ್ಲೆಲು ಪೊಡಿಯಾಂಡ್ ।
ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಪಂಜೆಲು ಸೈತ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ಬಾಕಿದ ಬಲಿತಾಂಡ್ ॥
ಪಾಡಿಡ್ ಪಡ್ಪುಡು ಬಲ್ಲೆಡ್ ಬಲಿತ್‌ದ್ ಜನೊಕುಲು ಸೋತಾಂಡ್ ।
ಅಸರ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಬೆಸರ್‌ಗ್ ನಿರೆಳ್ ತೋಡುದ ಬರಿಟಾಂದ್ ॥
ಬೊಂಡದ ಕೈಲ್ ಬೆಂಜನ ಬಜಿಲ್ ಕನಪಿನ ಜನ ಉಂಡು ।
ದೂರದ ಮಂದೆಗ್ ಅಸರ್‌ಗ್ ಬೊಂಡ ಬಡವುಗು ಬಜಿಲುಂಡು ॥
ಮೂಡುದಿ ಪೊರ್ತು ಮುರ್ಕುದು ಪೋಂಡು ಬೋಂಟೆಲ ಮುಗಿದಾಂಡ್ ।
ಕೂಡುದಿ ಮಂದೆಲು ಕೂಟುದು ಕುಡರಿ ಪಂಜಿಲ ಪಾಲಾಂಡ್ ॥
ಪತ್ತೆರ್ ಕೂಡುದು ತಪ್ಪುಲ ದಕ್ಕ್‌ದ ಕೈ ಕೈ ಮುಗಿದಾಂಡ್ ।
ಜೈತಿನ ಜವನಗ್ ಪಂಜಿದ ಮಂಡೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಕೊರುದಾಂಡ್ ॥
ಅರ್ತಿಡ್ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಗತ್ತ್‌ಡ್ ಗೌಜಿಡ್ ನಲಿಪ್ಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್ ।
ಗುತ್ತುಗು ಸಂದವು ಪಾರೆನ್ ಕಾಡದ್ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬೆರಿಯಾಂಡ್ ॥
ತುಳುವೆರೆ ನಾಡ್‌ದ ಬೋಂಟೆಲು ಉಂದು ಲೋಕನೆ ಪುಗರುನವು ।
ದುಂಬುದ ಕಾಲದ ಕಟ್ಟುಲು ಮಾತ ಜನೊಕುಲು ಮೆಚ್ಚುನವು ॥

❋

ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪು ಗುರ್ತೊಲು

ಕುಮಾರಿ ಸಂಗೀತ

ಕಾರ್ಕಳದ ಕವಿ ಚದುರ ಚಂದ್ರಮೆ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಇಂಚ ಪನ್ಪೆ – 'ಭೂಕಾಂತೆಯ ಸಿರಿ ಮೊಗದಂತೆ ಶೋಭಿಸುವ ಶಿಲ್ಪಕಾಶಿಗೆ ಬನ್ನಿ... ! ಉಸಿರುಕೋಟೆಯ ನಡುವೆ ಬೆಳೆದ ಕಾರ್ಕಳದ ನೋಡಲು ಕಣ್ಣು ಹೃದಯಗಳೆರಡನ್ನೂ ತನ್ನಿ !!

ಅಂದ್, ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಕಡಲ್, ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಬಾನೊನು ಮುಟ್ಟುನ ಗಟ್ಟದ ಸಾಲ್‌ದ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಊರು ಕಾರ್ಲ. ಉಡುಪಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ, ಇಡಿ ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಭಾರತೊಡೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ನಿಲೆಟ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ನಾಡ್ ಉಂದು. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿನ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪಾದೆ ಕಲ್ಲ್‌ಲೆನೇ ಕೆತ್‌ದ್ ಮೂರ್ತಿ ರೂಪೊನು ಕೊರ್ದು ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಕಟ್‌ದ್, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಇನಿ ಇಡೀ ವಿಶ್ವ ನಕಾಶೆಡೆ ಮಲ್ಲ ಸ್ಥಾನೊನು ಪಡೆತಿನ ಊರು. ಧರ್ಮ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ತನ್ನೊನೇ ಆಯಿನ ಕೊಡುಗೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಸುಮಾರ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲು ಉಪ್ಪುನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಊರು ಉಂದು. ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ಕರಿದ್ ಪೋತಿನ ದಿನೊಕುಲೆನ್, ಇನಿತ, ದಿನೊಕುಲೆನೊಟ್ಟುಗು ಬೆಸಿಗೆ ಪಾಡುನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ವಾದ್ಯೊಲು ಎನ್ನ ಊರುಡುಲಾ ದಿಂಜ ಉಲ್ಲೊ.

ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪಾತೆರುನುಂದಾಂಡ, ಭಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡ್ದೇ ಕಾರ್ಲಡ್ ಗುಡಿ, ಗೋಪುರೊಲು, ಬಸದಿಲೆನ್ ಕಟ್ಟುನಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಬೆಳ್ಮಣ್‌ದ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇ ಶತಮಾನೊಡೇ ಇತ್ತೊ ಪನ್ಪುನ ಉಲ್ಲೇಖ ನಮಕ್ ಇತಿಹಾಸೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಂಚನೇ, ಪೆರುವಾಜೆ, ದರೆಗುಡ್ಡೆ, ಕೆರ್ವಾಶೆ, ಮಿಯಾರ್, ... ಇಂಚ ಕೆಲವು ಊರುಲೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಸುಮಾರ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 8ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಕಡೆತ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಕಟ್‌ದಿನವು.

ಕ್ರಿ.ಶ. 10–12ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ನನಾತ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಂಡ್. ಅಯಿಟ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಮಾಳ, ಹೆಮುಂಡೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಜೆಕಾರ್‌ದ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ(ಜನಾರ್ದನ), ಚೋಳಿಪಾಡಿ (ಕಾಬೆಟ್ಟು) ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಂಗಡಿದ ವೇಣುಗೋಪಾಲ, ಕುಕ್ಕುಂದೂರು, ಮುಂಡ್ಕೂರುದ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ, ಬೋಲದ

ಮೃತ್ಯುಂಜಯ, ತೆಳ್ಳಾರ್‌ದ ಜಲದುರ್ಗೆ, ವಿಟ್ಲೆ ಕೆಮ್ಮಣ್ಣ್‌ದ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಪಿರಾಕ್‌ದ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡೇ ಪುದರ್ ಪೋತಿನವು.

ರಚನಾ ಶೈಲಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶೇಷತೆ

ವಾಸ್ತುದ (architecture) ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂಪುನಾಂಡ ಮಾತಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಸಾಧಾರಣದವು. ಆಂಡ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ಪೂರ್ತುರ್ಜ ಪೊರ್ತುಗು ಪೂಜೆನ್ ಪಡೆಯುನ ಮೂರ್ತಿಲು ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಕಾಲ ಬೊಕ್ಕ ಪೊರ್ಲುನು ಲಪ್ಪ್ಯರೆಗ್ ಇಪ್ಪುನ ಮುಖ್ಯ ತಿರ್ಲುಲು. ಆತೇ ಅತ್ತ್, ಶಿಲ್ಪಕಲೆತ ದಿಟ್ಟಿದ್, ಈ ಮೂರ್ತಿಲು ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದವು ಬೊಕ್ಕ ಆತೇ ವಿಶೇಷದವು.

ಕುಕ್ಕುಂದೂರು ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಪೂಜೆನ್ ಪಡೆವುನ ಮಹಿಷ ಮರ್ದಿನಿನ ಮೂರ್ತಿ ಎಲ್ಯ ಆಂಡಲಾ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ! ಅಂಚನೇ ತೆಳ್ಳಾರ್‌ದ ಜಲದುರ್ಗೆನ ವಿಗ್ರಹೊ ಕುಲ್ದಿನ ರೂಪೊಡಿತ್‌ದ್, ಪರಡ್‌ದಿನ ತರೆಕುಜಲ್, ಕೆಬಿತ ಬೆಂಡೋಲೆ, ಕಂಚಲೆನ್ ಅಲಂಕಾರಿಸಾದಿನ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಕೆತ್ತನೆಲೆಡ್ಡಾವರ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷ ಮೂರ್ತಿ ಆದ್ ಇನಿಕ್‌ಲಾ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರುಡುಂಡು.

ಚೋಳಿಪಾಡಿ (ಕಾಬೆಟ್ಟು) ಬೊಕ್ಕ ಹಿರಿಯಂಗಡಿದ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಮೂರ್ತಿಲು ಉಂಡೆಡ್ಡ್ ಮಾತಾ ಮಿಕ್ಕಿನವು. ಕಾಬೆಟ್ಟುದ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಮೂರ್ತಿ ಹಿರಿಯಂಗಡಿದ ಮೂರ್ತಿಡ್ದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದವು. ತ್ರಿಭಂಗಿಡ್, ಕುರಲ್‌ನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಉಂತುದಿನ ಗೋಪಾಲನ ಮೂರ್ತಿ, ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತೆ ಪದ್ದೆಯಿ, ಬಂಗಾರ್, ಕುಂಟುಲೆಡ್ ಬಾರಿ ಪೊರ್ಲು ತೋಜುಂಡು. ಅಟ್ಟೆ ಪ್ರಭಾವಳಿಟ್ ವಿಷ್ಣುನ ಪತ್ತ್ ಅಬತಾರೊದ ಕೆತ್ತನೆಲಾ ಉಂಡು. ಕೆತ್‌ದಿನ ಶಿಲ್ಪಿ ತನ್ನೊ ಕಸುಬುದ ಚಲಾಕ್‌ನ್ ಈ ಕೆತ್ತನೆಡ್ ತೋಜಪಾದೆ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ಹಿರಿಯಂಗಡಿದ ವೇಣುಗೋಪಾಲ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಗೋಪುರ, ಮಹಾದ್ವಾರ ತೀರ್ಥ ಮಂಟಪೋ, ಸುತ್ತುಲಾ ಅಗರ್ ಇತ್‌ದ್ ನಡುಟು ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಇತ್ತಿನವು. ಆಂಡ, ಕಾಲೊದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಡ್ದೊ, ಅತ್ತ್, ತೂವೊನ್ನಕುಲು ದಾಂತೆನೊ, ಇನಿ ಖಾಲಿ ಗರ್ಭಗುಡಿ ಮಾತ್ರ ಒರಿದ್‌ಂಡ್. ಸುಮಾರ್ 90 ವರ್ಷೊದ ಪಿರವುಡು, ಮುಲ್ಪತ್ತಿನ ವಿಗ್ರಹೊನು ಕಾರ್ಲದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಸಭಾಭವನೊಗು ಕನತ್‌ದ್ ಕಾಪುನ ಕೆಲಸೊ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ, ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಕೈತಲ್‌ಡುಪ್ಪುನ ವನಭೋಜನೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಮಂದಿರೊಡು ಈ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕಾತೊಂದು ಬೈದೆರ್.

ಕರಿಶಿಲೆಟ್ ಕೆತ್ತ್‌ದಿನ ವೇಣುಗೋಪಾಲನ ವಿಗ್ರಹೊ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದೊ. ಕೃಷ್ಣನ ನಾಟ್ಯ ಭಂಗಿ, ನಾಟ್ಯದ ಭರಸ್‌ಗ್ ರಾತ್‌ದುಪ್ಪುನ ಪೀತಾಂಬರೊ, ಆಭರಣೊದ ಅಲಂಕಾರೊ, ದತ್ತ್ – ಬಲತ್‌ಡ್ ಶಂಖ, ಚಕ್ರೊ, ಕಿರೀಟೊದಲೆಕ ಉಪ್ಪುನ ಮರ, ಪ್ರಭಾವಳಿಟ್ ಪತ್ತೆ ಅಬತಾರೊದ ಕೆತ್ತನೆ ಈ ವಿಗ್ರಹೊದ ವಿಶೇಷತೆ. ಕಣ್ಣ್ ಕುಟ್ಟುನ ಈ ಮೂರ್ತಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಶಿಲ್ಪೊ.

ಉಂದೆಗ್ ಪೂರಾ ಲೆಕ್ಕೊಡು ದೀವೊಂದೆ, ಕಾರ್ಲದ ಕೀರ್ತಿನ್ ಎತ್ತರೊಗು ಕೊನೊತಿನ ಮುಖ್ಯ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು - ಕಾರ್ಲದ ಮುಖ್ಯ ಪೇಂಟೆಡೇ ಉಪ್ಪುನ ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಬೊಕ್ಕ ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನೊ. ಈ ರಡ್ಡ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ರಚನೆ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶೇಷತೆಲ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಅನಂತಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಸ್ಥಾನೊ

ವ್ಯೂಹ ಶೈಲಿಡ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಪೇಂಟೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್, ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿದ ಕೈತಲ್‌ಡೇ ಉಂಡು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಕಾರ್ಲದ ಪುದರ್ ಪೋತಿನ ಭೈರರಸುಲೆನ ಕೊಡುಗೆ. ಉಲಾಯಿದ ಅಂಗಣೊ ಮಸ್ತ್ ಅಗೆಲೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ, ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಯವು. ನವರಂಗ, ಸುಕನಾಸಿ, ಬೊಕ್ಕ ಗರ್ಭ ಗೃಹ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಮುಖ್ಯ ಭಾಗೊಲು. ನವರಂಗೊಡು ಸಾದಾರಣ ಕೆತ್ತನೆದ ನಾಲ್ ಮಲ್ಲ ಶಿಲೆತ ಕಂಬೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ. ಪೊರ್ಲುದ ಮರತ ಬಾಗಿಲುವಾಡ ನವರಂಗ, ಸುಕನಾಸಿದ ನಡುಟಿತ್ತ್‌ದ್, ಇನಿ ಜೀರ್ಣಾವಸ್ಥೆಡ್ ಉಂಡು.

ಸುಕನಾಸಿ, ಸಪೂರೊಡಿತ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ತಾದಿಲಾ (ಪಥ) ಉಂಡು. ಬಡಕಾಯಿ, ತೆನ್‌ಕಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಡಾಯಿದ ಭಾಗೊಲೆಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಗೂಡುಲೆಡ್ ಕ್ರಮೊಟು ದಾಮೋದರ, ಸಂಕರ್ಷಣ ಬೊಕ್ಕ ಅನಿರುದ್ಧನ ವಿಗ್ರಹೊಲು ಉಲ್ಲ. ಜಾರಂಗೆಲ್ (ಇಳಿಜಾರು)ದ ಮುಟ್ಟುದಲೆಕ್ಕ ದೀತಿನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಾಡ್. ತಾಮ್ರೊದ ತಗಡ್‌ಲೆಡ್ಡ್ ಶಿಖರೊದ ಮಾಡ್‌ನ್ ಮುಚ್ಚಿದಿತ್ತ್‌ದ್, ಮಾಡ್‌ದ ಅಡಿಟ್ ಅಷ್ಟದಿಕ್ಪಾಲಕೆರ್ನ ಮರತ ಕೆತ್ತನೆದ ಫಲಕ ಉಂಡು.

ಗರ್ಭಗುಡಿಟ್, ಮಲ್ಲ ಶಿಲಾಫಲಕಂದೇ ಪನೊಡಾಯಿನ ಪೊರ್ಲುದ ಅನಂತಶಯನನ ಮೂರ್ತಿ. ಮೂಜಿ ಸುರುಳಿ ಸುತ್ತುದಿನ, ಏಳ್ ಜಿಡೆತ ಆದಿಶೇಷನ ಮಿತ್ತ್ ಶಂಖ, ಚಕ್ರ, ಗದೆ, ಪದ್ಮೊಲೆನ್ ಪತೊಂದು ಮಹಾವಿಷ್ಣು ಜೈದಿನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ತಾಮರೆದ ಪೂಟು ಬ್ರಹ್ಮೆ ಕುಲ್ಲುದೆ. ಸುಮಾರ್ ಪತ್ತ್ ಅಡಿ ಉದ್ದ, ಎಣ್ಮ ಅಡಿ ಎತ್ತರೊದ ಈ ಮಲ್ಲ ವಿಗ್ರಹೊ ಒಂಜೇ ಶಿಲೆಟ್ ಕೆತ್‌ದಿನವು ಪನ್ಪಿನವು ಗಮನಿಸಾವೊಡಾಯಿನ ವಿಚಾರೊ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅಪೂರ್ವ ಕೆತ್ತನೆದ ಶಿಲ್ಪಿ ಏರ್‌ಂದ್ ತೆರಿದ್‌ಜಿಡಲಾ, ಆಯೆ ಆ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಇಪ್ಪುನ ಮುಟ್ಟ ಜನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಖಂಡಿತಾ ಒರಿವೆ.

ವೆಂಕಟ್ರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನೊ

ಕ್ರಿ.ಶ.17-18ನೇ ಶತಕೊಡು ಉದಿಪನೊಗು ಬತ್ತಿನ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊ, ವರ್ಷ ಇಡೀ ನಡಪುನ ಪೂಜಾದಿ ಉಚ್ಚಯೊಲೆಡ್ದಾವರ ಪ್ರಮುಖ ಧಾರ್ಮಿಕ, ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೇಂದ್ರವಾದ್ ಮೆರೆಯೊಂದುಂಡು. ಭಾರೀ ಅಗೆಲೊದ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರೊ, ಗೋಪುರೊಲು ಇತ್ತಿನ ಚಂದ್ರಶಿಲೆ ಪಿದಯಿದ ಅಂಗಣೊಡಾಂಡ, ಬೊಳ್ಳಿದ ದ್ವಾರ, ದತ್ತ್ - ಬಲತ್ತ್‌ಡ್

ಜಗಲಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣ ಪಥ, ಸರಸ್ವತಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಣೇಶನ ಗುಡಿ ದ್ವಾರದ ಉಲಯಿದ ಅಂಗಣೊಡುಂಡು. ಉಂದೆತ್ತ ನಡುಟ್ಟು ಗರ್ಭಗೃಹ, ಸುಖನಾಸಿ, ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಗೊಲ. ದ್ವಾರೊದ ರಡ್ಡ್ ಬರಿಟ್‌ಲಾ ಜಯ-ವಿಜಯೆರ್ನ ಮೂರ್ತಿಲು.

ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಮುಖ್ಯ ಆಕರ್ಷಣೆ - ನೆಲ್ಲಿಕಾರ್ ಶಿಲೆಟ್ ಕೆತ್ತ್‌ದಿನ ನಾಲ್ ಕಂಬೊಲು ಇಪ್ಪುನ ಪೊರ್ಲುದ ಮಂಟಪೊ. ಸುಖನಾಸಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಖ ಮಂಟಪೊದ ನಡುಟು ಈ ಮಂಟಪೊ ಉಂಡು. ರಾಷ್ಟ್ರ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರಾಯಿನ ಶಿಲ್ಪಿ ಕಾರ್ಲದ ರೆಂಜಾಳ ಗೋಪಾಲ ಕಿಣಿಕ್ಲೆನ ಪೆರ್ಮೆದ ಕಾಣಿಕೆನೇ ಈ ಮಂಟಪೊ. ನಾಲ್ ಕಂಬೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಮರ, ಬೂರು, ಪೂ- ಪಲ್ಂದ್, ಪಕ್ಕಿ - ಪ್ರಾಣಿಲೆನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿನ್ಯಾಸ ಅಪೂರ್ವವಾದಿತ್‌ದ್, ಈ ಕಾಲೊಡು ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಲೆ ಮುಲ್ಪ ಅರಳ್‌ದ್ಂಡ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ವೆಂಕಟರಮಣ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಎದುರುಡು ವೀರಮಾರುತಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಉಂಡು. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಇಂಚಿಪಗ್ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣೊ ಆತ್ಂಡ್. ಮುಲ್ಪದ ವೀರಮಾರುತಿನ ವಿಗ್ರಹೊ ಭಾರೀ ಎತ್ತರೊದ ಆದಿತ್‌ದ್, ಬಹುಶಃ ವಿಜಯನಗರೋ ಕಾಲೊಡು ಕಟ್‌ದಿನವಾದುಪ್ಪೊಡು.

ಜೈನ ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪೊ

ಕಾರ್ಲ ತಾಲೂಕುಗೇ ಪುದರ್ ಕನತ್ ಕೊರ್ತಿನವು ಮುಲ್ಪದ ಜೈನ ಧರ್ಮೊ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ತಾಲೂಕುದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ ಜೈನ ಬಸದಿಲು ನಮಕ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುವೊ. ಈ ಬಸದಿಲೆನ ರಚನೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರಬೇದೊಲೆನ್ ತೂವೊಲಿ 1) ಆಯತಾಕಾರೊ 2) ಚತುರ್ರಸೊ

ಸುಮಾರ್ ಎಲ್ಪೊಡ್ದುಲಾ (70) ಎಚ್ಚ ಉಪ್ಪುನ ಮುಲ್ತ ಬಸದಿಲೆಡ್ ಕೇವಲ ಮೂಜಿ ಬಸದಿ ಮಾತ್ರ ಚತುರ್ರಸ ಶೈಲಿದೊ. ಬಾಕಿ ಒರಿನವು ಮಾತಾ ಆಯತಾಕಾರೊಡು ಉಪ್ಪುನವು. ವಿಜಯನಗರೊದ ಆಳ್ವಿಕೆದ ಕಾಲೊಡು ಕಾರ್ಲದ ಜೈನಕಲೆ ಬಾನೊದೆತ್ತರೊಗು ಏರ್ಂಡ್. ಈ ಕಾಲಮಾನೊಡ್ದುಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ಗೇ ಕಾರ್ಲದ ಜೈನ ಬಸದಿಲು ಸುಮಾರ್ ಕಡೆಟ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಟ್ಟ್, ವರಂಗದ ನೇಮೀಶ್ವರ, ನಲ್ಲೂರುದ ಪಾರ್ಶನಾಥ ಕಾರ್ಲದ ಅಮ್ಮನ ಬಸದಿ ಬೊಕ್ಕ ಗುರುಬಸದಿ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನವು. ಈತ್ ಪೂರಾ ಬಸದಿಲೆಡ್ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊದ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಗುರುತಿಸಾವೊಡಾಯಿನ ಬಸದಿ, ಕಾರ್ಲಡುಪ್ಪುನ ಮೂಜಿ ಚತುರ್ರಸ ಬಸದಿಲಾಯಿನ ಆನೆಕೆರೆ ಕೆಳಬಸದಿ, ವರಾಂಗದ ಕೆರೆಬಸದಿದೊಟ್ಟುಗು ಈ ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿಲಾ ಒಂಜಿ.

ಚತುರ್ಮುಖ ಬಸದಿ

ಉಂದೊಂಜಿ ಚಚ್ಚಾಕಾಕಾರೊದ ಮಂಟಪೊ. ಎತ್ತರೊದ ಜಗಲಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಈ ಬಸದಿನ ನಾಲ್ ಸುತ್ತೊಡುಲಾ ನಾಲ್ ಮಹಾದ್ವಾರೊಲು, ದಾರಂದೊಲು

ಆತೇ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ್ ಕೆತ್ದಿನವು. ಉಲಯಿಡ್ ಈ ದ್ವಾರೊಲೆಗ್ ಎದುರು ಅರ, ಮಲ್ಲಿ, ಮುನಿ, ಸುವ್ರತೆರ್ನ ಪೊರ್ಲುದ ಶಿಲಾ ವಿಗ್ರಹೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಮುಲ್ಪದ ಮಲ್ಲ ಕಲ್ಲಕಂಬೊಲೆನ ಆಧಾರೊಡು ಉಂತುದುಂಡು. ಬಾರಿ ದುನ್ನೊದ ಕಲ್ಲ್ ಚಪ್ಪಡಿದ ಮಾಡ್, ಜಗಲಿದ ಮಿತ್ತ್, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾ ಸಾದಿಡ್ ಒರಒಂಜಿ ಸುತ್ತು ಬತ್ತ್ಂಡ ಯಾವು – ಕಾರ್ಲದ ಪೊರ್ಲುದ ದರ್ಶನ ನಮಕಾಂಡ, ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಶಾಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೈವಲ್ಯದ, ಜ್ಞಾನೊದ ಅನುಭವೊಲಾ ನಮಕಾಪುಂಡು.

ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕೊ, ಜೈನ ಬಸದಿಲುಂದು ಪುದರ್ ದೆತ್ತಿಕೊಡ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಉಂತುನ – ಆಯಿಕ್ಲೆನ ಎದುರುಡು ಇಪ್ಪುನ ಮಾನಸ್ತಂಭೊಲೆನ ಕೊಡಿಟ್ ನಾಲ್ ಕಂಬೊಲೆನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಮಂಟಪ ಇತ್ದ್ ಅಯಿತ ಉಲಾಯಿ ಒಂಜಿ ಜಿನಮೂರ್ತಿ ಉಂಡು. ವರಾಂಗೊಡು ಇಪ್ಪುನ ಮಾನಸ್ತಂಭೊ ತೀರ ಸರಳವಾದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ, ಈ ಜಿಲ್ಲೆದ ಭಾರೀ ಪಿರಾಕ್ದ ಮಾನಸ್ತಂಭೊ. ಅಂಚನೇ ಹಿರಿಯಂಗಡಿದ ಮಾನಸ್ತಂಭೊಲಾ ಪುದರ್‌ಪೋತಿನವು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನೆಂಪು ಗುರ್ತೊಲು ಕಾರ್ಲಡ್ ಸುಮಾರ್ ಉಲ್ಲ.

ಬಾಹುಬಲಿ ವಿಗ್ರಹೊ

ಭೂಮಿ ಆಕಾಶೊನು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಉಂತುದಿನ ಕಾರ್ಲದ ಕಪ್ಪು ಕಲ್ಲ್‌ದ ಗೊಮ್ಮಟ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಬಾಹುಬಲಿ ಪ್ರತಿಮೆಲೆಡ್ ರಡ್ಡನೆತ್ತ. ಕ್ರಿ.ಶ. 1432ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಪಾಂಡ್ಯರಾಜಡ್ದ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ದಿನ ಈ ಕಲಾಮೂರ್ತಿದ ನಾಸಾಗ್ರೊದ ಸಮದೃಷ್ಟಿ, ಧ್ಯಾನವಿಲಾಸ, ಶಾಂತರಸೊನು ಸೂಚಿಸುವ ತೆಲಿಕೆದ ಮೋನೆ, ಭಾರೀ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟುದ ರಟ್ಟೆಲು ಈ ಬಾಹುಬಲಿ ಶಿಲ್ಪೊದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ. ಮಹಾದ್ವಾರೊದ ಎದುರುಡ್ ಒಂಜಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇವ ಸ್ತಂಭ ಇತ್ದ್ ನೆತ್ತ ಕೊಡಿಟ್ ಕಲಾತ್ಮಕವಾಯಿನ ಬ್ರಹ್ಮನ ವಿಗ್ರಹೊ ಉಂಡು. ಭಾರತೀಯ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆದ ಅಧೀನೊಡುಪ್ಪುನ ಈ ಬಾಹುಬಲಿ ಕಾರ್ಲದ ಪೆರ್ಮೆಗ್ ತಿಕ್ಕಾದಿನ ಒಂಜಿ ಗರಿ, ಕಲಶಪ್ರಾಯ ಕಲಾಕೃತಿ.

ಇಂಚ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ಕಾರ್ಲ ತಾಲೂಕು ತನ್ನೊ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪುನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲೆಡ್ದಾವರ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿದ ಉತ್ತುಂಗೊಗು ಏರ್‌ದ್ಂಡ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ತಾಲೂಕುಗು ಇಡಿ ತಾಲೂಕುನೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯೊನು ಮಲ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪು ಗುರ್ತೊಲು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾವರ ಮುಲ್ಪ ಸಾಮರಸ್ಯ, ಸೌಹಾರ್ದತೆದ ಶಾಂತ ಪರಿಸರೊಲಾ ನಿರ್ಮಾನಾ ಆತ್ಂಡ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್.

ದೇವಸ್ಥಾನೊ – ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲೆನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ – ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿ

ಕನ್ನಡೊಡು ಒಂಜಿ ಪಾತೆರೋ ಉಂಡು – 'ಇತಿಹಾಸವೆಂದರೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ನಿರ್ನಾಮ ಮತ್ತು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಾಣ'. ಅಂಚೆನೇ ಒವ್ವೊ ಒಂಜಿ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಗು ಇನಿತ ವರ್ತಮಾನೊನು ಜೋಡಿಸಾವುನ, ಆನಿದ ಜನಜೀವನೊದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ, ಸರಿಯಾಯಿನ

ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸೊನು ದೇವಸ್ಥಾನೊ, ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲು ಮಲ್ಪುವ. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಮುಖ್ಯ ಸಂಕಲೆದ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಕೇವಲ ಸರಕಾರೊದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅತ್ತ್, ಅವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆನ ಊರುದ ಪತ್ತ್‌ಮಂದಿಲ್ನ, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಿಯೆರ್ನ ... ಮಾತೆರ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅಯಿಕ್‌ಲೆನ್ ಒರ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕ ನನ ದುಂಬುದ ಜನಾಂಗೊಗು, ಸಂತಾನೊಗು ಅವೆನ್ ಒರ್ತುದು ಕೊರ್ಪುನ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮಾತೆರ್ಡಲಾ ಜಾಗೃತವಾದುಪ್ಪೊಡು. ದಾಯೆಪಂಡ, ಈ ವಿಚಾರೊಲು ಆನಿದ ಕಲಾವಿದನ, ಶಿಲ್ಪಿನ ಕಸುಬುದ ಚಾಲಾಕ್‌ದ ನಿರೆಲ್, ಅವು ಆನಿದ ಜನಜೀವನೊದ ಪ್ರತೀಕೊ.

ಕರಾವಳಿದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯತೆ

ಕಡಲ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ದೀವೊಂದಿನ ಕಾರ್ಲೊಡುಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲು ಜನೊಕುಲೆನ್‌ಲಾ, ಜನಾಂಗೊಲೆನ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಬಲ ಬಂಧ. ಈ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಾವೊಡಾಯಿನ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರೊಲು – ಜಾತ್ರೆ, ತೇರ್, ಉತ್ಸವೊ, ಚೆಂಡ್‌ಲು, ಉಂದು ಜನೊಕುಲೆನ್ ಧಾರ್ಮಿಕವಾದ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್, ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ್, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾದ್ ಬೆರೆಯುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಅವಕಾಶೊಲು. ಊರುದ ಜನಮಾನಿಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಸೇರ್ದ್, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯೊ ಮಲ್ತೆರೆ, ಸುಖ – ಕಷ್ಟೊ ಪಾತೆರಿಯೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ. ಉಂತಿ ನೀರ್‌ದಲೆಕ್ಕಾಪಿನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಎಪೊಗುಲಾ ಪರತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಸುದೆ ನೀರ್‌ದಲೆಕ್ಕಾವರೆಗ್‌ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣೊ ಆಪ. ಈ ದಿಸೆಟ್ ಕಾರ್ಲದ ಅತ್ತೂರುದ ಸಾಂತ್‌ಮಾರಿ ಮುಕ್ಯ ಉದಾರ್ನೆ. ಒವ್ವೇ ಜಾತಿ, ಮತಬೇಧ ದಾಂತೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್ ನಡಪಾವುನ ಮೂಜಿ ದಿನೊತ ಜಾತ್ರೆ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ಕಾರ್ಲದ ದೇವೆರ್ನ ಜಾತ್ರೆ. ಇಂಚ, ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು, ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲು ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿದ ಭಾಗೊಡು, ಜನಕ್‌ಲೆನ್ ಭಾವನಾತ್ಮಕವಾದ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರೊನು ವಹಿಸಾವ.

ಸಂರಕ್ಷಣೆದ ಉಪಾಯೊಲು

ನಮಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಪುರಾತತ್ವ ಇಲಾಖೆ, ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲು ಬೊಕ ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲ್ನ, ರಕ್ಷಣೆದ ಜವಾಬ್ದಾರಿನ್ ತನ್ನ ಪುಗ್ಗೆಲೆಡ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಂಶ. ಆಂಡ, ರಕ್ಷಣೆಂದ್ ಪಂಡ ಸೂಚನಾ ಫಲಕೊಲೆನ್ ನಡ್ಪಿನವು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಅಂದಾಯಿ ಪಾತೆರೊಗು ಸಂದಾಯ ಇಜ್ಜಿಗೆ. ಈ ಪಾತೆರೊನು ದಾಯೆ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ ಪಂಡ, ಪ್ರವಾಸಿಗೆರ್ ಜಾಸ್ತಿಯಾದ್ ಬರ್ಪುನ ಇಂಚಿನ ಜಾಗೊಲೆನ ಸುತ್ತ – ಮುತ್ತ ಸ್ವಚ್ಚತೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ರಚನೆಲೆನ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಪೊರ್ಲುಗು ದಾಲಾ ಹೆಚ್ಚಕಮ್ಮಿ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ತೂವೊನೆರೆಗ್ ಕ್ರಮ ದೆತೊನೊಡಾಪುಂಡು. ಈ ದಿಸೆಟ್, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಈ ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲು

ಬೊಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲ್ನ ಮಹತ್ವೊನು ಅರ್ಥ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪನೊಡಾಯಿನ, ಜೊತೆಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾಗ್‌ಲೆಗ್ ಬರ್ಪುನ ಪ್ರತಿ ಒರಿಲಾ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ್, ನಡತೊನುನಂಚ ಎಚ್ಚರಿಗೆ ದೆತೊನುನ, ತರಬೇತಿ ಪಡೆತಿನ ಸಿಬಂದಿಲೆನ್ ಉಂತಾವುನವೆಡ್ಡೆ. ನೆಡ್ಪಾವರ, ಸರಿಯಾದ್ ಜಾಗ್‌ದ ಮಾಹಿತಿ ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲು ಅಯಿಕೋಸ್ಕರ ಪರದಾಡುನಲಾ ತಪ್ಪುಂಡು.

ನನೊಂಜಿ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ವಿಚಾರ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ವಸ್ತ್ ಅತ್ತ್‌ಡ ರಚನೆ ಶಾಶ್ವತವಾದ್ ಬಾಳಿಕೆಗ್ ಬರ್ಪುಜಿ ಪನ್ಪುನವು ಸರ್ವೆರೆಗ್‌ಲಾ ತೆರಿದಿನ ವಿಚಾರೊ. ಅಯಿಕಾದ್ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರೊದ ಕೆಲಸೊಲು ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಆವೊಡಾಯಿನವೆ. ಆಂಡ, ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಅವೆತ್ತ ಮೂಲ ರಚನೆಗ್ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ, ದುಂಬುದ ರಚನಾ ಶೈಲಿನ್ ಒರ್ತೊಂದೇ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ತಿನವೇ ಆಂಡ – ನನ ದುಂಬುದ ಸಂತಾನೊಗುಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪರಂಪರೆಗ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಕೆಲಸೊನು ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೇ.

ಅತ್ತಾಂದೆ, ಈ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಜಾಗೆಲೆನ ಸುತ್ತೊ ಬೇಲಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಇತ್ತೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಆತಿನ ಅತಿಕ್ರಮ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಉಂದೆತ ಕೈತಲ್‌ಡ್ ಮಲ್ಪಂದಿಲೆಕ್ಕ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಾವುನಲಾ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ವಿಚಾರೊನೆ. ಜೊತೆಕ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಶಾಸನೊಲು ವೀರಗಲ್ಲುಲು ಪಾಂಡವೆರೆ ಕಲ್ಲ್‌ಲು ಉಂದೆನ್ ಪೂರ ರಕ್ಷಿಸಾವುನ ಕೆಲಸೊಲ ಆವೊಡು. ಅವೆನ್ ಪದೇ ಪದೇ ಮುಟ್ಟುಂಡ ಅಲ್ಪ ತರೆದ್ ಪೋದು ಕಲಾಕೃತಿಯೇ ನಷ್ಟ ಆಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ ವಿಷಯೊಡುಲಾ ನಮ ಜಾಗ್ರತೆ ದೆತೊನೊಡಾಪುಂಡು.

ಇಂಚ, ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲೆನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಡ್ ಶಾಲೆ – ಕಾಲೇಜುದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ತೆರಿಯಂದಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರೆಗ್ ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ಪಿನಕುಲಾದ್, ಸಾರ್ವಜನಿಕೆರ್ ಈ ದಿಸೆಟ್ ತನ್ನೊ ಕೈಡ್ದಾಯಿನ ನೆರವುನು ಕೊರ್ಪಿನಕುಲಾದ್, ಸಮಾಜೊದ ಸರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ನಾಡ್‌ದ ಕಲೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ವೈಭವೊನು ಒರ್ತು ಪತ್ತುನಕುಲಾದ್, ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಿಯೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನನೇ ಆಂಡ, ದೇವಸ್ಥಾನೊ ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪುಗುರ್ತೊಲೆನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿಯೇ ಅತ್ತ್.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥೊಲು :

1. ಬೆಳ್ಳಿಗರಿ – ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜ್, ಕಾರ್ಲ – ಅಚ್ಚಾತಿನ
2. 'ಕಾರ್ಕಳ ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಧ್ಯಯನ' – ರಜತೋತ್ಸವ ಸಮಿತಿ, ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜ್, ಕಾರ್ಲ – ಅಚ್ಚಾತಿನ
3. ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕು – ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘೊಡ್ದು ಅಚ್ಚಾತಿನ
4. 'ಚಂದನ' ವಾರ್ಷಿಕಾಂಕ 2000–01, ಶ್ರೀ ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜ್, ಕಾರ್ಲ– ಅಚ್ಚಾತಿನ

❋

ತಪ್ಪು ಎನ್ನವತ್ತ್ ಗೋಪಿ

ಡಾ.ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ

ತಪ್ಪು ಎನ್ನವತ್ತ್ ಗೋಪಿ, ಪನ್ಪೆ ಕೇನ್‌ಲ
ಮಾಪು ಮಲ್ಪು, ಬಾಲೆ ಯಾನ್, ಅರಾದ್ ಪತ್ತ್‌ಲ
ಉಡಲ್‌ದಿಂಜ ನಿನ್ನ ನೆಂಪು ಉದಿತ್ ಬರ್ಪುಂಡು
ಎರ್ತೆ ಕಡಲ್‌ಡಂಚಿ ಇಂಚಿ ಪಾಂಡಿ ತೇಲುಂಡು ।

ಯಮುನೆ ಬರಿಟ್ ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ ಪುರಲ್‌ನುರಿತೆನೊ
ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಬೇನೆ ಬೇಂಕೆಡ್ ಸೋತು ಬೂರಿಯೆನೊ
ಪೆತ್ತಕಂಜಿಲು ನೀರ್ ನಿರೆಲ್‌ಗ್ ದೂರ ಪೋಯೊದೇ
ಪಕ್ಕಿ ಪಾಂತೆ ರಾಪುನುಂತದ್ ಕಾರಿ ಸೇರ್ಯೋದೇ ।

ಒಪ್ಪ ಬತ್ತಿನಕುಲು ಗೊಬ್ಬೊಂದು ದೂರ ಪೋಯೆರ್
ಒಟ್ಟ್‌ಗೇರ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ ಗೋಪಿ, ಕಾರ್ ಬಚ್ಚ್‌ಂಡ್
ನಿನ್ನ ಮೋಕೆದ ರೂಪೊ ಎನ್ನ ಮನಸ್ ದಿಂಜ್‌ಂಡ್
ಯಮುನೆದೊಯ್ಲ್‌ನ್ ತೂದು ಎಂಕ್ ಪೋಡಿ ಪುಟ್ಟ್‌ಂಡ್ ।

ನೀರ್ ಪರಿಯರ ಪೋಯಿನಲ್ಪ ದುಸ್ತು ತೋಜ್‌ಂಡ್
ಮುಟ್ಟ ಬರಿಟ್ ನಿನ್ನ ತೋಜಂದೆ ಕಾರ್ ನಡ್‌ಗ್‌ಂಡ್
ನಿಕ್ಕ್ ದಾಲ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಕೈನ್ ಮುಗಿಯೊಂಡೆ
ದುಸ್ತು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆ, ಗಟ್ಟಿ ಪತ್ತೊಂಡೆ ।

ಆಪಗ ತೂಯೆ, ಮೀಯೊಂದಿತ್ತರ್, ನಿಕುಲು ಗೊಬ್ಬೊಂದು
ಕುಂಟು ತಿಕ್ಕಂದೆ ನಾಡ್ ಬತ್ತ್‌ರ್, ಎನ್ನ ಲೆತ್ತೊಂದು !

❋

ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊಂಜೊವು

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಾವಣ್ಯ

ಟಿ.ವಿ.ಡ್ ಒಂಜಿ ಜಾಹೀರಾತ್ – ಜೋಕುಲು ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ಅಪಗ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲಲ್‌ದ್ದ್ ಭಾರೀ ಲಡಾಯಿ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಗೊಬ್ಬೊಂದುಪ್ಪುನ ಆನ್ ಜೋಕುಲ್ ಗೊಬ್ಬುನೆನ್ ಬುಡ್ದು ಸೀದಾ ಗಲಾಟೆ ಕೇನೊಂದುಪ್ಪುನ ಇಲ್ಲದಡೆ ಪೋಪೆರ್. ಇಲ್ಲದ ಎದುರು ಉಂತುದು ಕಾಲಿಂಗ್–ಬೆಲ್ ಒತ್ತುವೆರ್. ಅಪಗ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ಗಲಾಟೆ ಅಡೆಗ್ರ್ ಉಂತುಂಡು. ಇಲ್ಲದ ಅಂಜೊವು ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಜೋಕುಲೆಡ ದಾದ ಬೋಡುಂದು ಕೇನ್‌ವೆ. ಜೋಕ್‌ಲ್ನ ಕೈಟ್ ಬ್ಯಾಟ್ ತೋಜುಂಡು. ಒರಿ ಪನ್ಪೆ, ಬಾಲ್ ಕೊರ್ಲೆಂದ್, ಇಲ್ಲದ ಅಂಜೋವು ಸೀದಾ ಉಲಾಯಿ ಪೋದು ನಾಡುವೆ, ದಾಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಪಿರ ಬಾಕಿಲ್‌ದಡೆ ಬರ್ಪೆ. ಅಪಗ ಒರಿ ಆನ್ ಚೆಂಡ್‌ನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಕೈಟ್ ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುವೆ. ಅಪಗ ಆ ಅಂಜೊವೆಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡ್ ಜೋಕುಲು ದಾಯೆ ಬೈದಿನೀಂದ್. ಉಂದು ಭಾರತ ಸರಕಾರದ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ನಮ ಅವೆನ್ ತೂದುಲ ತೂವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವ, ಆಂಡಾ ಒಂಜಿ ಸಮಾಜೊಡು ಇತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅವುಲ್ ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ನಡತ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ದೌರ್ಜನ್ಯನ್ ಉಂತಾವುನ ಜಬದಾರಿ ನಮಕ್‌ಲ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಜಾಹೀರಾತ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ಜಾಹೀರಾತ್ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ನೆರೆಕರೆಟ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಅಂಜೊವುನಕುಲು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಬೇತೆಕುಲು ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ಉಂತಾವೊಡು. ಇಂಚ ಬೆಲ್ಲ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅವೊಂದುಪ್ಪುನ ದೌರ್ಜನ್ಯನ್ ತಡೆಯಿನೆನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಧಿಕಾರ ಏರೆಗ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಕ್ ಕಾನೂನುದ ಸಹಕಾರಲ ಉಂಡು. ನಮ ಪೂರ ಸೇರ್ದ್ ಈ ಕುಟುಮೊಡು ಆವೊಂದುಪ್ಪುನ ದೌರ್ಜನ್ಯನ್ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ಪುವೆರೆ ಉಂದ್ ಕಾರಣ ಆವೊಡು.

ಇಂಚ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಸುಧಾರಣೆಗಾದ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಕಾನೂನುಲೆನ್ ಜಾರಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಸರಕಾರ ಪೊಂಜೊವುಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಏತೇ ಕಾನೂನುಲೆನ್ ಜಾರಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ನೂದೆಟ್ ನೂದು ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಜೀವನೊಡು ಸುಧಾರಣೆ ಮಲ್ಪುಂಡುಂದ್ ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಚಳುವಳಿ ಆಂಡಲಾ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಬೊಕ್ಕ ಪಿತೃ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯದ ಬಿಗಿ ಮುಷ್ಟಿಡ್ದಾವರ 'ಮಸ್ತ್ ದುಂಬು ಬತ್ತಿನ' ಸಮಾಜೊಡುಲಾ ಈ ಒಂಜಿ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿಕ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿನ ಸಮಸ್ಯೆಲ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ನನಲಾ ಉಂಡು.

ಆಂಡ ಇಂಚಿನ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆಗ್ ಆಲೋಚನೆನ್ ಪೊಂಜೊವ್‌ನಕ್ಲ್ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಆವಂದ್, ಆಂಜೊವುನಕ್ಲ್‌ಲ ಮಲ್ಪೊಡು. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡು ವೊವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಬದಲಾವಣೆ ಆವೊಡಾಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಜೊವುಲೆನ ರಡ್ಡ್ ಜನತ ಸಹಕಾರಲಾ ಬೋಡು. ಸತ್ಯ ಪನೋಡಾಂಡ ಈ ಚಳವಳಿಡ್ ಆಂಜೊವುನಕ್ಲ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ ಪೂರ್ಣ ರೀತಿಡ್ ಪಾಲ್ ದೆತೊಂಡ ಮಾತ್ರ ಪೊಂಜೊವ್‌ಲೆನ ಚಳುವಳಿ ಯಶಸ್ವಿ ಆಪುಂಡುಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಪಿತೃ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜೊಲು ಪೊಂಜೊವ್‌ಲೆನ ಕಾಳಜಿದ್ ವಿಷಯೊನು ಬರಿಕ್ ಪಾಡ್ದಿನತ್ತಂದೆ ಅಯಿತ ಬಗೆ ಅಸಡ್ಡೆ ಮಲ್ಪುನ ಅಭ್ಯಾಸ ಉಂದು. ಅತ್ತಂದೆ ಅವು ಪೊಂಜೊವ್‌ನಕಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ತಿರ್ತ್‌ದ ಸ್ಥಾನಮಾನೊನು ದೀತ್‌ಂಡ್. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ಭಾರತೊಡು ಪೊಂಜೊವುನಕ್ಲ್ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನಮಾನೊಡು ಇತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನೇಕ್ ಇನಿಲ ನಮಕ್ ನೆನಪುಡುಪ್ಪುನಂಚಿನ ಅಪಲಾ, ಲೋಪಮುದ್ರಾ, ಇಂದ್ರಾಣಿ, ಗಾರ್ಗಿ, ಮೈತ್ರೇಯಿ, ಶಾಶ್ವತಿ, ಮೊಕ್ಲೆನ ಪುದರ್‌ಲೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮನೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ಸಾಧನೆಲ ನಮಕ್ ಗೊತ್ತುಂಡ್. ಆಂಡಾ ಇನಿತ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿ ಬೇತೆನೇ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಪೊಂಜೊವ್‌ನಕ್ಲೆನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿನ್ ಒರಿಪುನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ಜಾರಿ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾನೂನುಲೆಡ್ದ್ ಪಿರ ಸರಿಪವುನಂಚಿನ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಗೆನ್‌ಪಂದಿನಂಚಿನ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಕಾಳಜಿದ ವಿಷಯೊಲುಂಡು.

ಮಾತೆರ್ಲ ಪುಟ್ಟುನಗ ಪೊಣ್ಣು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಆನ್ ಆದುಪ್ಪವೆರ್. ಇಂಚ ಅಕ್ಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಕ್ಲೆಡ ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಜೈವಿಕ ಭಿನ್ನತೆದ ಮೂಲ ಉಂದೆಕ್ಕಾಧಾರ ಆದ್‌ಪ್ಪುಂಡು. 'ಪೊಣ್ಣು - ಆನ್' ಪನ್ಪಿನ ಭಿನ್ನತೆ ನಿಸರ್ಗ ಸಹಜವಾಯಿನವು. ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿಗ್ ಪೂರಕ್ವಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಜೀವದ ರಚನೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ನಿಸರ್ಗೊಡು ಆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣು ಪನ್ಪಿನವು ಮುಖ್ಯ. ವೊವು ಅಂದ್ - ವೊವ್ವತ್ ಪನ್ಪಿನ ಭೇದ ಇಜ್ಜಿ. ಬದಲಾದ್ ಅಕ್ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕುಲುಲಾ ಅಕ್ಲೆನನೇ ಆಯಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಜೈವಿಕ ಭಿನ್ನತೆನ್ ಒಂಜಿ 'ಭಿನ್ನತೆ' ಮಾತ್ರಾಂದ್ ತೆರಿಂಡ

ಒವು ತೊಂದರೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಉಪ್ಪುನ ಸಮಾಜೊಡು ಇಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಬದಲಾದ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ, ಕನಿಷ್ಠ ಪನ್ಪಿನ ವಿಭಜನೆನ್‌ಲ ಸಮಾಜ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಈ ಮನಸ್‌ದ ಭಾವನೆನೇ ಮಸ್ತ್ ಸಮಸ್ಯೆಲೆಗ್ ಕಾರಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ಲಿಂಗತ್ವ ಸಂಬಂಧದ ಪೊಂಜೊವು ಅಂಜೊವುಲೆನ ನಡುತ ಭಿನ್ನತೆನ್ನ್ ಮಾತ್ರ ಮಿತ್ತ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್‌ಲೆಡ ಉಪ್ಪುನ ಸಾಮ್ಯತೆನ್ ಮರೆಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಡ್ಡಾವರ ಅಕುಲ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕ್‌ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವೊಲೆನ್ ಬೊಟ್ಟು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುಲಭ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆಕ್ ನಿದರ್ಶನ ಪಂಡ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸೊ, ಆಕ್ರಮಶೀಲತೆ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಮುಂದಾಳುತ್ವ, ಒರಟುತನ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ಉಂದು ಪೂರ 'ಅಂಜೊವುಲೆನ ಗುಣೊಕುಲು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಮಾಜೊಡು ಒಪ್ಪ್‌ದೆರ್. ಅವೇ ಪೊರ್ತುಗು ನಾಚಿಕೆ, ಸಂಕೋಚ, ಸಹನೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಪೋಡಿಗೆ, ಉಂದುಪೂರ 'ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಗುಣೊಲು' ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಪ್ಪುವೆರ್. ಈ ಗುಣೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಡೆಗೆ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಇಜ್ಜೆರ್. ಅಂಚಿನ ಗುಣೊಲು ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್ ಶ್ರೇಷ್ಠೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್ ಕನಿಷ್ಠೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆತ್‌ಂಡ್.

ಬೊಕೊಂಜಿ ಉದಾಹರಣೆನ್ ಗಮನಿಸಾವುನಾಂಡ, ರಟ್ಟೆ (ತೋಳ್ಳಲ) ಬಲನ್ ಆಧಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲಿಂಗತ್ವದ ಉದಾಹರಣೆನ್ ತೂಕ. ಅಂಜೊವುಲೆಡ 'ರಟ್ಟೆ ಬಲ' ಎಚ್ಚ. ಅಂಚಾದ್ ಅಕುಲು ಬಲಿಷ್ಠೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪೊಂಜೊವುಲೆಡ ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲೆಕನೆ ರಟ್ಟೆದ ಬಲ ಉಪ್ಪುಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅಕುಲು ದುರ್ಬಲೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಉಂದೇ ಚಿಂತನೆನೆ ದುಂಬುಪೋದು ಅಂಜೊವುನಕುಲು ಬಲಿಷ್ಠೆರಾದ್ ನೆಡ್ಡಾವರೆ ಅಕುಲು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನಕ್‌ಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಪೊಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್ ದುರ್ಬಲರಾದ್‌ಪ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರೆ ಅಕ್‌ಲ್ ಆಳ್ವಿಕೆದ ಉಲಾಯಪನಕ್‌ಲ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ನಿಜವಾದ್ ತೂಂಡ 'ಬಲ'ಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಪೂರ್ವಾಗ್ರಹೊಡ್ದು ಕೂಡ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮಾತಾ ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್‌ಲಾ 'ಪುಗೆಲ್ದ ಬಲ್'ನ್ ಪಡೆದುಪ್ಪುಜ್ಜೆರ್. ನೆಕ್ಕೊಂಜಿ ನಿದರ್ಶನ ಪಂಡ ಯಾಪಲಾ ಕಂಪೂಟರ್ದ ದುಂಬು ಕುಲ್ಲುದು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಅಂಜೊವುಲೆನ ರಟ್ಟೆದ ಬಲೊಡ್ದ್, ಶ್ರಮ ಜೀವಿಯಾಯಿನ ಲಂಬಾಣಿ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಗುಡ್ಡೆಕಾಡ್ ಸಮುದಾಯದ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ರಟ್ಟೆದ ಬಲ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡು. ಪಂಡ 'ರಟ್ಟೆ ಬಲ' ಪನ್ಪಿನವು ಪುಟ್ಟುನೆಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿನವತ್ತ್. ಬದಲಾದ್ ನಮ ರೂಢಿ ಮಲ್ತಿಲೆಕ ಅವು ಎಚ್ಚ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕಮ್ಮಿ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ಬಲ ಪನ್ಪಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಡ್ದ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಎಚ್ಚ ತಾಕತ್‌ದಕುಲ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಇಂಚಾದ್ ಸಮಾಜ 'ಪೂರ್ವ ತೀರ್ಮಾನೊಡ್ದು' ಪೊಂಜೊವು ಅಂಜೊವುಲೆನ ಸಂಬಂಧನ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ 'ಲಿಂಗತ್ವ' ಪನ್ಪಿನವು ವಾಸ್ತವೊಡು ಉಪ್ಪುನ ಸತ್ಯ ಆದ್‌ಪ್ಪಂದೆ ಅವು ಬೋಡೂಂದೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಾದ್ ಅಂಜೊವು – ಪೊಂಜೊವ್‌ಲೆನ ಉಲಾಯಿಡ್ ಶ್ರೇಷ್ಠ – ಕನಿಷ್ಠ, ಪ್ರಧಾನ, ಧಣಿ – ಬೇಲೆದಕ್‌ಲ್ ಪನ್ಪಿನವು ಉಂಡಾತಿನವು ಲಿಂಗತ್ವದ ಕಾರಣೊಡ್ದು ಪನ್ಪಿನವು ಸ್ಪಷ್ಟ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ಸಮಾಜೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ 'ಆದರ್ಶ ಸ್ತ್ರೀ' ವಾ ಗುಣ ಸ್ವಭಾವೊಲೆನ್, ರೀತಿ ನೀತಿಲೆನ್ ಪಡೆದುಪ್ಪೊಂಡ್‌ಂದ್ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡೋ ಅವೆನ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸವಂದೆ ಒಪ್ಪದ್ ನಡಪುನಂಚಿನ ಪೊಂಜೊವುನಕ್‌ಲೆನ್ 'ಆದರ್ಶ ಪೊಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್‌ಂದ್' ಲೆಪ್ಪುವೆರ್.

ಉದಾಹರಣೆಗ್ ನಯ, ವಿನಯ, ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನೆ, ಮೆಲ್ಲ ಪಾತೆರ್‌ನವು, ತೆಲಿಕೆ, ನಡಕೆ, ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆ, ಅನುಯಾಯಿತ್ವ ಗುಣೊಲೆನ್ ಸ್ತ್ರೀತ್ವಂದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಗುರ್ತ ಇಜ್ಜಂದಿನಕಲೆನ್ ಎದ್‌ರ್‌ಡ್ದ್ ನಾಚಿಕೆಡ್ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ತರೆತಗ್ಗಾದ್, ಕೇನ್‌ನೆಕ್ ಮಾತ್ರ ಚುಟುಕಾದ್ ಉತ್ತರ ಪನ್ಪಿನವು ಪೊನ್ನು ಗುಣ, ಸ್ತ್ರೀತ್ವದ ಗುಣ ಆಪುಂಡು. ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿಡ್ ಅಮ್ಮೆರ್, ಕಂಡನಿ, ಅಣ್ಣೆ, ಮೆಗ್ಗೆ, ಮಗೆ, ಮೊಕುಲೆನ ಯಜಮಾನಿಕೆನ್ ಒಪ್ಪುನವು ಸ್ತ್ರೀತ್ವ ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲೆಡ್ದ್ ಅಂಜೋವುನಕ್‌ಲೆಗೇ ಅನುಕೂಲಾದ್ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಗುಣೊಲೆನ್ ಪೊನ್ನುಲೆನ ಗುಣ ಪಂಡಿಲೆಕನೆ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಗುಣೊಲೆನ್ ಅಂಜೊವುಲೆನ ಗುಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗ್ರಹಿಸೊಂದ. ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಯಿನೆನ್ ಪೋಡ್ಯಂದೆ ಪನ್ಪಿನವು, ಒವ್ವೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯೊಲೆನ್ ದುಂಬು ಬತ್‌ದ್ ಮಲ್ಪಿನವು, ಸ್ವಾವಲಂಬಿತನ, ಅನ್ಯಾಯೊದ ಎದುರುಂತುನವು, ಧೈರ್ಯ ಸಾಹಸೊನು ತೋಜವುನವು ಸಮಾಜ ಅಂಜೊವುಲೆನ ಗುಣಾಂದ್ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಮನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್ ಒಪ್ಪುಲೆಕ ನರಮಾನಿನೇಟ್ ನೂದೆಕ್ ನೂದ್ ಆನ್‌ಲೆನ ಗುಣೊಲೆನ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪೊನ್ನುಲೆನ ಗುಣ ಉಪ್ಪುನಕುಲು ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಆಂಡಾ ಸಮಾಜೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ತನ್ನ ಪರಿವಾರೊದ ಪ್ರತೀ ಒಂಜಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ಡಲಾ ಇಂಚಿನವೇ ಗುಣೊಲು ಉಪ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲೆಪಾವೊಂದುಂಡು.

ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ್ ಸಮಾಜ ಯೋಗ್ಯೆರೆನಾದ್ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆನ್ ಸಾಮಜೀಕರಣಾಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒವ್ವೇ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಉಲಾಯಿಡಿತ್ತಿನ ತಾಕ್‌ತ್ ಸಹಜವಾದ್ ಬೊಲೆವುಡುಂದಾಂಡ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಸರಿಯಾಯಿನ ಕುಟುಂಬೊದ ವಾತಾವರಣ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಬದಲಾದ್ ಉದ್ದೇಶ ಪೂರಕವಾದ್ ಇಂಚಿನನೇ ಕುಟುಂಬ ಪನ್ಪಿನವು ಎಲ್ಯ ಘಟಕ. ಸಮಾಜ ಉದ್ದೇಶ ದೀನ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಸುರುಕು ಅವು ಊರ್ಜಿತ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಆನ್‌ಜೋಕ್‌ಲೆಡ ಆನ್‌ಗುಣೊಲೆನ್ ಬೊಲೆಪಾದ್ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲೆನಾದ್ ಮಲ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಬಗೆತ ಸಾಮಜೀಕರಣೊ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪೊನ್ನು ಜೋಕುಲೆಡ ಪೊನ್ನು ಗುಣೊಲೆನ್ ಬೊಲೆಪಾದ್ ಅಕ್‌ಲೆನ್ ಪೊಂಜೊವ್‌ಲಾದ್ ಮಲ್ಪುನವು ನನೊಂಜಿ ರೀತಿದ ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊ ಆತ್‌ಂಡ್.

ನಿದರ್ಶನೊಗು – ಆನ್ ಬೊಕ್ಕ ಪೊನ್ನು ಜೋಕುಲೆನ್ ಕುಟುಮ ಎಂಚ ಬೊಲೆಪಾವೊಡುಂದು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂಕ. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಉಡುಗಿರೆ ಕೊರ್ನಗ ಆನಗ್ ಕಾರ್, ಬಸ್ಸ್, ಏರೋಪ್ಲೇಮನ್. ಪೊನ್ನು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಉಡಿಗಿರೆ ಕೊರ್ನಗ ಗೊಂಬೆ, ಅಟಿಲ್‌ದ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್, ಎಲ್ಯ ವಸ್ತುಲು ಆಯ್ಕೆ ಆಪುಂಡು. ಆನಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಗೊಬ್ಬುನ

ಸಾಮಾನ್‌ದ ಸ್ಕ್ರೂ ಬಿಚ್ಚಾದ್, ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೋಡಿಸಾವುನ ಕೆಲಸೊಡ್ಡುಪ್ಪುನಗ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಅಭಿಮಾನೊಡು ತೂಪೆರ್. ಆನ್‌ಜೋಕುಲೆನ ತುಂಟಾಟ, ಲೂಟಿನೆನ್ ಮೋಕೆಡ್ ತೂಪೆರ್. ಕತ್ತಲೆಗ್ ಮಗೆ ಪೋಡಿಂಡ 'ಪೊನ್ನು' ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆಲಿಪುವೆರ್. ಅಟಿಲ್‌ದ ಕೋಣೆಡ್ ಅಮ್ಮನ ಕೆಲಸೊಗು ಬರ್ಪಿನ ಆನನ್ ನೀರುತ್ತೇಜನ ಮಲ್ಪುನಿ – ಉಂದು ಪೂರಾ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ತರಬೇತಿಲು. ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ – ವಯ್ಯಾರ ಮಲ್ತೊಂದು ನಡಪುನ, ಪಾತೆರುನ, ಪೊನ್ನು ಬಾಲೆನ್ ಹಿರಿಯಕುಲು ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಉತ್ತೇಜನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಲೆನ ಸಂಕೋಚ, ನಾಚಿಕೆನ್ ತೂದು ಪುಗರುನವು, ಗೊಬ್ಬುನ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ಸೋಕ್‌ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀತಿಜೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್, ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡಿಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿಂದನೆ ಮಲ್ಪುನವು ಗಟ್ಟಿ ತೆಲಿಪುನ, ಪಾತೆರುನ, ಪೊನ್ನುಲೆನ್ ನೆರ್ದ್ ವಿನಯ, ವಿಧೇಯತೆದ ಪಾಠ ಪನ್ಪಿನಿ – ಉಂದು ಪೂರಾ ತರಬೇತಿಲೇ.

ಇಂಚಿನ ತರಬೇತಿರ್ದಾವೆರೆ ಆನೊರಿ 'ಆಂಜೊವಾದ್' ರೂಪು ಪಡೆಯೆದಾಂಡ ಪೊನ್ನು 'ಪೊಂಜೊವಾದ್' ರೂಪು ಪಡೆಪಾಲ್. ಉಂದೊಂಜಿ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಕಲ್ಪುವುನೆಕ್, ಕಲ್ಪನೆಕ್ ಕಡೆ ಪನ್ಪಿನವು ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದೆನೆ ಸಾಮಾಜೀಕರಣ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆಟ್ ಕುಟುಮ ಮಲ್ಲ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸವುಂಡು.

ಕುಟುಂಬದೊಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲದ, ನೆರೆಕರೆತ ಪರಿಸರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕೆರ್, ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಲು, ಸಮಾಜದ ಗುರಿಕಾರೆರ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಲ್, ಸಿನಿಮಾ – ಉಂದ್ ಮಾತ ಸಮಾಜದ ಶಕ್ತಿಲ್ ಸಾಮಾಜೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದೆಡ್ದಾವೆರೆ 'ಆದರ್ಶ ಗೃಹಿಣಿ' ಪಂಡ ಪೂರ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ತೆಲಿತೊಂದೆ ಸಹಿಸುನಾಲ್, ಕಂಡನಿ, ಜೋಕುಲು, ಎಂಚಿನ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲ ಮಾಪು ಮಲ್ಪುನಾಲ್. ಪಿದಯಿದ ಪ್ರಪಂಚೊದ ಅರಿವು ಇಜ್ಜಾಂದಿನಾಲ್, ಸುಲಭೊಡು ಮೋಸ ಪೋಪಿನಾಲ್, ಸ್ವಂತ ತೀರ್ಮಾನ ದೆತೊನೆರೆ ಆವಂದಿನಾಲ್ ಪನ್ಪಿನೇನ್ ಸುರುಕು ಪಂಡಿನಂಚಿನ ಸಮಾಜೊದ ಶಕ್ತಿಲು ಒತ್ತುದು ಪನೊಂದುಪ್ಪುವ. ಈ ಗುಣೊಲೆಡ್ದ್ ಭಿನ್ನವಾದ್ ನಡಪುನಲೆನ್ ನಡತೆ ಕೆಟ್ಟ್‌ನಾಲ್, ವಾಟಗಾತಿ, ಆನ್‌ಲೆಂಕದಿನಾಲ್‌ಂದ್ ತೋಜಪಾವ. ಕೆಲವೊರ ಅಂಚಿತ್‌ನಾಲೆನ್ 'ಈಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊನ್ನಾ?'ಂದ್ ಮೂದಲಿಸವೆರ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಸಮಾಜೊದ ಉಲಾಯಿ ಬದುಕೊಡಾಂಡ ಮಾತಾ ಪೊನ್ನುಲಾ ಸಮಾಜ ಪೊನ್ನುಲೆಡ ಬಯಕುನ ಗುಣೊ ಸ್ವಭಾವೊಲೆನ್ ಅಲೆನ ಉಲಾಯಿ ಬೆಲೆಪಾವೊಂದು ದುಂಬು ಪೋಪಲ್. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆನ್‌ಲಾ ಸಾಮಾಜೀಕರಣ್‌ಂದ್ ಪನೋಲಿ.

ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊ ಪನ್ಪಿನವ್ ಪೊನ್ನುಲೆನ ವಿಷಯೊಡು ಮಾತ್ರ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಂಡುಂದು ಪನಿಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಅವು 'ಆದರ್ಶ ಅಂಜೊವು' ಎಂಚ ಉಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಪನ್ಪುಂಡು. ಆಯೆ ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಎದುರುಂತುನಾಯೆ, ದುರ್ಬಲೆರೆಗ್ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪುನಾಯೆ, ಶೌರ್ಯ – ಸಾಹಸದಾಯೆ, ಯಜಮಾನೆ, ಅಧಿಕಾರೊನ್

ಆಯನ ಕೈಟ್ ದೀವೊಂದುಪ್ಪುನಾಯೆ, ಸರಿ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನಾಯೇಂದ್ ಸಮಾಜ ಶಕ್ತಿಲ್ ಬಿಂಬಿಸವ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಭಿನ್ನ ಗುಣ – ಸ್ವಭಾವೊಲೆದ ಆನನ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಂಜೊವುನ್ 'ಈ ದಾನೆ ಪೊನ್ನಾ' 'ಈ ಕೈಟ್ ಕಾಜಿ ದೀವೊಂದನಾಂದ್ ಮೂದಲಿಸವೆರ್.' ಇಂಚಾದ್ ಇಂಚಿನ ಒಂಜೊಂಜೆ ಗುಣಸ್ವಭಾವೊಲೆನ್ ಅಯನ ಉಲಾಯಿ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದಾವೆರೆ ಪೂರಾ ಆನ್‌ಲಾ ಅಂಜೊವಾಪೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಲಾ ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊ ಪಂದಾಪುಂಡು.

ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊ ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜಿ ಕೃತಕ ಸೃಷ್ಟಿ. ಉಂದ್ ಪೊಂಜೊವು – ಅಂಜೊವುಲೆನ ಸಂಬಂಧೊನು ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನಂಚನೇ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಮಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್, ಆಸಕ್ತಿಡುಂಡು. ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕುಲಾ ಲಾಭ ಆಪುನಂಚನೆ ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ನಷ್ಟಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. ಪೊಂಜೊವುನಕ್‌ಲೆಡ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ, ಪ್ರಯತ್ನ ಶೀಲತೆ, ಸ್ವಾವಲಂಭಿತನೋ ಇಂಚಿನ ಗುಣೊಲ್ ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊಡ್ದ್ ಆವೆರೆ ಸೊರಗ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಅಂಚನೇ ಮೃದುತ್ವ, ಸಹಾನುಭೂತಿ, ತಾಳ್ಮೆ, ಕರುಣೆ, ಭಾವಪರತೆ, ಸಂಯಮ ಗುಣೊಲು ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲೆಡ ಸೊರಗ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದೆಡ್ದಾವೆರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗ್ ಮಾತ್ರ ನಷ್ಟ ಅತ್ತ್. ಒಟ್ಟಾದ್ ಸಮಾಜೊಗೆ ನಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಪೂರ್ಣ ರೀತಿಡ್, ವಿಕಾಸ ಆವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಾಂದಿತ್ತ್‌ನ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಸಮಾಜೊ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜ ಆಪುಜಿ. ಒಂಜಿ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬೊಕ್ಕ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜೊ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷೆರೆಡ ಉಪ್ಪುನ ದ್ವಿಲಿಂಗತ್ವಗ್ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊರ್ದು ವಿಕಾಸೊಗು ಅವಕಾಶ ಕೊರ್ನಗ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೇ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಆಶಯಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಕುಟುಂಬ ಪನ್ಪಿನ ಘಟಕ ರಡ್ಡ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಎಚ್ಚಿನ ಗುಂಪುಲೆಡ್ದ್ ರಚನೆ ಆದುಪ್ಪುಂಡು. ಆ ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪುಲ್ ಪಂಡ ಕಂಡನಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿ ಮೊಕ್‌ಲೆನ ಸಂಬಂಧೊನು 'ಎರುತ ಗಾಡಿದ ರಡ್ಡ್ ಚಕ್ರೊಲೆದ ಲೆಕ್ಕ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಪಂಡ ಕುಟುಂಬೊದ ನಿರ್ವಹಣೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ಲ ಸಮಾನವಾಯಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಹಕ್ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯಲ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಈ ಅರ್ಥದ ಸೂಚಕ ಪನ್ಪಿಲೆಕ, ಬುಡಕಟ್ಟ್ ಸಮುದಾಯೊಡು ಮದಿಮೆದ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಮದಿಮಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಮಾಲೆನ ಬೆರಿಕ್ ನೊಗೊನ್ ದೀಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಉಂಡು. ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಸ್ತ್ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಮಾನ್ಯತೆನ್ ಪಡೆವೊಂದ್ ಬತಿನೆಡ್ದ್ ಆವೆರೆ ಅವು ಕೈತಲ್ದ ಪರಿಸರೊನ್, ಜೀವಿಲೆನ್, ಅಯ್ತ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗುರಿನ್–ಇಂಚ ಪೂರೆನ್ಲ ಅಯ್ತ ಮೂಂಕುದ ಸರ್ತೊಗು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯೊನು ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜೀವಿಗ್‌ಲ ಅಯ್ತನೆ ಆಯಿನಾ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಉದ್ದೇಶೋ, ಗುರಿ, ಸಾಧನೆ, ಕನ, ಬೊಕ್ಕ ಅಪೇಕ್ಷೆಲು ಉಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನನೇ ಈ ಸಮಾಜ ಮರತ್ ಬುಡ್‌ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಮನೋ ಧರ್ಮೊಡ್ದಾವೆರೆ ಮನುಕುಲೊತ್ತ ಅರ್ಧಭಾಗದಾತ್ ಉಪ್ಪುನ ಪೊಂಜೊವ್‌ನಕ್‌ಲೆನ ಬಗ್ಗೆಲಾ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಆಯಿನಂಚಿನ ಸಮಾಜೋ ಅವ್ವೇ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಸಾಮಾಜೀಕರಣೊಡ್ದ್ ಆವೆರೆ ಪೊಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಅಂಜೊವುನಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಧಮನೊಗ್ ಉಲಾಯಾತೆರ್. ಎಕಡ್ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಮಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಏರ್‌ಲಾ ನೂದೆಕ್ ನೂದು ಪೊನ್ನು ಗುಣ ಬೊಕ್ಕ ಆನ್ ಗುಣೊಲೆನ್ ಪತೊಂದೆ ಪುಟ್ಟುಜೆರ್. ಕೋಮಲತೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ತ್ಯಾಗ, ನಾಚಿಕೆ, ಉಂದ್‌ಪೂರ ಗುಣಲೆನ್ ಪೊನ್ನು ಗುಣೊಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಕಾರಣೊಗು ಅಂಜೊಲೆಡ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ನಗ ಅಕ್‌ಲೆನ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತ್‌ನ ಪೊನ್ನುತನ ಸೊರಗುಂಡ್. ಅವೇ ರೀತಿಡ್ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸೋ, ಸ್ವಾವಲಂಬಿತನ, ಹೋರಾಟೊನು ಆನ್‌ಗುಣ ಪಂಡಿನೆಡ್ದಾವರೆ ಅವು ಪೊಂಜೊವುಲೆಡ್ದ್ ನಿರುತ್ತೇಜನ ಮಲ್ಪಿನೆಡ್ದಾವರೆ ಅಕ್‌ಲೆಡ ಇತ್ತ್‌ನ ಆನ್‌ಗುಣ ಸೊರಗುಂಡು.

ವಾಸ್ತವವಾದ್ ತೂಂಡ ಪೊನ್ನುಗುಣ ಬೊಕ್ಕ ಆನ್ ಗುಣೊಲೆನ ಮೌಲ್ಯೊಲೆನ್ ಪಿರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಲ್ಪೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ರಡ್ಡ್ ಗುಂಪುಲೆಡ ಉಪ್ಪುನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಲಕ್ಷಣೊಲೆನ್ ಅಯ್ತ ಉಪಯುಕ್ತತೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿರ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಲ್ಪೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ಪುರುಷ ಗುಣ ಪನ್ಪಿನ ಧೈರ್ಯ, ಸಾಹಸೊ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ, ಸ್ವಾವಲಂಭಿತನ, ಮೌಲ್ಯ ಆಂಡಾ ಅವು ರಡ್ಡ್ ಜನೊಕ್‌ಲ ಅನ್ವಯ ಆವೊಡು. ಅಯ್ತಂಚನೆ ಪೊನ್ನು ಗುಣ ಪನ್ಪಿನ ಮೃದುತ್ವ, ನಾಚಿಕೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ತ್ಯಾಗಲ, ಹಿಂಸೆ, ಪನ್ಪಿನವು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನ ಮೌಲ್ಯ ಆಂಡಾ ಅವು ರಡ್ಡ್ ಜನಕ್ಕ್‌ಲ ಅನ್ವಯ ಆವೊಡ್.

ಇಂಚ ಗುಣಲೆನ, ಮೌಲ್ಯದ ಪಿರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಾಂಡ ಆಯ್ತ ಫಲ ವಾದ್ ಬೊಲೆಪುನ ಪ್ರಜೆಕುಲ್ ಎಚ್ಚ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ್ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನ, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಮನಸ್ಸ್‌ದಕುಲು ಆಪೆರ್. ಉಂದಾವೊಡಾಂಡ ಲಿಂಗತ್ಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆನ್ ಪೊಂಜೊವು – ಅಂಜೊವುಲ್ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಬೊಳೆಪಾವೊಡಾಪುಂಡು. ಅಂಜೊವುಲೆಡ ಮೃದುತ್ವ, ತ್ಯಾಗ, ಸಹನೆ, ಸಂಯಮ ಇಂಚಿನ ಗುಣೊಕುಲೆನ ವಿಕಾಸ ಆಂಡ್‌ಂದಾಂಡ ಇತ್ತೆದ ದಿನಮಾನೊಡ್ ಉಪ್ಪುಂಚಿನ ಹಿಂಸೆ ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಆವು ಪನಿಯೆರೆ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಅವೇ ರೀತಿಡ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಸ್ವ – ನಿರ್ಧಾರ, ಸಾಹಸೊ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವು ಗುಣೊಕುಲ್ ಪೊಂಜೊವುಲೆಡ ವಿಕಾಸ ಆಂಡ್‌ದಾಂಡ ಇನಿ ತೂಪಿನ ಸಮಾಜೊದ ಲಿಂಗ ವಿಕಲತ್ವ ಒಂಜೆ ಆಂಡಲಾ ಸುಧಾರಣೆ ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪುನೇಕ್ ಅನುಮಾನ ಇಜ್ಜಿ. ಇನಿ ಇರ್ವೆರ್‌ಲ ಅಕ್‌ಲ್‌ನಕ್‌ಲೆನ ಲಿಂಗತ್ವ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ನ್ಯಾಯ ಕೊರಿಯೆರೆ ಬೊಕ್ಕ ಅವೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ಪುನ ಅಮಸರೊಡು ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ 'ಅತೃಪ್ತೆರಾತೆರ್, ಹತಾಶರಾತೆರ್, ಅಸೂಯೆಪರೆರಾತೆರ್. ಈ ತೆರೆ ಸರಿಂಡ ಒರಿಯನೊರಿ ನನಲಾ ಲಾಯ್ಕ್‌ಡ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಯೊಮದ, ಆರೋಗ್ಯಪೂರ್ಣ, ಸೌಹಾರ್ದ ಸಂಭಂದೊಲೆನ್ ರೂಪಿಸಾಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚಾಯಿನೇಡ್ದಾವರೆ ಲಿಂಗತ್ವ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಇನಿ ಅನಿವಾರ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆನ ಹಂತೊಡ್ದು, ಪೂರ ವರ್ಗದ, ಉಭಯ ಲಿಂಗಿಗ್‌ಲ ದೊರಕಾದ್ ಕೊರೊಡಾತ್‌ಂಡ್.

*

ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿ

ರವಿ ಕಿರಣ (ಎಂ.ಕೆ.ರವೀಂದ್ರನಾಥ)

ಡೆಲ್ಲವಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರವಾಸಿ
ಇರಾನ್‌ದ ರಾಜೆ ಶಾ ಸುಲ್ತಾನನ
ಆಸ್ಥಾನೊಡುಪ್ಪುನಗ
ರಾಜೆ ಕೊರ್ಯೆ ಒಂಜಿ ಆದೇಚೊ
'ದೂರೊದ ದೇಸೊ ಭಾರತ ಖಂಡೊಗು ಈ ಪೋಲ,
ಪೋದು ತೂಲ ಮಾಮಲ್ಲ ಪರಾಕ್ರಮೊದ
ರಾಣಿ ಒರ್ತಿ ಉಲ್ಲೊಲು ಉಲ್ಲಾಳೊಡು
ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿಟುಪ್ಪುನ
ಕುಡಲದ ಪೇಂಟೆದ ಕೈತಲ್ ।

ಆಲೆನ ರಾಜ್ಯೊ ಬಾರಿ ಮಿನದನೊಡು ಮೆರೆವೊಂದುಂಡು
ಆಲೆನ ದಂಡ್‌ದಕುಲು ಬ್ಯಾರಿಲು ಬೊಕ್ಕ ಮರಕಲೆರೆ
ಬಾರಿ ಪರಾಕ್ರಮಿಲು
ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆನ್ ತಂಕೊಡು ತೊರ್ತುದು ಗಿಡಾರ್ದ್
ಬಾರಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ
ತುಳು ರಾಣಿ, ಕನ್ನಡ ರಾಣಿ, ಜೈನ ರಾಣಿ ।

ಪ್ರಪಂಚ ಪರ್ಯಟನೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ದಿನ ಪ್ರವಾಸಿ
ಡೆಲವಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸಿ,
ಪಟ್ಟೊದ ರಾಣಿ, ಮಸ್ಕತ್ತಿ ಅರಿತ್ತ ಬುಳೆತ್ತರಾಣಿ
ಕಪ್ಪು ಮುಂಚಿನ್ ದೇಸೊ ವಿದೋಸೊಲೆಗ್
ಕಡಪುಡ್ದು ಮೆರೆಮೊಂದಿತ್ತಿನ ರಾಣಿನ್
ಮಣೇಲೆಡ್ ತೂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆ ।

ಮಾಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್ ಪಡೆಯಿನ
ತಂಕೊದ ಬಿಂಕೊದ ರಾಣಿ
ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಕೀರ್ತಿ ಕೊಂದುಬತ್ತಿನ ರಾಣಿ
ಬೆದ್ರದ, ಪುತ್ತಿಗೆದ, ಅರಸು ಮನೆತನೊಡು ಪುಟ್ಟುದು ।
ಉಲ್ಲಾಳೊಡು ಆಡಳಿತೊ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪು ನಗ
ಪೋರ್ಚುಗೀಸೆರೆ ದಂಡ್‌ಗೆದ್‌ರಾದ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ಪುನಗ
ಕಂಡನಿ ಬಂಗರಸೆ ಕೆನಿಗೊಬ್ಬುಂಡಲಾ
ಮಾತೆರೆನ್ ಎದುರು ಪಾಡೊಂದು,
ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆದ ಜಾಮೊರಿನ್ ದೊರೆ
ಬುಕ್ಕ ಕೆಳದಿ ರಾಜರೆನ ಬೆರಿಸಾಯೊ
ಗೆತೊಂದು ಕತ್ತಿ ಪತ್ತೊಂದು
ವೀರಾವೇಶೊಡು ಯುದ್ಧೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ವೈರಿ ಪಡೆನ್ ಕಡಲ್‌ಡೇ ಗಿಡಾರ್ದ್
ಮುರ್ಕಾದ್ ವೀರ್‌ಡ್ ಸಾಹಸ ತೋಜಾದ್
ಗೆಂದ್‌ನ ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ,
ಕನ್ನಡ ರಾಜ್ಯೊದ ಮಾಮಲ್ಲ ರಾಣಿ.

❋

ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್

ರಾಂಪುರ ಎಲ್ಯ ಊರು. ಮೂಜಿ ಮಾರ್ಗ ಸೇರುನಲ್ಪ. ರಡ್ಡ್ ತಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿನ ಹೋಟೇಲ್. ಕಿಣಿಯೆರ್ನ ಕಿರಣಿ. ದಾಮುನ ಸೆಲೂನ್. ನಾಲ್ಯೆನ್ ಬೀಡಾ–ಸೋಡಾದಂಗಡಿ, ಶೆಟ್ರೆನ ಜನರಲ್ ಸ್ಟೋರ್, ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮನ್ ಬುಡ್ದ್ ಮಾತಾ ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಬಸ್ ಬರ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಆ ಎಲ್ಯ ಊರು ಜೀವಡಿತ್ತುಂಡು.

ಶೀನಭಟ್ರೆನ ಹೋಟೇಲ್ ಮಾರ್ಗದ ಬರಿಟಾಂಡ, ತುಕ್ರನ ಹೋಟೇಲ್ ಒಂತೆ ಅಕರ ಗಂಗಸರದ ಗಡಂಗ್‌ಲಾ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭಟ್ರೆನ ಮೂಲ ಉಡ್ಪಿದ ಕೈತಾಲ್, ಕಡಲ್ದಬರಿತ ಕಾಪುಗೆ. ಬ್ಯಾರಗಾದ್ರ ಘಟಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಪ್ಪ ವರ್ಷ ಆವುಗೆ. ಕಂಡನೆ – ಬುಡದಿ ಇಡೆ ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂದ ಗಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಇತ್ತಿನಗೆ. ಸುರು – ಸುರುಕು ಬಜ್ಜಾಯಿದೋಟದಾಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಅಟಿಲ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಡಿನಾರ್. ಆ ಬೆನ್ಪಾಟಿಕೆ – ನೆರ್ಪಾಟಿಕೆಗ್ ಸೋತ್ ಸುಣ್ಣಾದ್ ಕೈಕ್ ಒಂಜಿ ಪಾವಲಿ ತಿಕ್ಕುಂಡಲಾ ಯಾವ್ ಸ್ವಂತ ಬ್ಯಾರ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ತಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಹೋಟೇಲ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅರ್ನ ಬುಡದಿ ಜಲಾಜಾಕ್ಷಿ ನಳಪಾಕಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್. ರಡ್ಡ್ ಕಲ್ಲ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ಕೊದಿಪಾಂಡಲಾ ವಾ ಕಮ್ಮನೆ! ವಾರುಚಿ! ಉಲಾಯಿದ ರಪೊಲೆ ಸಮೊಲೆ ಆಲೆನಾಂಡ. ಪಿದಾಯಿದ್ದ ಮಡೆ ತಟ್ಟೆ ಲೋಟ ದೆಕ್ಕುನೆಡ್ದ್ ಸಪ್ಲೈ ಕ್ಯಾಷ್ ಮುಟ್ಟಲ ಭಟ್ರೆನ ಪಾರುಪತ್ಯ. ರುಚಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ

ತಿಂಡಿಗಾತ್ರ ದೂರಡ್ದ್ ಗಿರಾಕಿಲು ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪುಲ್ಯ ಕಾಂಡೆ ಸಜ್ಜಿಗೆ – ಬಜಿಲ್. ಎನ್ಮ ಗಂಟೆಗ್ ಇಡ್ಲಿ ಸಾಂಬರ್, ಬಯ್ಯಗ್ ದೋಸೆ, ನೀರುಳ್ಳಿ ಬಜೆ ಉಂದು ಖಾಯಂ ತಿಂಡಿಲು. ಕಂಡನೆ – ಬುಡೆದಿ ಬಂಗ ಬತ್ತಿ ನೈಕ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಒಲಿಯಲ್ ! ಅಲ್ಪನೇ ಜಾಗೆ ಗೆತೊಂದು ಒಡಿಲ್ ಪಾಡ್ದಿನ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೈಕಾರ್ ಪತ್ತ್ ಮೇಜು ಕುರ್ಸಿ ದೀತಿನ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಹೊಟೆಲ್ ನಡುಕು ಒಂಜಿ ಗೋಡೆ ಮಾತ್ರ ಅಡ್ಡ.

ಬಾಲೆದಾಂತಿನ ಬೇನೆ ಮಾತ್ರ ಬುಡದಿಗಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪನಂದಿನ ಪರಕೆ ಇಜ್ಜಿ. ತಿನಂದಿನ ಮರ್ದುಲಿಜ್ಜಿ. ಜೋಕ್ಲು – ಬಾಲೆಲೆನ ಆಸೆ ಬುಡ್ತಿನ ಪೊರ್ತ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ನಿಕದಲೆಕ್ಕ ಗೌರಿ ಪುಟ್ಟಿಯಲು. ಆ ಬಾಲೆದ ವಿಕಾರರೂಪುನು ತೂಯಿನಾಕ್ಲು ಈ ಕುರ್ತೆಲ್ ರೂಪನ್ ಪೆದ್ದುನೆಕ್ಕ ಆರ್ ಗೊಡ್ಡು ಆದಿತುಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತುದ್ಂದ್ ಪಿರವುಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಜಲಜ ಕೆನ್ಂಡಲ ಮಲ್ಪುನ ದಾದ? ಮಲ್ಲಮಂಡೆ, ವರ್ದ ಕಣ್ಣ್, ಮೂಂಕು ಚಟ್ಟೆ, ಮಜ್ಜಿತ ಬಣ್ಣ. ಪೆದ್ದಿನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಪೆರ್ಗುಡೆ ಪೊರ್ಲು ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ, ಬಂಜಿಡ್ ಅಂಗೈ ಅಗೆಲ ಜಾಗ ಕೊರ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆ.. ಬಾಲೆನ್ ಜೋಕೆ ಮೋಕೆಡ್ ತಾಂಕಿಯೆರ್. ಬುದ್ಧಿ ಮಾತ್ರ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆದ. ಒರ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಪತ್ತ್ ಸರ್ತಿ ಪಂಡ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥ ಆವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡು. ಪ್ರಾಯಗ ಮೀರ್ಂದಿನ ಬಲಕೆ. ಶಾಲೆಡ್ಲ.. ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಉಪದ್ರ ಕೊರ್ನಗ ಜಲಜಮ್ಮ ಈರ್ನ ಮಗಲೆಗ್ ಬರೆವು – ಸರವು ಬರ್ಪುಂಡು ನನ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಲ್ಪಡು, ಮುಲ್ಪ ಆಲೆಗ್ ಬಾಕಿದ ಜೋಕ್ಲು ಮಕ್ಕರ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಎಡ್ಡೆಡೇ ಪಂಡ್ದ್ ಕಡಪುಡಿಯೆರ್. ಮಗಲೆಗ್ ಬದಿ – ಬಂಗಾರ್ದ ಅಂಗಲಾಪುಗಾಂಡಲ. ಮದ್ಮೆ ಆವೆಡ್ಂದ್ ನೂದ್ ಪವನ್‌ದ ಬಂಗಾರ್‌ನ್ ಮಲ್ಪಾದ್ ದೀಯೆರ್. ಪಕಲ್ದ ಕಂಠಿ, ಕೈಕ್ ಕಾಜಿಂದ್ ಇರ್ವ ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್ ಆಲೆನ ಮೈಟ್ ಇತ್ತ್ಂಡು.

ಇಂಚ ದಿನ ಉರುಳೊಂದು ಪೋನಗ ಜಲಜಗ್ ರಾತಾರಾತ್ರಿ ತಿಗಲೆ ಬೇನೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಕಲ್ದಿನ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇತ್ತಿಜೆರ್. ಪಂಡಿತೆರ್ನ ಮರ್ದ್ ನಾಟಂದೆ. ಪುಲ್ಯಾನಗ ದಿಡ್ಕಬೂರ್ದ್, ಬರಂದಿನ ಲೋಕಗ್ ಸಂದಾಯ ಆನಗ ಭಟ್ರು ದುಃಖಡ್ ಕೈ – ಕಾರ್ ಬುಡಿಯೆರ್.

ಒಂಜಿ ಡಾಕ್ಟರ್ ಇತ್ತುದುಂಡ ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಬುಡದಿ ಒರ್ತ್‌ವಲ್ಂದ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲೆಡ – ಪೋಪಿನಾಕ್ಲೆಡ ಅರ್ನ ಪಾತೆರದ ಬೇನೆ ಒಂಜೇ.

ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಎದುರುಡಿತ್ತಿನ ಶಾರದಕ್ಕನ ಇಲ್ಲಗ್ ಸುನ್ನ – ಬನ್ನ ಆಂಡ್. ಆರ್ ಪರಊರ್‌ದ ಮಗಳೆನೊಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪುವರೆ. ಆಕುಲೆನ ಎದುರುಡಿತ್ತಿನ ರಡ್ಡ್ ಕೋಣೆ ನನ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ. ಕುಡ್ಲ ಊರ್‌ಗೆ, ಬಿರಣೆರೆಡ್ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲಾಕ್ಲುಗೆ. ಡಾಕ್ಟರ್ ಓದ್‌ದ್ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪರೆಗಾದ್ರ ಈ ಕೊಂಪೆಗ್ ಬತ್ತಿನೆಗೆ. ಜನಕ್ಲೆನ ನಾಲಾಯಿಡ್ ಇಂಚ ಗೇ.. ಗೇಂದ್ ನಲ್ಪುಂಡಲಾ ಭಟ್ರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಕುಶಿಯೇ ಕುಶಿ. ಪೊರ್ಲಗಂಟ್‌ದ ಜಗದೀಶ ಡಾಕ್ಟರ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಭಟ್ರೆನ ಬ್ಯಾರಲಾ ಹೆಚ್ಚ. ದೂರಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಚಾ – ತಿನರೆಗ್ ಆರ್ಡರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತುಂಡು. ಗುಡು ಗುಡು ಮೋಟರ್ ಸೈಕಲ್‌ಡ್ ಅರ್ನ

ದೋಸ್ತಿನಾಕ್ಲುಲ ಪಟ್ಟಾಂಗ ಪಾಡರೆ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒರ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಉನಸ್ ಮಲ್ಪುಜೆರ್‌ಂದ್ ತೆರಿನಗ ಭಟ್ರೆ ಬಂಜಿಗ್ ಬಿಸತ್ತಿ ಪಾಡಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಎಂಚಲಾ ಮಗಲ್ ನುಪ್ಪು-ಕೈಪು ಮಲ್ಪಲ್. ಇರ್‌ವೆರ್ನೊಟ್ಟುಗು ಮೂವೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಹೆಚ್ಚ ಅರಿಪಾಡ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಉನಸ್‌ಗ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬಲೆಂದ್ ಒತ್ತಾಯ ಮಲ್ಪುನಗ, ಡಾಕ್ಟರ್ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಡ್ ಒಪ್ಪಿಯೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಗೌರಿಗ್ ನೂದು ಕೈ - ಕಾರ್, ಅಟಿಲ್ ರುಚಿ ಆದ್. ಕೊದ್ದೆಲ್‌ಡ್ ರಸಡ್ಡೆಂಚ ಗಡಿ ನಿಂದ್‌ನಗ ಭಟ್ರ್ ಮನಿಪ್ಪಂದೆ ಇತ್ತೆರ್.

ದುಂಬಾಂಡ ಸುರ್ಪಗ್ ಮೂಜಿ ಕಾಸ್ ಅಂಡ - ಕೈಟ್ ನಾಲ್ ಕಾಸ್‌ಂದ್ ದರ್ಬಾರ್‌ಡ್ ನೆಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟರ್ ತಿಂಗಳ್ - ತಿಂಗಳ್‌ಗ್ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಆಯೆ ಒರಿಯನ ಬ್ಯಾರ ಯಾವುಂದು ಕುಶಿಟ್ ಇತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟರ್, ಇಲ್ಲದಾಯೆಲೆಕ್ಕ. ಭಟ್ರ್ ಮಗಳೆನ ಮದ್ಮೆದ ವಿಷಯನ್ ಬೇನೆಡ್ ಪನ್ನಗ, ಭಟ್ರೆ ಈರೆಗ್ ದಾಯೆ ಸಿಂತೆ, ಈರ್ನ ಮಗಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಂದಾಂಡ ಪುಣ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಪೊರ್ಲುಡೆಂಚ ಉಡಲ್‌ಜಿಂಜಿನ ಗುಣಕ್ ಮರ್ಲ್ ಆವೊಡುಂದು ಪನ್ನಗ.. ಗೌರಿಗ್ ಸ್ವರ್ಗ ಮೂಜೇ ಗೇಣ್.

ಒರ ಆಲ್ ಜ್ವರಟ್ ಜೆಪ್ಪುನಗ ಭಟ್ರು ಪೋಡಿದ್ ಡಾಕ್ಟರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಸ್ಟೆತಸ್ಕೋಪ್ ಮೈಕಿಡೀ ಪರತ್‌ಂಡು. ಕೈ ತಿಗಲೆ - ಕಾರ್‌ದ ನಾಡಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತೆ. ಗೌರಿ ಈ ಲೋಕಡೇ ಇತ್ತ್‌ಜಾಲ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಗೌರಿ ಗಡಿ-ಗಡಿ ಸೀಕ್ ಬೂರಿಯಲ್. ಡಾಕ್ಟರ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆ ಮರ್ದ್ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನಗ, ಎನ್ನ ಪಾಲ್‌ದ ಮಲ್ಲ ದೈವಂದ್ ಭಟ್ರ್ ಪುಗರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ರಡ್ಡ್ ತಿಂಗಲ್ ಕರಿನಗ, ಕ್ಲಿನಿಕ್ ಜೆಪ್ಪಡಿ ಪೋಂಡು. ತಿಂಗಲ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಕರಿಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಗೌರಿಗ್ ಕಂಡಿಡ್ ನಿಲ್ಕುನನೆ ಬೇಲೆ.

ಭಟ್ರು ಲೆಕ್ಕದ ಪಟ್ಟಿನ್ ತೂಯೆರ್. ನಾಲ್ ತಿಂಗಲ್‌ದ ಬಾಕಿ ಐನ್ ಸಾರಮುಟ್ಟ. ಒರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚುಕ್ತ ಮಲ್ಪಡ್‌ಂದ್ ದೇವರೆಡ ನಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗ್ ಆಯೆ ಪಟ್ಟಂಗೆ ! ಡಾಕ್ಟರೇ ಅತ್ತ್‌ಗೆ ! ಜೈಲ್‌ಡಿತ್ತೆಗೆ ! ನಾಲ್ ಮದ್ಮೆ ಆತೆಗೆ ! ಕಥೆಕ್ ಕಾರ್ ಬೇರ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಐತ ನಡುಟು ಪೋಲೀಸ್‌ದಾಕ್ಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ವಿಷಯ ತೆರಿದ್ ಗೌರಿ ತರೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕೈ ದೀಯೊಂಡಲ್. ಕಾರ್ ದೆತ್ತೊನ್ರೆಗುಂಡು ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ನಿನನ್ ಊರು ಮಾತಾ ತಿರ್ಗಾವೆ. ಬರ್ಪಿವಾರ ಕಾಸ್ ಕೊರ್ಪೆಂದ್ ಗೌರಿಡ ರಂದ್‌ನಗ ಅಲ್ ಮೈಟ್ ಇತ್ತಿನ 25 ಪವನ್ ಬಂಗಾರ್‌ನ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊರ್ಪೊಲು. ಎಂಚಲಾ ಮದ್ಮೆ ಆಪೆಂದ್ ಬಾಸೆ ಕೊರ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಪಾಡ್ರೆಗ್‌ಂದ್ ಒಪ್ಪದ ಬಂಗಾರ್ ಕನತ್ ಕೊರ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ತೆಡಿಲ್ ಬೂರ್ದಿನ ಅನುಭವಡ್ ಗಡ, ಗಡ ಕುಂಬರ್‌ಂದ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರಿನಾಲೆಗ್ ತನ್ನ ಬಂಜಿಡ್ ಆಯನ ಪಾಪದ ಪಿಂಡ ಬುಲೆಯೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪುನ ಸತ್ಯ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು.

❋

ಮುರ್ಕುದು ಪೋಪುಂಡುಯೆ

ಸುರೇಶ್ ಎಸ್.

ಮುರ್ಕುದು ಪೋಪುಂಡುಯೆ ಮಾತಾ ಮುರ್ಕುದು ಪೋಪುಂಡುಯೆ
ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡುಯೇ ಮಾತಾ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡುಯೇ ॥
ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ಜೋಕುಲೆಗಿಜ್ಜಿ ಕಿದೆಟ್ಟ್ ಕೈಕಂಜಿ ತೂವರೆಗಿಜ್ಜಿ
ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪುನ ನಾಲಾಯಿ ಇಜ್ಜಿ ತೆಂಬರೆ ಬೊಟ್ಟುನ ಕೈಕುಲು ಇಜ್ಜಿ
ಕೆಡ್ಡಸೊಗಗ್ಯರೆ ಕುಡುವರಿ ಇಜ್ಜಿ ಅಮಾಸೆಗ್ ಪಾಲೆ ಕೆತ್ತೆಲ ಇಜ್ಜಿ ।ಪ।

ಬೇನೆ ಬನ್ನಗ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್ ಪೋಂಡ ॥ ಮರ್ದ್‌ದ ದೈಕುಲು ಕೈತಲ್ಡಿಜ್ಜಿ
ಬೆಂದ್‌ರ್ ಮೀಯೆರೆ ದಿಕ್ಕೆಲ್ ಇಜ್ಜಿ ಮುಳಿತ್ತ ಮುಟ್ಯರೆ ಬೋರಿಲ ಇಜ್ಜಿ
ಕೆದುಟ್ಟು ಮುರಂಟೆ ಪರಪುನಲಿಜ್ಜಿ ॥ ಕಪ್ಪೆ ನಕ್ಕುರುದ ಪತ್ತೆನೆ ಇಜ್ಜಿ ।ಪ।

ಗೋಲಿಲಗೋರಿದ ಗೊಬ್ಬುಲ ಇಜ್ಜಿ ಚೆನ್ನೆದ ಮಣೆಲಾ ಪಿದಯೇ ಬೈಜಿ
ಪಾಂತೆ ಪತ್ತೆರೆ ಪಲ್ಲಿಲ ಇಜ್ಜಿ ಕಂದೊಡಿ ನೂರ್ಯರೆ ಬನಲಾ ಇಜ್ಜಿ
ತಾರಯಿ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಜನೊಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಪರ್ಕತ್ತಿ ಮುಟ್ಟಲೆ ಏಪನೆ ಬುಡ್ತ
ಎದುರೆದುರಾಂಡಲ ತೆಲಿಕೆಲ ಇಜ್ಜಿ । ಟಿವಿ ಮೊಬೈಲ್‌ದ ಕಾಲದ ಗೌಜಿ ।ಪ।

ಸಂಕ ಜಾಗಟೆದ ದಾಸೆಲ ಬೈಜೆ ಪುಂಗಿ ಉರ್ಪುನಾ ಕೂಸೆಲ ತೋಜ್ಜೆ
ಆಟಿ ಕಲೆಂಜನ ತತ್ತೊಲ ಇಜ್ಜಿ ರಡಂಗ್ ರಡಂಗ್ ಚೆಂಡೆಲಾ ಕೇನ್ಜಿ
ಕೋರ್ದಕಟ್ಟದ ಕೂಟಲ ಇಜ್ಜಿ ॥ ಬಯಲಾಟೊ ಗೊಬ್ಬುಂಡ ಜನನೇ ಇಜ್ಜಿ ।ಪ।

ಬೋರ್ವೆಲ್ ನಿಂಗ್‌ಂಡ್ ಉಗ್ಗೆಲ್ ಕೆದುನು ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಪರ್‌ಂಡ್ ತಾರೆದ ಕಲಿನ್
ಕರನ್ ದರಿತ್‌ಂಡ್ ಎಲಿಮೀನ್ ಸ್ಟೀಲ್ ಸಿಮೆಂಟ್ ಒಯಿತ್‌ಂಡ್ ಅಂಬಿದ ಜಾಲ್
ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗೋಣಿ ಮುಡಿನ್ ತೊರ್ತುಂಡು ಫ್ಯಾಶನ್‌ಗಾಳಿ ಕುಪ್ಪಿ ದರ್ತ್‌ಂಡ್
ಪಡಿಲ್ದ ಕಂಡೊನು ಬೆನ್ಯರೆ ಪೋಂಡ ॥ ಬಡ್ಡಿನ್ ಕಟ್ಯರೆ ಜನಲಾ ಉಂಡಾ ।ಪ।

ಪಿರಿ ಪಿರಿ ಬಸೊರ್ಗು ಕೊರಂಬು ಇಜ್ಜಿ । ರಂಪೊಣಿ ಒಯ್ಪರೆ ತಾಕತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ
ನಿರೆಕರೆತಕಲೆನ ಗುರ್ತಲ ಇಜ್ಜಿ ಬೊಜ್ಜೊಗು ಬರ್ಯೆರೆ ಬಿನ್ನೆರೆ ಇಜ್ಜಿ
ಮಮ್ಮಿ ಡ್ಯಾಡಿನ ಟಿಸ್‌ಪುಸ್‌ದೊಟ್ಟು ॥ ತುಳುವೆರೆನಪ್ಪೆಗ್ ಜಾಗೆಲ ಇಜ್ಜಿ ।ಪ।

ಅಮೃತ

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

ಪೊರ್ತುಗ ಕಂತ್‌ದಿಜಿ. ಎಂಕ್ ಜನೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

"ತೂಲೇ ಇರೆನ ದೋಸ್ತಿ ಸುಂದರೆ ಇತ್ತೆನಾ ಬೊಕ್ಕನಾಂದ್ ಉಳ್ಳೆ. ದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೈ ಆಡದ್ ಪೋಯೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ನೀರ್ ಬುಡೊಂದು ಲ್ಲೆರ್. ಈರ್ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೀರ್ ಬುಡ್ಲೆ..."

ಸುಂದರೆ ಎನ್ನ ಚಡ್ಡಿ ದೋಸ್ತಿ. ಬಾರ್‌ಗ್, ಗಡಂಗ್‌ಗ್ ಪೋನಗ ಬನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಪಾಸಾಡಿ ಯಾದಿತ್ತಿನಾಯೆ.

ದಾನಾಂಡಪ್ಪಾ ಇಂದ್‌ದ್ ಯಾನ್ಲಾ ಕೇಂಡಿ ಕೆಬಿಕೇ ಬತ್ತೆ.

ಮಾತೆರ್ನಲಾ ನೀರ್ ಬುಡ್ದು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಾನೊರಿ ಬಾಕಿ.

ಕೈತಲ್ ಪೋದು ಕಿನ್ಯ ಸೊರೊಟು, ದುಖೊ ತಮೆಳ್‌ದ್ ಆಯನ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಸೊರೊ ಕೇನ್‌ದ್ ಅಂದಾ ಅತ್ತಾಂದ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಳದ್ ಎನ್ನ ಮುಗೊನೇ ತೂಯಿನಾಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪನಿ ಜಾರ್‌ಂಡ್. ಬಿಮ್ಮನು ಪನೀತ್ ಅರಲ್ಪ್‌ದ್ ಕೈ ಬಾಸೆಡ್ ಆಯನ ಕೈನ್ ಆಯನ ಬಿಮ್ಮೊಗು ಮುಟ್ಟಯೆ. ಆಯನ ಉಡಳ್ ದುನಿತೆನೆನ್ ಎನ್ನ ಉಡಳ್ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಥ ಮಂತೊಂಡು.

'ಎಂಚಲಾ ಈ ಲೋಕ ಬುಡ್ದು ಪೋಪೆ. ಅಗಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ಒಂಜಿ ಚೂರು ಪರ್ದೇ ಪೋಪೆ. ಅವು ಅವ್ನ ತಿಕ್ಕ್‌ಂದ್. ಅಕೇರಿದ ಉಸುಳು ಪೋಪುನೆಕ್ ದುಂಬು ಎನ್ನೊಂಜಿ ಆಸೆನ್ ತೀರ್ಸಲಾ' – ಇಂದ್‌ದ್ ಆಯೆ ಕೈ

ಬಾಸೆಡ್ ತೆರ್ಪಯಿನವು ಎಂಕ್ ಮಾಂತ್ರ ಅರ್ಥಾಯಿನಿ. ಎನ್ನ ಒಬ್ಬಂಟಿ ದೋಸ್ತಿನ ಅಕೇರಿದ ಆಸೆನ್ ತೀರ್ಸಯಿಜಾಂಡ ಐಕ್ ದೋಸ್ತಿಸ್ತನ ಪನ್ವೆರಾ? ಆತ್‌ಲಾ ಯಾನಾಯಗ್ ಉಪಕಾರ ಮಂತಿಜಿಡ ಎಂಚಾ?

ಗಡಂಗ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ಒಂಜಿ ತೊಟ್ಟೆ ಕಂತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಡ ಇಂದೆ –

"ಎಂಕೊಂತೆ ಆಯಡ ಜಂಬರ ಉಂಡು. ನಿಕ್ಲೊಂತೆ "ಪಿದಯಿ ಪೋಲೆ"

ಅಕ್ಲು ಅಲ್ತುರ್ದ್ ತೆಲಯಿನೇ ತೊಟ್ಟೆಡಿತ್ತಿನೆನ್ ಸುಂದರನ ದೊಂಡೆಗ್ ಮೈತೆ. ಒಂಜಿ ಮುಗುರು ಎನ್ನ ಜಬದಾರಿ ಮುಗಿಂಡ್.

"ಪರ್ದ್ ಪರ್ದೇ ಇಂಬ್ಯನ ಕರಿಜ ಬಾತ್‌ದ್ ಕಡೇತ ಉಸುಳು ಒಯ್ತೊಂದುಲೆ. ಈತ್ ಬೇಗ ಇಂಬ್ಯಗ್ ಕುಡ ಪರ್ಪಯಿನಿ ಏರಪ್ಪಾ...? ಇತ್ತೆ ಒರ್ಯೆ ಬತ್ತಿತ್ತೆ. ಆಯನನೇ ಜಂಬರ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಅಯೆ ಪರ್ಪದೇ ಇಂಬ್ಯೆ ಸೈತಿನಿ. ಇಜ್ಜಾಂಡ ನನ್ಲಾತ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಬದ್‌ಕುದ್ವೆ. ಇನ್ಪಿ ಅಪಾದದ ಕುಂದೆಲ್ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರು ಇಂದ್‌ದ್ ಅಲ್ತುರ್ದ್ ಒಂಜೇ ಬರ ಎನ್ನ ಎಲ್ಲಡೆ ಕಾರ್ಯೊತೊಂದು ಆಯನ ಮರಣೊಗು ಬೋಡಾಪುನ ಊದು ಬತ್ತಿ, ಬೊಲ್ದರಿವೆಕೊಂಡುದು ಏಪ ಸುದ್ದಿ ಸುಲೋಕ ಬರೂಂದ್ ಕೊಡಿ ಕಾರ್ದ್ ಕಾತುಂತ್ಯೆ. ನಡೀರ್ಲ್ ಮುಟ್ಟಲಾ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಬವುಸ ಎಂಕ್ ವಿಚಾರ ಸಚಾರ ತೆರ್ಪವಂದನೇ ಸುಡು ಸುಕಾರಿಗ್ ಸಾಗದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಗ್ರೇತೊಂಡೆ.

ದಾದ ಸಂಗತಿಂದ್ ತೆರ್ಯೊನುನ ಇನ್ಪಿತೊಡು ಮೂಡೈದ್ ಬೊಳ್ಳಿ ಉದಿಪೆ ಆಪುನೆಕ್ ದುಂಬೇ ಪೋಡಿ ಪೋಡಿದೇ ಆ ಇಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ದೀನಗ ಎನ್ನ ಇಡೀ ಮೆಯಿ ಕುಲ್ಬಿದ್ ಪೋಂಡು. ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪಲ್ಲಂಕೊಡು ಕಾರ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಕಾರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಬೀಡಿ ವೊಯ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಎನ್ನ ಚಡ್ಡಿ ದೋಸ್ತಿ ಸುಂದರನ್ ತೂದು ಯಾನ್ ಅಡೇಗೇ ಕಪ್ಪ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯೆ.

'ಡಾಕ್ಟರೆಗ್ ಬದ್‌ಕಯೆರಾವಂದಿನಾಯನ್ ಗಂಗಸರ ಬದ್‌ಕಂಡಾ ...'

ಉಂದು ಎನ್ನ ಅಕಲ್‌ಗ್ ಮೀರ್ದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ !

❋

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ

ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ಜಾರ್ದ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ ಪಗೆಲ್
ಮೂಡ್ದಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಮಬ್ಬಾದ್ ನನದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ
ಕರಿದ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ ಇರ್ಲುಲು
ಪಡ್ಡಯಿ ಕೆಂಪು ಮಜ್ಜಿಯಾದ್ ಪರದಾಂತಿಲಕ್ಕ

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ಕುಪುಳು ಕೋಟ್ರುಂಜೆ ಕೊರುಂಗು ಟಿಟ್ಟಿಭ ಪಕ್ಕಿ
ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬೆಜಂಟ್ ತಟ್ಟುನ ಪಂದ್‌ರ್ ಚಿಕ್ಕಿ
ತೆಲಿಕೆದ ಉರುಂಟು ಚೆಂಡ್ ಚಂದಕ್ಕಿ ಮಾಮೆ
ಮುರೆಡೊಂದು ಕಿತ್ಕಿಲ್ ಏರ್ದಿ ಚಂದ್ರ ರಾಮೆ

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ಇರ್ಲ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಮೆಣ್ಕ್ ಪುರಿ ನಕ್ಷತ್ರ
ತೊಟ್ಲ ಬಾಲೆ ಪೋಕುರಿ ಕೃಷ್ಣನ ಚಿತ್ರ
ಅಜ್ಜಿ ಸೊಂಟೊದ ಬಾಳೆಕಾಯಿ ಬಚ್ಚಿರೆ
ಮಡ್ಲ ದೊಂಪೊದ ಬಾಕಿಲ್ಡ್ ಕಕ್ಕುದೆರ್

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ತಾಲ್ಯೆ ನೆಯ್ತಿ ನೂಲ್ದ ಅಂಟ್ ಬಲೆ
ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್‌ಲೆಡ್ ರಕ್ಕಸೆ ಕೊನೊಯಿ ಪೊಣ್ಣುಬಾಲೆ
ಸುತ್ತುನ ಪಾಂತೆ ಬೀಜುನ ರೆಂಕೆ
ಪೂ ಎಸಳ್‌ಲೆಡ್ ಮೈಂದ್‌ದ ತೆಲಿಕೆ

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ತಾರೆಗುಬ್ಬಿದ ಗೂಡ್ ಬೈತ ಮಾಡ್
ಮಣ್ಣಗೂಡೆಡ್ ಕೊರಲ್ ಗುಬ್ಬಿದ ಗೂಡ್
ಕೈಕಂಜಿ ಕಂಟೆಲ್ದ ಲೊಡಗ ಗಣಗಣ
ಪೊಣ್ಣಕಾರ್‌ದ ಗೆಜ್ಜೆದ ಝಣಝಣ

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ಕುತ್ಕನ ಬರ್ಸ ಅಜ್ಜಬಿರು
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಅರ್ಲ್ ಜಾಜಿದ ಪೊರ್ಲು
ಪರಪುನ ಕಂಬಳಿ ಪುರಿ ಪಾರುನ ಚಿಟ್ಟೆ
ಪೆರಡೆ ರೆಂಕೆದಡಿ ಬೆಚ್ಚೊಗು ಒಡೆತಿ ತೆತ್ತಿ

ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ
ನೂಲು ಪರಿತ್ ಪಾರ್‌ದಿ ಗಾಳಿಪಟ
ಆಯ ಕಣ್ಣ್‌ಮಂಗಳೆ ಮೋಕೆದಾಟ
ಜಾರ್ದಿ ಪಗೆಲ್ ಕರಿದಿ ಇರ್ಲ್
ಒಟ್ಟೊಟ್ಟುಡೆ ಕಂತ್‌ದಿ ಜೋಕುಲಾಟಿಕೆ ಮರ್ಲ್

ಒರಿದಿನಿ ಈತೆ ಇತ್ತೆ
ಡಾಮರ್ ರಸ್ತೆಡ್ ಚಿಟ್ಟೆದ ರೆಂಕೆ
ತಾಟಿಗ್ ಬಲ್ಲುನ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪಕ್ಕಿದ ಮಂಡೆ
ಕಾಂಕ್ರಿಟ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬೆಲೆ ನಿಲೆದಾಂತಿ ಜೀವಿಲೆನಪಾಡ್
ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಾಲೆಲ್ನ ಖಾಲಿ ತಿಗಲೆ ಗೂಡ್

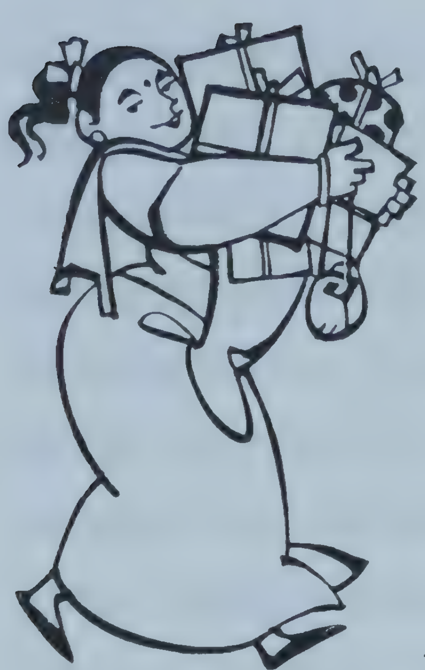

ಆಟಿದ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ 'ಆಟಿ' ತಿಂಗೊಲುಗು ಮಸ್ತ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಉಂಡು. ವರಾನೆ ದೊರಿಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಬರ್ಸೊಗು ಭೂಮಿ ವಸರ್ ನೀರ್ ಕಂತ್‌ದ್ ತನುವಾಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮರಿಯಲದ ಆ ಚಳಿಕ್ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಎಚ್ಚ ಆಪುಂಡು. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಾಯಗ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಕಮ್ಮಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾದ್ ಭೂಮಿ ಸಂಪತ್ತೊಡು ಉರ್ಕರೊಂದುತ್ತುಂಡ ನರಮಾನಿಯನ ಬದ್‌ಕೆ ಬಡವು ಉರಿಟ್ಟ್ ಉರಿಯೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದೇ ಈ ತಿಮ್ಗೊಲ್ಡು ಆಟಿದ ಅಮಾಸ್ಯೆ, ಆಟಿದ ತಮ್ಮನ, ಆಟಿದ ಕಳಂಜೆ, ಆಟಿದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಪೂರ ಎಚ್ಚಾದ್ ತುಳುವೆರ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ರಂಗ್‌ನ್ ದಿಂಜಾಯೆರೆ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಟಿದ ಬಗ್ಗೆ ಪನೊಂದು ಪೋಯಿನಾತ್ ತುಳುವೆರ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಿಲೆತ ಎಚ್ಚರಲಾ ಜಾಗೃತಿಲಾ ತೆರಿಯುಂಡು.

ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಟಿಡ್ ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲೆನ ಸಂಬಂದ ಎಂಚಿನವು ಪಂಡ್ದ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಪೋನಗ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇರ್‌ಲೆನೆ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲ್ ಪನ್ಪಿನವು ಜೋಡುಪದವಾದೇ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬದೊನು ಪೆಸುವುನ ಬಂಧುತ್ವದ ಪದವಾದ್ ಉಂಡು. ಈ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಪರಸ್ಪರ ವಿರುದ್ಧ ವಾಯಿನ ಪದ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಅಯಿನ್ ಪಾರಿಬಾಷಿಕವಾದ್ ಬಳಸುನಗ

ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ವಿರೋಧದ ನಿಲೆಟ್ಟೇ ಬಳಸುವೆರ್. ಕಂಡನಿಯನ ಅಪ್ಪೆ, ಅಮ್ಮೆರೆನ ಪಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಸಂಬಂಧೊಡು ಮಾಮಿ ಆಪೆರ್. ಮಗನ ಬೊಡೆದಿ, ಪಲಿನ ಮಗಲ್ ಮರ್ಮಲ್ ಆಪಲ್. ಮಾಮಿ ಪನ್ಪಿನ ರಡ್ಡಕ್ಷರೊದ ಪದೊಕ್ಕು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಖಳನಾಯಕಿನ ರಂಗ್‌ನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್. ದಾಯೆಗ್ ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಭ್ರಮೆ ಬೊಕ್ಕ ಆಲೋಚನೆ ಬುಲೆದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪಂಡ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಾಯದ ಪೊಂಜೊವು ಆಯಿನ ಮಾಮಿ ಆದುಪ್ಪುವಲೆ. ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಾತೃ ಮೂಲೀಯವಾಯಿನ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನೊಡು ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನವಾಯಿನ ಕುಟುಂಬ ಜೀವನೊಡು ಮಾತೃ ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ಇಲ್ಲದ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿಯಾದುಪ್ಪು ಪೊಣ್ಣಗ್ ಮಸ್ತ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಜಾಗ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಲ್ಲಡೇ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಪಿದ್ದಾಯಿಡ್ದೇ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಆಪಲ್. ಅಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಏಪಲಾ ಒಂಜಿ ವಕ್ರ ದೃಷ್ಟಿ ಉಪ್ಪುಂಡೇ. ಅಲೆಗ್ "ಪಾಡಿನುಪ್ಪು ಪಂಡಿಬೇಲೆ, ಐಡ್ದ್ ಎಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಡ್ಪಿಲ್‌ಡ್ ಕರಕೈಲ್ ಮುಚ್ಚೆರೆ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಲಯಿದಾಲಾದ್ ಏಪ ಮುಟ್ಟ ಇಲ್ಲದ ಮಗಲಾದ್ ಉಪ್ಪುಜಲಾ ಅದಮುಟ್ಟಾ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ನ ತೂವ – ಕೇನ ಉಪ್ಪುನವೆ. ಕೂಡು ಕುಟುಮದುಲಯಿಡ್ ಮಾಮಿನ ದೊಡೆತನೊಕು, ಅಬ್ಬರಿಗೆಗ್ ವತ್ತ ದೀಪಿನ ರೀತಿಗೆ ಕೈಬಾಯಿ ಮುಚಿದ್ ಬದುಕುನ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಇನಿಕ್‌ಲ ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಂದು ಪೊಣ್ಣನ ತಾಳ್ಮೆ, ಸಹನೆ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಬಗೆತ ಪ್ರತಿಮೂರ್ತಿ ತನಕ ಕಾರಣವಾದುಂಡು. ಮೆಗ್ಯೆ, ಪಲಯೆ, ಮೈತಿದಿಯಲ್ಲು, ಪೂರಾ ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲಡ್ ಮರ್ಮಲಾದ್ ಬತ್ತಿನಲೆಗ್ ತರೆ ನಿಲ್ಕೆ ಜಬದರಿಲಾ ಕೈ ನಿಲ್ಕೆ ಬೇಲೆಲಾ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಐನ್ ಕುಸೇಲೆಡ್ ತಪ್ಪಾವಂದೆ ಸತ್ಯೊಡು ಬೆಂದಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿದ ಯಜಮಾನಿಕೆನ್ ವಂತೆ ವಂತೆನೇ ದೆತೊನುವಲ್. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಇಲ್ಲದ ಭೂಮಿ, ಬದ್‌ಕ್, ಭಾಗ್ಯ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರ್‌ಡ್ ದಾಲಾ ಹಕ್ಕ್ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಇಲ್ಲಡ್ ಪುಟ್ಟು ಮಗಲೇ ಇಲ್ಲಡತ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಗು ಗುರ್ಕಾರ್ತಿ ಆಪಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಧಿಕಾರ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಪೊತ್ತುದ ಯಜಮಾನಿಕೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಬಂಧುತ್ವ ಬಕ್ಕ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧೊಲು ಕುಡೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಪಥ್ಯೆರ್ಯೊನು ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆಡ ತೋಜಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲೆನ ಸಂಬಂಧೊನು ನಮೊ ರಡ್ಡ್ ನಮೂನೆಡ್ ಗ್ರಹಿಸೊಲಿ. ಒಂಜಿ ಆಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನೆಡ್ ಸೈಪಿ ಮುಟ್ಟದ ಜೈವಿಕ ಆವರ್ತನ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡನೇ ಪಗ್ಗುಡ್ದ್ ಸುಗ್ಗಿ ಮುಟ್ಟ ಸಾಗುನ ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಾಲದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆವರ್ತನೊಡು ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಆಟಿಡ್ ಪುಟ್ಯಲ್ಡ ಸೋಲು, ಆಟಿಡ್ ಪೊಂಜೊವಾಂಡ ಆ ಪೊಣ್ಣನ ಸಂಸಾರ ಕಷ್ಟ. ಅಟಿಡ್ ಮದ್ಮೆ ಅಂತು ಆಪುಜಿ, ಆಟಿಡ್ ಪೆದ್ಯಲ್ಡ ಪೆದ್ಮೆದಿಗೆ ಬೆಪ್ಪುದ ನಿದ್ರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡಲಾ, ಅನುಪಾನದ ಮರ್ದ್ ತಿಕ್ಕುನಿ ಬಜಿ ಆಟಿ ಸೈತಿನಲ್ಕ ತಿಂಗೊಲೇ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾತ್ರ ಆಟಿಡ್ ಸೈತ್‌ಂಡ ಔಸ ಮುತ್‌ದೆ ಸೈತಲುಂದೇ ಪನುವೆರ್. ವಾರ್ಷಿಕ ಆವರ್ತನೊಡು

ಪದ್‌ರಾಡ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಬೇಲೆಲು ಐಕ್ಕ್ ಸರಿಯಾದ್ ಆಲ್ ಮಲ್ಪುಂಚಿ ವನಸ್ ತಿನಸ್‌ಲು ಆಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕುಡೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್‌ನೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಬಿಸು, ಆಟಿದ ಆಮಾಸೆ, ನಾಗರ ಪಂಚಮಿ, ಅಷ್ಟೆಮಿ, ಚೌತಿ, ನೋಂಪು, ಮಾರ್ನೆಮಿ, ಪರ್ಬ, ಕೊಡಿ ಪರ್ಬ, ಕಾವೇರಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದಂಚಿನ ಪರ್ಬೊಲೆಗ್ ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ವನಸ್‌ತಿನಿಸ್‌ನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆರೋಗ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಉಂದು ಮಸ್ತ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಪೊಣ್ಣು ಮನಸ್‌ದ ಪೊಸತನೊನ್‌ಲಾ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ 'ಎಮರ್ಾಲ್ ಅಡೆಪುಡ್ದು ಕಂಡ್ಯೇವು ಜಪ್ಪು ಮುಟ್ಟ'ದ ಇಡೀ ವರ್ಸದ ಜಾತ್ರೆ, ಕೋಲ, ಬಲಿ, ನೇಮ ಬಲಿ, ಡಕ್ಕೆ ಬಲಿ, ನಾಗ ತಂಬಿಲ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಸಿರಿಜಾತ್ರೆ, ಪಂಚಮಿ ಷಷ್ಠಿದಂಚಿನ ಜಾತ್ರೆಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲೆನ ಕೂಡು ಕುಟೊಲು ಉಂಡು ಉಂದೆಡ್ದೆ. ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗ್ರಹಿಕೆಲು, ಭೂಮಿಯಪ್ಪೆನ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಲು ಐತ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥ ಆಪಿ ಸತ್ಯೊಲು ಪೂರಾ ತೆರಿಯುಂಡು. ಪೊಣ್ಣ ಸಂಸಾರದ ರಡ್ಡ್ ಆವರ್ತನೊನು ಒಟ್ಟುಗು ದೀದ್ ತೂನಗ ಆಟಿ ಮಾತಾ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆಲೆಗ್ ಚಲ್ಲ್ ಆಯಿನಂಚನೆ ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಮಾಮಿ ಇಲ್ಲಡುಪ್ಪುನ ಚಲ್ಲ್ ಪಂದೇ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಾಮಾನ್ಯ ತುಳುವೆರೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಎಚ್ಚಿನ ಮಾತಾ ಜಾತಿ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷೆದ ಜನೊಕ್‌ಲೆಡ್‌ಲಾ ಇಂಚಿನ ಒಂಜಿ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡುಲಿ ಆಟಿಡ್ ಮಾರ್ಮಿ ಮರ್ಮಲೆನ ಮೋನೆ ತೂಂಡ ಮಾಮಿನ ಕಣ್ಣ್ ಪುಡಾವುಂಡ್ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಆಟಿಡ್ ಪೊಸತ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬತ್ತಿ ಮದಿಮಾಲೆ ಪೊಣ್ಣವಡ್, ಮದಿಮೆ ಆದ ವರ್ಸೊಲು ಕರಿದಿನ ಮರ್ಮಲ್ ಆವಡ್ ಅಲೆನ್ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಡಪುಡುವೆರ್. ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಎಚ್ಚ ಉಪ್ಪುನ ಈ ಕಾಲಮಾನೊಡು "ಆಟಿ ತಮ್ಮನೊನು" ಕೋರಿ, ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದೇ ಗಡ್‌ದ್ಡೆ ತಮ್ಮನ ಆಪುಂಡು. ಆಟಿ ತಮ್ಮನದ ಮೂಲ ಅರ್ಥೊನು ತೆರಿಯೊನಂದೆ ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲದ ವನಸೊಂಜಿ ಗೌಜಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡು ನಡತೊಂದುಂಡು. ಮಾಮಿ - ಮರ್ಮಲೆನ ಮೋಕೆದ ಬಲ್ಮನೊಡ್ದು ಎಚ್ಚ ತಮ್ಮನದ ಬಲ್ಮನನೇ ಎಚ್ಚಾದ್ ಅವು ಒಂಜಿ ಫ್ಯಾಷನ್ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಮಾಮಿ - ಮರ್ಮಲೆನ ಸ್ವರೂಪ ದುಂಬುದಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ನೂದು ನೂತ್ತೈವ ಐನ್ ಇತ್ತಿ ಇಲ್ಲ್‌ಲು ಇನಿ ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕುಲು ನಾಲ್ ಜನತ ಸಂಸಾರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಮಾಮಿ ಇತ್ತಿ ಇಲ್ಲಡ್ ಮರ್ಮಲ್ ಕುಲ್ಲುಜಲ್. ಮರ್ಮಲ್ ಬನ್ನಗನೇ ಮಾಮಿ ಬೇತೆ ದೀಪಲ್. ಆಧುನಿಕತೆತ ಪುದರ್‌ಡ್ ಭೌತಿಕ ಸುಖದ ಸ್ವಂತದ ಕುಸಿಕುಲೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಒತ್ತು ಕೊರೊಂದುಪ್ಪಿ ಜನಕುಲೆಗ್ ಒರಿ ನನೊರಿಯನ ಅರಗಣೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕಲ್ನಕಲ್ನ ಬೋಡು ಬೊಡ್ಚಿಂಪಿ ಆಸೆಲೇ ಮುಖ್ಯ ಆಪಿ ಇನಿತ ಕಾಲೊಡು ಒರಿ ನನೊರಿಯಗಾತ್ರ ತನ್ಕುಲೆನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸುಖೊಲೆನ್ ತ್ಯಾಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ತಯಾರಿಜ್ಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು ಮಗಲ್ ಮಾಮಿ ಪನ್ಪಿ ಬೇಲಿ ಕಡಪೆರೆ ಪುನೆವಲ್. ಕುಟುಮ ಸಂಸಾರೊದ ಉಲಯಿದ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತಿಲುಲಾ ಅಪಗ

ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಆಪ. ಮೋನೆ ಪಂಕೊರ್ನೆರೆ, ಮೋನೆ ಪೀಂಟಾಯೆರೆ ಕಾರಣವಾದ್ ಕುದುಪೆ ಬೇತೆ ದೀಯೆರೆಲಾ ಒಂಜಿ ನೆಪ ಆಪುಂಡು. ಬಂಧುತ್ವೊನು ಬೆಸೆವೊಡಾಯಿನ ಸಂಬಂಧೊಲು ಪರಂಗೆರೆ ಸುರುವಾ ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಮಾತಾ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲಲ್ಲುಲಾ ಇಂಚ ಉಪ್ಪುಜ್ಜೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಲೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಮೋಕೆಡೇ ಅರಗಣೆಡ್ ಉಪ್ಪುಜ್ಜೆರ್.

ತುಳು ಜನಪದೊಡು ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲಲ್ಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಗಾದೆ, ಕಬಿತೆ, ಎದುರುಕತೆ, ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಉದಾ:1) ಆಜಿ ಪೆದಿನಾಲೆಗ್ ಮೂಜಿ ಪೆದಿನಾಲ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಂತಲ್‌ಗೆ 2)ಕಂಚಲ್ ಕೈಪೇಂದ್ ದಕ್ಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಮಾಮಿ ನೆರ್ಯೆರೇಂದ್ ಬಲಿಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ 3) ಮಗಲೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ನೀರ್ ಸನಿಯಾರೊಡ್ದು ಸನಿಯಾರ ಮಾರ್ಮಿಲ್‌ಗೆ ಎಣ್ಣೆ ನೀರ್ ಪರ್ಬೊಡ್ದು ಪರ್ಬ

ತುಳು ಜನಪದ ಕತೆಕ್‌ಲೆಡ್ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆನ ಕತೆತನೇ ವರ್ಗ ಬೊಕ್ಕ ಆಶಯೊನು ತೆರಿಪಾವುನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕುಲು ತಿಕ್ಕುವ. ನೆಟ್ಟ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಶಯೊಲು ಇತ್ತಿನ ಕತೆಕುಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಒಂಜಿ ಕತೆಟ್ಟ್ ಕಂಡೆನಿ ಆದ್ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಾಲೆಗೆ ಎಂಚ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾವೆರ್ ಪಂದ್ ವಿವರಣೆ ಉಂಡು. ನನೊಂಜಿ ಕತೆಟ್ ಮರ್ಮಲೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ಅಲೆನ್ ಎಂಚ ಒರಿಪಾವುಂಡು ಪಂದೇ ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ಕತೆ ಒಂಜಿ : ಮಾಮಿ–ಮರ್ಮಲ್

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ ಇತ್ತೆರ್. ಮಾರ್ಮಲ್‌ಗೆ ಮಾಮಿನ್ ತೂಂಡ ಆವೊಂದಿಜಾಂಡ್. ಮಾಮಿನ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಐಟ್ ಮುಚ್ಚೊಡುಂದು ಮರ್ಮಲ್ ಕಂಡನ್ಯಡ ಪನ್ಪಲ್. ಹೆಡ್ಡೆ ಕಂಡನಿ ಅಪ್ಪೆನ್ ಒಂಜಿ ಗೋಣಿ ಚೀಲೊಡು ಕಟ್‌ದ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ಯರೆ ಕೋಂಡೋಪೆ. ಸಾದಿಡ್ ಪೋನಗ ಗುಂಡಿ ದೆಪ್ಯರ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಿ, ಕೊನರ್ಯೆರೆ ಮರತ್ತೊಂದೆ. ಗೊತ್ತಾದ್ ಅಯಿನ್ ಕೊಂಡಾರ್ಯೆರೆ ಪೋಪೆ. ಅಪ್ಪೆ ಇತ್ತಿನ ಗೋಣಿ ಚೀಲೊಡ್ದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಮಾಮಿ ಜೋಕುಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಕಲ್ಲೆಮುಲ್ಲು ದಿಂಜಾದ್ ಬಾಯಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಡ್ಪೆರ್. ಮಾಮಿ ತಪ್ಪಾವೊಂಡಾಲ್. ಮಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಪಿಕ್ಕಾಸ್ ಕೊಂಡರ್ಪೆ. ಆ ಗೋಣಿ ಚೀಲೊನು ತುಂಬೊಂದು ಪೋದ್ ಗುಂಡಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮುಚ್ಚಿದೆ ತಪ್ಪಾವೊನ್ನ ಮಾಮಿ ಕಾಡ್ಡೆನೇ ಪೋಪಲ್. ಅಲೆನ ತರೆಟ್ ತಿಕ್ಕುನ ಪೇನ್ಸ್ ಪೆಜಿದ್ ಪತೊಂದೇ 'ಓ ತಿಕಿಯೆ ಕಲುವೇಂದ ಪನ್ಪಲ್, ಅಲ್ಪನೆ ಕಲುವೆರ್ ಕಂಡಿನ ಬಂಗಾರ್ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮಾಮಿ ಪನ್ಪಿನವು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕೇಂಡ್ಡ್ ಉಂದು ಎಂಕ್ಲೆನೆ ಪನ್ಪುನಾಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬಂಗಾರ್ ಬುಡ್ದು ಪಾರುವೆರ್. ಉಂದು ಮಾಮಿಗ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಬಂಗಾರ್ನ್ ಇಲ್ಲಡೆ ದೆತೊಂದು ಪೋಪಲ್. ಬಂಗಾರ್ನ್ ತೂದ್ ಮರ್ಮಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಆಸೆ ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಅಪಗ ಮಾಮಿ ಎನನ್ ಗುಂಡಿಡ್ ಪಾಡ್ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನೆ ಸೊರ್ಗೊಗ್ ಪೋದು ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡತ್ತನೇಂದೆ ಪನ್ಪಲ್.

ಕೂಡ್ಲೆ ಮರ್ಮಲ್‍ಲಾ ಬಂಗಾರ್ ಕೊಂಡರ್‍ಯರೆ ಪಿದಾಡ್ವಲ್. ಆಲ್ನ ಒತ್ತಾಯೊಡು ಕಂಡನಿ ಅಲೆನ್ ಗೋಣಿ ಚೀಲೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗುಂಡಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ಬತ್ತೆಗೆ. ಕೆಲವು ದಿನಾಂಡಲ ಬುಡೆದಿ ಬರಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಮಗೆ ಅಪ್ಪೆಡ ಕೇನ್ವೆ. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ ಮಗಟ ನಡತಿ ನಿಜ ಸಂಗತಿನ್ ಪನ್ವಲ್. 'ಓಲಾಂಡಲಾ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಅಪ್ಪೆನ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಬೊಡೆದಿನ್ಲ ಕೇನ್ಲ. ಒವು ತಿಕ್ಕುಂಡು ತೂಲಂದ್ ಪಂಡಲ್. ಮಗಕ್ಕ್ ಬುಡೆದಿಯಾಯೆರೆ ದಿಂಜ ಜನೊ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಆಯೆರೆ ಏಲ್ರಾ ಒತ್ಜೆರ್. ಅಪಗ ಆಯಗ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಏತ್ ಮಹತ್ವ ಉಂಡುಂದು.

ಮರ್ಮಲೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನಂಚಿನ ಜನಪದ ಕತೆಯೊಂಜಿ ಉಂಡು. ಘಟನೆಲೆನ್ ಆಧಾರೊದ ಕತೆಕುಲೆಡ್ ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ.

ಕತೆ ರಡ್ಡ್

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಇತ್ತೆರ್. ಬುಡೆದಿ ಸೂಲೇಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಸುದ್ದಿ ಕಂಡನ್ಯನ ಕೆಬ್ಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರುಂಡ ಕಂಡನಿ ಇಂದೆನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿಜಿಂಡಲಾ ಬುಡೆದಿನ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಸಯೋ ಒರಿಂಡ್. ಇಂದೆನ್ ಪಾತೆರಿಯರಾಂದ್ ಆಯೆ ಮಾಮಿಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆ. ಮಾಮಿ ಎನ್ನ ಬಗೆಟ್ ಜನೊಕ್ಲು ಅಪಚಾರದ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂಉ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ಒಂಜೋ ಆಲ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೊ ಮಾಲ್ಪುವೆಂದ್ ಎನನ್ ಬುಡೊಡು. ಇಜ್ಜಂಡ ನಾಲ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಎದುರುಡು ನಮೊನ ಕುಲದೇವೆರೆ ಎದುರುಡ್ ಸತ್ಯೊ ಪ್ರಮಾಣೊ ಮಲ್ಪೊಡುಂದ್ ಪನ್ಪೆ. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಮಾಮಿ ಇಂಚಿನ ದಿನ ಪ್ರಮಾಣೊ ಮಲ್ಪುನೆಂದ್ ದಿನೊ ನಿಗಂಟ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಬುಡೆದಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಚನೇ ಸುದ್ಧಿನ್ ಪನ್ಪೆ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಆಲ್ "ಊರ್ದಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರೊ ಕೇನೊಡ್ಚಿ. ದೇವೆರೆ ಎದುರ್ದ್ ಪನ್ಪು ಪಾತೆರೊನು ನಂಬೊಡ್ಚಿ. ಯಾನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಲ್ತಿಜ್ಜಿಂದ್ ಒಲ್ಪ ಬೋಡಾಂಡಲಾ ಪ್ರಮಾಣ ಮಲ್ಪುವೆಂದ್ ಪಂಡಲ್.

ಸರಿ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಕುಲದೇವೆರ್ನಾಡೆಗ್ ಪ್ರಮಾಣ ಮಲ್ಪರೆ ಪೋಪುನೇಂದ್ ನಿಗಂಟಾಟ್. ಪೋಯೆರೆ ಪಿದಾಡ್ನಗ ಆಲ್ ಅಪ್ಪೆಡ 'ತೂಲೆ ಅಪ್ಪೆ, ಎನ್ನ ಸೊಂಟೊದ ನೂಲು ಕಡಿಂಡ್. ಕಟ್ಟ್‌ಲೇಂದ್ ಪನ್ವಲ್. ಅಪ್ಪೆ ಬೇತೆ ದಾಲಾ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ಬಲ್. ಅಕುಲು ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋನಗ ಸಾದಿಡ್ ಕಡತ್ತ್ ಪೋಯರೆ ಒಂಜಿ ತೋಡು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕಂಡನಿ ತೋಡು ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪೋಯೆಡಲಾ ಬುಡೆದಿ ತೋಡ ಬರಿಟ್ ಉಂತ್, 'ಇಡೆ ಬಲೆ, ಒಂತೆ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪ್ಪಲೆಂದ್ ಲೆತ್ತ್ ಪನ್ವಲ್. ಕಂಡನಿ ಅಂಚನೆ ಅಲೆನ್ ಕೈಪತ್ತ್‌ದ್ ತೋಡು ಕಡಪಾವೆ. ಅಕ್ಲ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಊರ್ದ ನಾಲ್ ಜನೊ ಸೇರ್ದೆರ್. ಪ್ರಮಾಣ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ನಿರ್ಧಾರಾಂಡ್. ಇಂಬಲ್ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪೋಯಲ್. ದೇವೆರೆ ಎದುರುಡು ಉಂತ್‌ದ್ ಪಂಡೊಲೆ,

‘ಅಪ್ಪೆ ಸೊಂಟೊದ ನೂಲ್ ಕಟ್ಟಿ ಬುಕ್ಕೊ ಕಂಡನ ಕೈ ಪತ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ವ್ಯಭಿಚಾರೊ ಮಲ್ತ್‌ಜಿ. ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಪಂಡಲ್. ಪ್ರಮಾಣ ಆಂಡ್. ಪಾರ್ತೆರೊಡೆ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ತಪ್ಪಾವುನ ಬುಡೆದಿನ ಪ್ರಮಾಣೊನ್ ಕೇಂಡ್ದ್ ಸೇರ್ನ ಜನೊ ಸತ್ಯೊಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಒಂಜಾಯೆರ್.

ಇಂಚ ಜನಪದೊಟ್ಟುಲಾ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ರಂಗಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಪನ್ತೆರ್. ಮಾಮಿಗ್ ಮಗಲ್ – ಮರ್ಮಲೆನ ನಡುಟ್ಟುಪ್ಪು ತರೆಸಿವು. ಮರ್ಮಲೆನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ, ಮಾಮಿನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆದೊಟ್ಟುಗು ಜನಕುಲ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಗೇನೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು.

ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲ್ ಇರ್ವರೆರ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲಸುತ್ತದ ಬೇಲೆಡೇ ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಮಾಮಿಲಾ ಪಿದಯಿ ಪೋದ್ ಬೆನ್ಪಿ ನಾಲ್ ಬುಕ್ಕ ಮರ್ಮಲ್‌ಲಾ ಪಿದಯಿ ಪೋದ್ ಬೆನ್ಪಿನಾಲ್ ಆದುಲ್ಲೊಲು. ಅಂಚ ಇರ್ವೆರೆನ್ಲ ಬೆನ್ಪಿ ಬೇಲೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಲು, ರೀತಿ ನೀತಿಲು ಬದಲಾವೊಂದೇ ಪೋತಿನಂಚನೆ ಅಕಲ್ನ ಸಂಬಂಧೊಲಾ ಪೊಸ ಪೊಸ ಅರ್ಥೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಮಗಕ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆಲ್‌ಡ ಇನಿ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಬತ್ತ್ ಮರ್ಮಲೆನ ನಡುಟು ಇಲ್ಲದುಲಯಿಡ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆದ ಅಧಿಕಾರೊಗು ನಡತೊಂದು ಬೈದಿನ ಲಡಾಯಿದ ಸ್ವರೂಪಲಾ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚ ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊರ್ಲು ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಅಜತೊಂದು ಪೋನಗ ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲೆನ ಬಂಧುತ್ವಲಾ ಮಸ್ತ್ ಮುಖ್ಯವಾದುಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಲಯಿಡೆ ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜಾತಿಡ್‌ಲಾ ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲೆನ ನಿಲೆ ಸಾಧಾರಣ ಒಂಜೇ ಅರ್ಥೊಡು ಉಂಡು. ದುಂಬುದ ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲಲ್ಲು ಒರಿಯನೊರಿ ತರೆ ಸೂಡಿ ಜುಟ್ಟುನು ಒರೊಗು ಪತೊಂಡೆರ್ದಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಬಂಗೊನು ನೀಗ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ನಗ ಒಟ್ಟಾತೆರ್, ಒಂಜೇ ಆತೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಪಿ ಸಮಾಜೊಡು ಅಂಚಿನವೇ ಕುಟುಮದ ಚೌಕಟ್ಟೆ ದಾಂತಿನೆಡ್ದಾವರ ಬಂಧುತ್ವ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಸಂಬಂಧೊನು ಪನಿಯೆರೆ ಈ ರಡ್ಡ್ ಚಿಂತನೆಲಾ ಮಸ್ತ್ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವಾದ್ ತೋಜುಂಡು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ತುಳು ಸಮಾಜೊಡು ತುಳುವೆರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಅರ್ದೊಡ್ದು ಎಚ್ಚ ಜನ ಪೊಣ್ಣು ಸಂಸಾರ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೂಲ ಬೇರಾದ್ ಐನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಲೆಪಾವುನೆಟ್ಟ್ ಅಕಲ್ನ ಬೆಗರ್ ನೀರ್‌ಲಾ ಸೇರ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಾಮಿ – ಮರ್ಮಲ ಪೊಣ್ಣು ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಪದಲ ಪಾತ್ರಲ ರಡ್ಡಾಂಡಲ ಅರ್ಥ ಒಂಜೇ ಆದುಂಡು.

❋

ಪೊರ್ಲು – ಬನ್ನಗ

ಸರಿಕಾ ಮರ್ಕಂಜ

ಆ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ಲು – ಪೊರ್ಲು
ಪಜಿರ್ – ಮೋನೆ ಕೆಂಪಾವೊಂದುಂಡು
ಕಣ್ಣೊತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ ಎನ್ನ ಪೊರ್ಲುಗು
ಸೋತು ಪೋಯೆ ಆಯನ ಮರ್ಲ್‌ಗ್ ॥

ಎನ್ನ ತೆಲ್ಪುದ ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆಗ್
ಮುತ್ತ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆ ಬೆಪ್ಪುಗಾಳಿಡ್
ಮುಟ್ಟ ಪೋನಗ ಎನನ್‌ಲಾ ಕೆಂಪುಮಲ್ತೆ
ಸೂತ ಚೆಂಡ್‌ದಂಚನೆ ಆಯೆ ಅಗಪುನ ಪಿರ್ಸ್‌ಡ್ ॥

ತೂದು ಮರ್ಲಾಯೆ ಯಾನ್ ಆಯನ ಪೊರ್ಲುಗು
ನಾಚಿಕೆಡ್ ಎನ್ನ ಕೆನ್ನಿ ಕೆಂಪಾಂಡ್
ಬಿಮ್ಮ ಅರಳ್‌ಂಡ್ ಕಣ್ಣ್ ಕಿನ್ಯ ಆಂಡ್
ಎಂಕ್‌ಲಾ ಆಯನೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಯಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್ ॥

ಆತನಾಗ ಸುರುವಾಂಡ್ ಆಯನ ಕಣ್ಣ್‌ಮುಚ್ಚಲ್‌ದಾಟ
ಒರ ತೋಜುವೆ, ಒರ ಮಾಜುವೆ
ತೋಜಿನಗ ಸನ್ನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡೆ
ಪಿರ ಮರತಡ್ಡೊಗು ಪೋದು ದೆಂಗುವೆ ॥

ಆಯನ ನಲಿಕೆ ತೂದು
ಯಾನ್ ತೆಲಿತೊಂದಿತ್ತೆ
ಆಯನ್ ಕೂಡೊಡುಂದಿತ್ತೆ
ಆಯನ್ ಅರಾದ್ ಪತ್ತೊನುವೆ ಎನ್ಯೊಂದಿತ್ತೆ ॥

ಆಂಡ ಅಂಚಾಯಿಜಿ
ದೆಂಗ್‌ದ್ ತೋಜಿದ್, ತೋಜಿದ್ ದೆಂಗ್‌ದ್
ಮಾಯಕಾದ್ ಪೋಯೆ ಅಕೇರಿಗ್
ಕಡಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಕರವೊಂದಿತ್ತೆ ॥

ಎನ್ನ ತೆಲಿಕೆ ಉಂತ್‌ಂಡ್
ನಲಿಕೆ ಮದತ್‌ಂಡ್
ಕರ್ಜಿಮೆ ಕತ್ತಲೆ ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಸರ್‌ಂಡ್
ಗರ್ಜನೆ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಉಡಲ್ ಅದ್‌ರ್‌ಂಡ್ ॥

ಸೋತೆಂದ್ ಎನಿಪಿನ ಭಾವನೆ ಎನಡಿಜ್ಜಿ
ಎಲ್ಲೆ ಏಳ್ ಕುದುರೆದ ತೇರ್‌ಡ್
ಎನನ್ ತೂಯೆರೆ ಬರುವೆಂದ್
ಅಬುಲಾಸೆ ದೀವೊಂದು ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆ ॥

ಪೊರ್ತು... ಖಂಡಿತಾ ಬರ್ಪೆ
ಮೋಸ ಮಲ್ಪಯೆ, ಮೋಕೆ ತೋಜಾವೆ
ಇರ್‌ಳಿಡೀ ಕನ ಕಟ್ಟೊಂದಿಪ್ಪುವೆ ॥

❋

ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್
ತಾಂಗ್ ತ್ರಾಣೊ ಕೊರ್ಪಿ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು'

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ

ಪೊಲಿಸಪ್ಪು ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ
ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ, 2009
ಪುಟೊಕ್ಲು : 126, ಬಿಲೆ : 35 ರೂಪಾಯಿ
ಸೌಮ್ಯ ಸಂಕೇತ ಪ್ರಕಾಶನ
ಪರ್ಕಳ, ಉಡುಪಿ - 576 107

ಮಿತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ, ಸತೀಕಮಲೆ, ಚೋಮನ ದುಡಿ, ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು, ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್, ಬೊಂಬಾಯಿದ ಇಲ್ಲ್, ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್, ನಿಲೆ, ಕಪ್ಪುಗಿಡಿ, ಮೂಜಂಜ ಆನಗ, ಯುಗ ಮರ್ಗ್‌ರ್ನಗ, ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕೆ, ಸೊರಗೆದ ಪೂ, ದಳವಾಯಿ ದುಗ್ಗಣ, ರಂಗೆನಾ ಮಲೆ ಮಂಗೆನಾ?, ಮಾನ್ಯೆಚ್ಚಿ ಪೂ-ಪೊದ್ದೊಳು, ಉಡಲ್ದ ಸಿರಿ, ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕನ, ರುಕ್ಕು, ದೇಸಾಂತರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪತ್ತ್ ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಕಾದಂಬರಿಲು ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬತ್ತಿನವುಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಇಂಚಿಪ್ಪ ಪ್ರಕಟವಾದ್ ಬತ್ತಿನ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಆಧುನಿಕ ಮೈಲಿಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒರಗಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದ್ಕ್‌ದ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಯಾದ್ ಮೂಡ್ದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಉಂದು ಮಾತ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಲು ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ನಿಲೆ ನಿಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ತಾಂಗ್, ತ್ರಾಣ ಕೊರ್ತೊಂದ್ ಮಸ್ತ್ ಸಮಾದಾನ ಬೊಕ್ಕ ದೈರೊಡೇ ಪನೊಲಿ.

ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಆರೆನ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಕಾದಂಬರಿನ್ ಯಾನ್ ಒಂಜಿ ಆಜಪುಡು ಓದುದು ಲಕ್ಕ್‌ದೆ. ಕುಡಲ ಕುಡಲ ಓದೊಂದು ಆಯಿತ ಇಡೆವುಡೆ, ಆರ್ತಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊಂಡೆ. ಉಂದು ಎನನ್ ಪತ್ತ್ ಐವ ಒರ್ಸೊ ಪಿರವು ಕೊನೊದು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕೊ ಊರು ಊರುಲೆನ್ ತೊಜಿಪಾದ್ ಕೊಸಿ ಪುಟ್ಟಾದ್‌ಂಡ್.

'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಲೇಖಕೆರ್ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತೊಂದಿ ವಿಷಯ ಮಸ್ತ್ ಸಕಾಲಿಕವಾಯಿನವು. ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪರಂಪರೆಲು ಮಾತ

ತಿರ್ಗಮುರ್ಗ ಆವೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಕಾಲೊಡು ಸ್ಥಿರತೆ ಒವು, ಅಸ್ಥಿರತೆ ಒವು ಪನ್ಪಿ ಚಿಂತನೆ ನಡಪಾವುನವು.

"ಜತ್ತೂರುಡು ರಾಮಣ್ಣೆ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲದ ನಾಲ್ ಊರುಡು ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ಜನ" – ಇಂಚ ಸುರುವಾಪುನ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಕಾದಂಬರಿಡ್ ರಾಮಣ್ಣನ್ ಬುಡುಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಬರ್ಪಿನ ಜನಮಾನಿಲು ಪಂಡ ರಾಮಣ್ಣನ ಬುಡೆದಿ ರತ್ನಕ್ಕ, ಅಕ್ಲೆ ಜೋಕ್ಲು : ರಡ್ಡ್ ಆಣುಲು – ಮಹೇಶೆ ಮಲ್ಲಮಗೆ. ಆಯಡ್ದ್ ಮೆಗ್ಯೆ ಗಿರೀಶೆ. ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು – ಗೌರಿ. ಬೊಕ್ಕ ರಾಮಣ್ಣನ ಮೆಗ್ಯೆ ಸೀನಣ್ಣೆ ಆಯನ ಬೊಡೆದಿ ಸೀತಾ, ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆನ ಅಯಿನ್ ಜನ ಜೋಕುಲು. ಅತ್ತಂದೆ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಆಜೇ ತಿಂಗೊಲ್ಡು ಕಂಡನಿ ಸೈತಿನ ಜೋಕ್ಲುದಾಂತಿನ ಇಂಬೆಕ್ಲೆ ಇರ್ವೆರೆ ಪಳಿ ಕಾವೇರಿಯಕ್ಕ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲಸದ ಶೇಷಿ. ಉಂದು ಈ ಕುಟುಮದ ಒಂಜಿ ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಚಿತ್ರಣ. ರಾಮಣ್ಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಸೀನಣ್ಣೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಪಳಯ ನಡುಟು ಆಸ್ತಿ ಪಾಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ಸಮಯೊಡೇ ರಾಮಣ್ಣೆ ತೀರ್‌ಪೋಯೆರ್.

'ಜನ ದೀದ್ ಯಾನ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪೆ' ಪನ್ಪಿ ರತ್ನಕ್ಕನ ಆಸೆ, ಅಂಗಲಾಪು ನೆನತಿನಾತ್ ಸುಲಭ ಆಯಿಜಿ. ಕಂಡನಿ ರಾಮಣ್ಣೆ ಇತ್ತಿನ ಕಾಲ ಇತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾಲ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಸುಧಾರಣೆದ ಗಾಳಿ ಬೀಜೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಕಾಸ್ ನಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆಗ್ ಊರುಡು ಜನ ತಿಕ್ಕುಜಿಂದ್ ರತ್ನಕ್ಕಗ್ ತೆರಿನೆಡ್ದಾದ್ ಎಲ್ಯ ಮಗನ್ ಊರುಗು ಬರ್ಪಾದ್ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೋಳಿ ಸುದಾರ್ಪೆರೆ ಕೇಂಡೊಂಡು.

ಆಯೆ ಬುಡೆದಿ, ಬಾಲೆ ಸಿರಿನೊಟ್ಟುಗು ಊರುಗು ಬತ್ತೆ. ಅಂಚ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಗಿರಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಲು ಮಾತ ಎದುರಾಯ. ದುಂಬುದಲಕ ಊರುಡು ಕೆಲಸೊಗು ಜನ ಸಮಕಟ್ಟ್ ತಿಕ್ಕುಜೆರ್. ಪರಬೆರೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಜವಣ್ಯೆರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಜ್ಜೊಲೆಗ್ ಜಪ್ಪುಜೆರ್. ಪೊಣ್ಣುಲು ಮಾತ ಬೀಡಿ ಸುತ್ತುವ, ಆಣುಲು ಪೇಂಟೆ ತಿರ್ಗೊಂದು ಎಂಚಿನಾಂಡಲ ಕಜ್ಜೊ ಬೆನ್ಪ ಪಣ್ಪಂಚಿತ್ತಿ ಆಲಚನೆದವು ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು.

ಉತ್ಪಾದಕೆ – ತಯಾರಕೆ ತನ್ನ ಉತ್ಪನ್ನೊಗು ತಾನೇ ಅಯಿತ ಕ್ರಮ ನಿರ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುನೆಂದಾಂಡ, ರೈತಗ್ ಮಾತ್ರ ಆಯಿತ ಹಕ್ಕ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಸರ್ಕಾರ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯನ ಕೈಡ್ದ್ ಕ್ರಯೊಗು ದೆತೊನುನ ವರ್ತಕೆರ್ನ ಕೈಟುಪ್ಪುನಿ. ಉಂದೊಂಜಿ ಸೋಜಿಗದ ಒಡಂಬಡಿಕೆ. ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಾಯನ ತರೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದಿನ ಚಪ್ಪಡಿಕಲ್ಲ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿದ ಪೊರ್ತು ಗಿರಿ ತನ್ನ ಅಮ್ಮೆರೆ ಪಾಲ್‌ದ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಊರುಗು ಪಿದಾಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನವು. ಆಯಗ್ ಬೆಂಗಳೂರುಡು ಎಡ್ಡೆ ಉದ್ಯೋಗ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಅಂಚ ತೂಂಡಲಾ ಮುಲ್ಪ 'ಮರಳಿ ಮಣ್ಣಿಗೆ' ಪನ್ಪುನವು ಗಿರಿನ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸಮಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪತ್ತುಜಿ. ಆಯೆ ಬರ್ಪುನವು ಅನಿವಾರ್ಯ ಕಾರಣೊಡ್ದಾದ್. ಬೊಡೆದಿ ವಾರಿಜಲಾ ಮನಸ್‌ದಾಂತೆ ಬರ್ಪುನವು. ಅಲೆಗ್ ಕಡಲ್ ನೀಂದುನಂಚಿತ್ತಿ ತಿರ್ಗಾಟ ಬೋಡು. ಅಂಚಾದೇ ಇನಿದ ಕಾಲೊಡು ಎದುರುಸಾವೊಡಾಯಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಾತ್ರ ಇಲ್ಲ್ ಆಸ್ತಿ ಮಾರ್ದ್ ಪೆರಪ್ಪ ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಪೋಪುನವು. ಬೆಂಗಳೂರುಗು ಪೋದು ನೌಕರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನ

ಗಿರಿ ಕುಡ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡ ಸಾಗೋಳಿದ ಬೇಲೆದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಉಪ್ಪುನವು ಮುಲ್ಪ ಮುಖ್ಯ ಕಥಾವಸ್ತು ಆದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಉಂದು ಮಾತ ಇನಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊದ ನೆಂಪುದ ನೆಯ್ಗೆಲಾದ್ ಎಂಚ ತೋಜೊಂದುಲ್ಲ ಪನ್ಪುನವು ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಉಂಡು. ಅಯಿತ ಮಡಿಕೆ ಮಡಿಕೆಲು ಆತ್ ಒಪ್ಪಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಂಕ್ ಮುಲ್ಪ ತಿಕ್ಕೊಂದುಲ್ಲ. ಅಂಚಿತ್ತಿ ನೆಂಪುದ ನೆಯ್ಗೆಲು ಮಡಿಕೆಲು ಅರ್ಕೆಲರ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ರಾಶಿ ರಾಶಿಡ್ ನಮನ್ ಅಲೆಪಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಅವು -

ಬಯಿಲ್ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಉಬಾರ್ ಬಡ್ತೊಂದುಪ್ಪಿ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಪತ್ತುನವು, ಮರ್ಯಾಲದ ಅಟ್ಟಣೆಗ್ ಪಣೊಲಿದ ಕೈಕ್ಲೆನ್ ಕೊಸತ್ತ್‌ದ್ ಪಣೋಳಿ ಕಟ್ಟುನ, ಬೊಲ್ಲದ ನೀರ್ ಪೋಯೆರೆ ಕಟ್ಟಡ್ ಸಾದಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿ ಪೊರ್ತುಡು ಕಟ್ಟಕಡಿದ್ ಬೋಲ್ಲೊಡು ಪೋದು ಮುಂಡೆದ ಬಲ್ಲೆಡ್ ತಿಕಲ್ದ್ ಬರ್ಡ್ಕದ್ ಒರಿನ ಕತೆ, ನೀರುಪ್ಪಡ್, ಅವೆನ್ ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ, ಬಡವೆರೆಗ್ ಅಟ್ಟೆಮಿಗ್ ಅರಿ ಪಟ್ಟುನ ರಿವಾಜಿ, ಪೆಲಕಾಯಿದ ಗಟ್ಟಿ, ಉಪ್ಪಡ್‌ಪಚ್ಚಿರ್ದ ಕಜಿಪು, ಪತ್ರೊಡೆಲೆ ಗುರ್ತುದ ಪರ್ಚಯ, ಮೀನ್ದ ಕಜಿಪುಲೆ ಗುರ್ತ, ಪುದ್ವಾರ್, ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವು ಪರ್ಬ, ಗೋಪೂಜೆದ ಪರಿಚಯ, ಗೊಬ್ಬರ ದೆಪ್ಪುನ, ಸೂಟನ್ ದೀಪುನ, ಧಾನ್ಯದ ಕಂಡೊಲೆಗ್ ಬೊಣ್ಯ ಬಿರ್ಕುನೆತ ಕಷ್ಟ ಪಣೆಟ್ಟ್ ನೀರ್ ಒಯಿಪುನಗ ಕರೆ ತುಂಡಾದ್ ತಿದ್ಯೆಮ್ಮೆರ್ ಗುವೆಲ್ಗ್ ಬೂರ್ನವು, ಗಿರಿನ ಗಂಡಾಂತ್ರ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನವು, ಗುಡ್ಡೆಡ್, ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ದೂಂಗು ಗೊಬ್ಬುನವು, ಅಲ್ಪಪ್ಪ ಬರ್ಪುನ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದದ ಸಂಗತಿಲು, ಕುಕ್ಕು ಪಂರ್ದುನ ಕಾಲೊಡು ಕುಕ್ಕುದ ಉಪ್ಪುಂಚಿಡ್ ಉಪ್ಪುನೆತ ಮಜಾ, ಇಂಚ ಮಾತ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಕಾದಂಬರಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿ ತುಳುವೆರೆ ಬರ್ಡ್ಕದ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಿಗೆದ ನೆಯ್ಗೆಲು.

'ಕಿಲಕಿಲ ನಗೆಯೊಡತಿ', 'ಹೆಜ್ಜೆಗುರುತು', 'ಮರ್ಮರ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆದ್, 'ಭಾವಗಂಗೋತ್ರಿದಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಘಟನೆಲೆಡ್ ಇತ್ತೊಂದು, ಇತ್ತೆ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ 'ತರಂಗ' ವಾರಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಹಿರಿಯ ಉಪಸಂಪಾದಕೆರಾದುಪ್ಪುನ ಶ್ರೀ ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಆರ್ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿನ್ ಈತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಕಟ್‌ಕೊರ್ದು ನಮ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದೆರ್. ಈ ಕುಡಲ ಕರೆಪುಡೆತ್ತ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ಉಪ್ಪುನಕುಲು ತುಳುವಾವಡ್, ಕನ್ನಡ ಆವಡ್, ಒಂಜತ್ತ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತನ್ಕುಲೆ ಅಲ್ಮೆಗೊಲೆನ್ ಪಟ್ಟೊನೆರೆ ಸಾಮರ್ತಿಕೆ ಪಡೆದಿತ್ತಿನಾಕುಲು. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ ಐನ್ ಕಟ್‌ಕೊರ್ನಗ ಅಯಿಟ್ ಆ ಬಾಸೆದ ಸತ್ವ ಸಾಮರ್ತಿಕೆ ದಿಂಜಿದ್‌ಬರ್ಪುನೆನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ. ತುಳುವೆರ್ ಇಂಚ ತನ್ಕುಲೆ ಅಲ್ಮೆಗೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆವಡ್ ಅವು ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಆಪುಜಿ. ಆಂಡ ಐನ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಬರೆಯೆರ್‌ಂದಾಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಸಹಜವಾದ್ ಅಕ್ಲ್ ಕಟ್‌ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸಾಮರ್ತಿಗೆ ಪಡೆದುಪ್ಪುವೆರ್ ಪನ್ಪುನೆಕ್ 'ಪೊಲಿಸಪ್ಪು' ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆ ಆದುಂಡು. ಇಂಚ ಈತ್ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ಡ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಮೊಡೆದ್ ಕೊರಿನ ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಆರೆಗ್ ಯಾನ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆ ಪರವಾದ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪು ಬಾಮ್ಯೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಮಾಣಿಸರೊ

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ ಎಸ್. ಜೋಶಿ

ಸುಖದೈಸ್ರ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿದುರ್ಕರ್‌ನಗ
ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಜಾರಂದೆ ಉಪ್ಪೊಡುಂದು ಬಯಸ್‌ನಗ
ರಂಗ್‌ದ ಲೋಕನೆ ಪೊರ್ಲುಡು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್
ಪರ್ಬೊನೆ ಬಾಳ್‌ದ ದಿನನಿತ್ಯೊಗು
ಬೇನೆದ ಸುಳಿಟ್ ಉಡಲ್ ಸುತ್ತುನಗ

ಪರಪುನ ಸುದೆತಾಳ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋನಗ
ಪೊಸಬೊಲ್ಪು ತೋಜಂದೆ ಪೊರ್ತುಡು ಕಂತ್‌ನಗ
ಕಂತುಂಡು ಬಾಳ್‌ದ ಓಡೊನೆ ನಿತ್ಯೊಗು
"ನೀರ್‌ಡ್ದೆ ಮುಗಿಲೆ, ಮುಗಿಲ್‌ಡ್ದ್ ನೀರೇ"

"ಪ್ರೀತಿಡ್ದ್ ಬದ್‌ಕೇ, ಬದ್‌ಕೊಂಜಿ ಪ್ರೀತಿಯೇ?"
ನಿರ್ಧರಿಪುನಾರೇರ್ ಸೋಜಿಗನ್ ಕೇನ್ಲೆ
ಬಾಳ್‌ದ ಸಾಮರಸ್ಯೊನು ಅನುಭವಿತ್ ತೂಲೆ
ಬದ್‌ಕೇ ಸಾರ ಭಾವನೆಲೆ ಮಿಶ್ರಣನೊ

ದೇವೆರೆ ದಕ್ಕಿನೋ ಮಾಮಲ್ಲ ಪಾಶೊನೊ
'ಜೀವನ' ಅನುಭವೊನು ಪಟ್ಟೊಂದು ಪನ್ಪಿನೊ
ರಸಭಾವ ಮುಣಿಕ್ಕ್‌ಲೆ ಸರೊನೇ ಕವನೊ.

ವನಸ್ ಎಂಚತ್ತ್ಂಡ್.......?

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ

ಕುಡಲದ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ವನಸ್‌ದ ಹೋಟೆಲ್ದ ಎದುರು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೋರ್ಡುಂ "50% ಡಿಸ್ಕೌಂಟು"

ಕುಂಟರಿವೆ, ಚೆರ್ಪುದ ಅಂಗಡಿಳೆಡ್ ಈ ರೂಪು ದೇಕಿದ ಬೋರ್ಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರುಂಡ್. ಉದ್ದೆಂಚಿನ ಪೊಸ ದೇಕೀ......? 50% ರಿಯಾತಿದ ವನಸ್ ಪಸಾರ್ನೆ ಎಂಚಪ್ಪೊ...?

ಅಂಗಲ್ಪು ದುನಿತ್‌ದ್ ತೂದೇ ಬುಡ್ಕ ಇಂದ್ ಉಲ್ಲೈ ಪೊಗ್ಗಿನೇ ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡ್ದ್ ಉನ್ಪು ಬಲಸ್‌ದೇ ಬುಡ್ಯೆರ್.

ಪಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವನಸ್ಸ್ ! ಕುಡಲದ ವಾ ಹೋಟೆಲ್‌ಡ್ಲಾ ಆತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಂ ಪೊಲಿಕೆದ ರುಚು ಕಟ್ಟಾಯಿನ ವನಸ್ಸ್ ತಿಕ್ಕಂದ್. ಅವುಲಾ ಬಜೀ ರಡ್ಡ್ ಚವಳಗ್. ಎಂಕ್ ಸೋದ್ಯ ಆದ್, ಪಸಾರ್ನೆ ಆದ್ ಅಲ್ತು ಅಗಪುನಗ ಪನವುದರೆಡ್ ಕೇಂಡೆ –

"ಈತೊಂಜಿ ರುಚಿ ಕಟ್ಟಾಯಿನ ವನಸ್ಸ್ ಬಜೀ ರಡ್ಡ್ ಚವಳಗ್ ಬಲಸುವರತ್ತಾ... ಎಂಚ ಮಾರ್ರೇ... ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಅಸಲಾಪುಂಡೇ...

ಪನವು ದಾರ್ ಮುಗುರು ತೆಲಿಕೆಡ್ ಜಬವು ಕೊರ್ಯೆರ್ –

"ತೂಲೆ ಸ್ವಾಮೀ... ಉಂದು ಎಂಕ್ಲೆನ ನಟ್ಟೇಸಿನಕ್ಲೆರ್ ನಡಪವುನ ಹೋಟೆಲ್. ಮದಿಮೆದ ದೊಂಪ, ದೇವತಾನೊದ ಛತ್ರೊಳೆಡ್ ವನಸ್ ಪಸಾರ್ನೆ ಆದ್ ಮಡೆ ಇರೆ ದಕ್ಕುಜೆರಾ? ಆ ಮಡೆ ಇರೆಲೆಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ನಟ್ಟೇಸಿ ಜೋಕ್ಲು ಅಂರ್ಬುದು ಬಂರ್ಬುದು ಮುಲ್ಪ ಕಂತ್‌ದ್ ದುಪ್ಪೆ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇರೆನ ವನಸ್‌ದ ಇರೆಟ್ ಹೋಳಿಗೆ ಚೂರು ಚಿರೋಟಿ ಚೂರು ಮಾಂತಾ ಇಜ್ಜಂಡೇ? ಎಂಚಾ... ವನಸ್ ಎಡ್ಡೆಜ್ಜಂಡೇ? ಕುಷಿ ಆಯಿಜೇ? ಎಲ್ಲೆಲಾ ಬಲೆ ..."

ಎಂಕ್ ವಾಂಕದೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಕೈ ಅಡ್ಡ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾರ್ ಬತ್ತೆ.

ಸಂಕ್ರಾಂದಿ

ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ

ಪಜ್ಜೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀದ್ ಗೆಜ್ಜೆದ ಮಿತ್ತ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಜರಿ ನೆರಿ–ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮಿನ್ಕು ಜೌರಂಗಿ ಲಂಗ ಪಾಡ್ದ್
ಜಲ್ಲಿ ಮೊಡೆತಿ ಉದ್ದ ಜಡೆ–ಬೋಲೆ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಪುತ್ತೊಲಿ ಬತ್ತಲ್
ಕೈ ನಿಲ್ಕೆ ಕುಪ್ಪಿದ ಕಾಜಿ ದೀದ್ ಎಣ್ಮೆ ಬೆಲ್ಲದ ಗೆಲ್ಮನ ಕಂತಲ್

ಜಡ್ದ್ ಬಡ್ದ್ ದೂರ ಮಲ್ಪು ಗರ್ವ ಬುಡ್ದು ಪೆರ್ಗ ನಟ್ಟು ಸಂಕ್ರಾಂದಿ
ಎಳ್ಳು ಬೆಲ್ಲ ಪಟ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಪುನು ಬಯಕು ಪರ್ಬದ ಆದಿ
ರಾಸಿ ರಾಸಿದ ಜೀವ ಜಂತುಗು ಸುಖ ಸಂತೋಷ ಕನಪಿ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ
ರಾಶಿ ಬುಡ್ದು ರಾಶಿಗ್ ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆ ಮಗುರು ಸಂಕ್ರಾಂದಿ

ಮರ ಮಟ್ಟುಲು ತೆಗ್‌ಲ್ದ್ – ಅರಳ್ದ್ ಪಲ ಬುಡ್ದು ಪಚ್ಚೆ ಪಚ್ಚೆ ರಂಗೇರು ಕಾಲ
ಚಲಿಟ್ ಪಪ್ಪೆ ಕಟ್‌ದಿ ಕುಲಕೋಟಿ–ಸೂರ್ಯನ ಬೆಚ್ಚನ ಬೆಪ್ಪುಗು ಮೈ ಒಡ್ಡು ಕಾಲ
ದಕ್ಷಿಣಾಯನೊಡು ಮುಚ್ಚಿ ಸೊರ್ಗೊದ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಕಿಲ್
ಉತ್ತರಾಯಣೊಡು ದೆಪ್ಪು ಬಗವಂತನ ಕಾಲ
ಸರಳ ಮಂಚೊಡು ಜೈದಿ ಬೀಸ್ಮಜ್ಜೆರ್ ಪಿರಾಣ ಬುಡಿಯೆರೆ ಕಾತಿ ಪರ್ವ ಕಾಲ

ಸಂಕ್ರಾಂದಿದ ದಾನ ಧರ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರೊಡು ತಿಕ್ಕುಂಡುಗೆ ಐತ ಪುಣ್ಯ ಪಲ
ಪೊರ್ಲುದ ಪಾತೆರ ಪ್ರೀತಿದ ದೋಸ್ತಿಯಾಟಿಕೆಗ್ ಅಡಿ ಪಾಡುನ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಲ
ಪೊಂಜೋಲು ರಂಗೋಲಿ ಪಾಡ್ದ್ ದೇವೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊನುನ ಕಾಲ
ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಕುಸಿ ಕುಸಿ ಕನವಡ್ ನಂಕ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ

ಒಂಜಿ ಕುಸಾಲ್

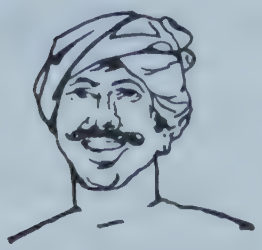

ರಾವಣೆ – ಮಂಡೋದರಿನ ಪಾತೆರಕತೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾ ಜಿ.ಕೆ.ಶೆಟ್ಟಿ

ಮಂಡೋದರಿ : ಓ, ರಾವಣೆರೆ, ಈರಡನೇ ಪಾತೆರುನು, ದಾನೆ ಸೀತೆನ್ ರಾಮಗ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಪರಾ ಇಜ್ಜಾ ! ಪನಿ ಕೆಬಿ ಕೇನಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅಂಚಿ ತೂಪಿನ ಬೊಡ್ಜಿ, ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊಡು ಸೀತೆನ್ ರಾಮಗ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆ. ಇಂಚಿ ತೂಲೆಯೇ ಓ ರಾವಣೆರೆ.

ರಾವಣೆ : ದಾನೆಯಾ, ಎನ್ನ ಪುದರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಾತ್ ಧೈರ್ಯ ಬತ್ತ್ಂಡಾ ನಿಕ್ಕ್ !

ಮಂಡೋದರಿ : ಧೈರ್ಯ ನನ್ನಾತ್ ಮಲ್ತೊನುವೆ. ಈತ್‌ನೆಟ ಕಂಡನಿ, ಕಂಡನಿ ಪಂಡ್ದ್ ತಾಳ್ಮೆ ದತೊಂಡೆ. ನನ ಎನಡ ಆ ತಾಳ್ಮೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೊಡು ಸೀತೆನ್ ರಾಮಗ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆ.

ರಾವಣೆ : ಹೇ ಪೊಡುಂಬೆದಿ, ದಾನೆ ಭೂಲೋಕದ ಪೊಂಜೊವುಲು ಪಾತೆರುನಲೆಕ್ಕನೆ ಪಾತೆರುವ.
ನಿನನ್ ಪತಿವೃತೆರೆನ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಸೇರಾಯಿನ ಮರತ್ ಪೋಂಡಾ ?!

ಮಂಡೋದರಿ : ಏರೆಗ್ ಬೋಡಿಯೇ ಈರೆನ ಪತಿವೃತೆ ಪಟ್ಟ. ಈರೇ ದೀವೊನಿ.

ರಾವಣೆ : ಏ, ನಿನ್ನ ದುರಹಂಕಾರ ಮಿತಿ ಮೀರ್‌ಂಡ್. ಭೂಲೋಕೊಡು ನಡತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್, ಮೂಲು ನಡಪಂದ್. ಇಂದು ದೇವಲೋಕ. ಎನಡ ಕೇನಂದೆ ಪನಂದೆ ಭೂಲೋಕೊಗು ಪೋದು ಟ್ಯೂಷನ್ ದತೊಂದು ಬೈದನಾ? ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬರ್ಪಿ ಶಬ್ದ ನಿನ್ನ ಶೋಭೆಗ್ ಕೇಡ್. ಮಿತಿ ಮೀರ್ದ್ ಪಾತೆರಡ! ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಜೋಕ್ಲು ಮೇಘದೂತೆ ಬೊಕ್ಕ ಇಂದ್ರಜಿತುನ ಅಮ್ಮೆರೆಂದ್ ಮರಪಡ !

ಮಂಡೋದರಿ : ಓ ರಾವಣೆರೆ, ಪೊಕ್ಕಡೆ ಮರ್ಲ್ ಪಾತೆರೊಡ್ಜಿ. ಎಡ್ಡೆ ಮನಸ್‌ಡ್ ಸೀತೆನ್ ರಾಮಗ್ ಬುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಇಜ್ಜಿಡಾ ಯಾನ್ ದಾನ ಮಲ್ಪೆ

ತೂಲೆ !

ರಾವಣ : ವೊಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಪ್ರೇಜನ ದಾಂತಿ ಉದಲ್ ಮಣ್ಣ್ ದೊರ್ಪುನ ಮಂಡೋದರಿ ಈ. ಹಂ!
ಈ ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನ ಪನ್, ಬಗಲ್, ದಾನೆ ಮಲ್ಪುನ ಎನನ್?

ಮಂಡೋದರಿ : ಇತ್ತೆನೇ ಎನ್ನ ವಕೀಲೆರ್ದ್ದ ಈರೆಗ್ ಡೈವೋರ್ಸ್ ನೋಟೀಸ್ ಕೊರ್ಪಾವೆ.

ರಾವಣ : ಏರ್‌ಯಾ ? ಏರ್ ಆಯೆ ? ಮಂಡೆದಾಂತಿ ವಕೀಲೆ?

ಮಂಡೋದರಿ : ಈರೆಡ ಎನ್ನ ವಕೀಲೆರೆನ ಪುದರ್ ಪನ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಈರೆನ ಮಂಡೆಡ್ ಬೊಂಡು ಇಜ್ಜಿಂದ್, ಎನ್ನ ವಕೀಲೆರೆ ಮಂಡೆಡ್ ಬೊಂಡು ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಗೆರೆಪಡೆ. ಆರ್ ಭಾರೀ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ವಕೀಲೆರ್.

ರಾವಣೆ : ಆಯಗ್ ಬೊಂಡು ಏತುಂಡುಂದು ಎಂಕ್ ತೆರಿದಿಂಡ್‌ಯಾ?

ಮಂಡೋದರಿ : ಈರೆಗ್ ದಾದ ತೆರಿಯುನುಯೇ? ಯಾನ್ ವಕೀಲೆರೆನ್ ಕನ್ಸಲ್ಟ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಆರ್ ಪಂಡೆರ್ "ಮಂಡೋದರಿ, ಈರ್ ಒಂತೆ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಇತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ, ರಾಮಾಯಣೊಡು ಈ ರಾದ್ಧಾಂತ ನಡತುದಂದ್. ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್‌ಗ್ ಪೋದು ಮೋನೆಗ್ ಮೇಕಪ್, ಕಣ್ಣ್‌ದ ಪಬ್ಬು ತೀಡ್ದ್ ಲೆವಲ್‌ಡ್ ದೀದ್ ಈರೆ ಪೊರ್ಲುನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಲ್ತುದುವರ್ಡ್, ರಾವಣೆರ್ ಬೇತೆ ಪೊಣ್ಣುಲೆ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಮಾಲ್ದಯರ್.

ರಾವಣೆ : ಏರ್‌ಯಾ ಆಯೆ ನಿಕ್ಕ್ ಅಡ್ಡ ಸಾದಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರಿನಾಯೆ, ಆಯನ್ ಇತ್ತೆನೆ ತಿಗ್‌ಪುವೆ. ಪನ್ ಏರ್ ಆಯೆ?

ಮಂಡೋದರಿ : ಈರೆನ್ ಯಾನ್ ಸಡಿಲ್ ಬುಡಿನ ತಪ್ಪಾಂಡ್. ಭೂಲೋಕದ ಪೊಂಜೊವುಲು ಕಂಡನಿಯನ ಶರ್ಟ್‌ದ ಕೋಲರ್ ಒಯಿತ್ತ್‌ದ್ ವುಂತಾಯಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಯಾನ್ ಈರೆನ ಕೆಕ್ಕಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಮುತ್ತುದ ಮಾಲೆನ್ ವೊಯಿಪಂದೆ ಇತ್ತಿನೆಡ್ಡಾವರ ಈರೆನ ಚರ್ಬಿ ಮಿತಿ ಮೀರ್‌ಂಡ್.

ರಾವಣೆ : ಮಂಡೋದರಿ, ಎನ್ನ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿಗೇರ್‌ಂಡ ನಿನ್ನ ಕತೆ ಮುಗಿಂಡ್. ಭೂಲೋಕೊದ ಆಂಜೊವುಲು, ಪೊಂಜೋವೆಲ್ ಸೊಂದಾದ್ ಬದುಕುನಕ್ಲು ದಿಂಜ ಜನವುಲ್ಲೆರ್.
ಯಾನ್ ಅಂಚ ಅತ್ತ್, ನಿನ್ನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ದಾದಂದ್ ತೂವೊನು.

ಮಂಡೋದರಿ : ಓ ಹೋ ಹೋ. ಈ ಬಿಸರ್ಾದಿಗೆ ಎನಡ ಬೊಡ್ಚಿ. ಈರೆನ ಮಗ್ಗಿ ಶೂರ್ಪನಖಿನ್ ಊರೂರು ಅಲೆಪಾದ್ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೆರೆನ ಮನಸ್ ಒಲಿಪಾಯೆರ ಕಡಪುಡ್ಡಿನಾರ್ ಈರೇ ಅತ್ತೆ? ಜಾಸ್ತಿ ಪಾತೆರುನ ಬೊಡ್ಚಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರೂಡು ಸೀತೆನ್ ರಾಮಗ್ ಬುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಲೆ. ಅತ್ತ್‌ಡ ಈರೆನ ಕಡೆ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಖಂಡಿತ ಮಲ್ತೊನಿ.

ರಾವಣೆ : ಯಾವುಯಾ, ದಿಂಜ ಪುಡಪೊಡ್ಚಿ. ಎನ್ನ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು ಎಂಕ್

ಬೆರಿಸಾಯ ಉಲ್ಲೆರ್.

ಮಂಡೋದರಿ : ಎನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಸರಿ ಒವು ತಪ್ಪುವೊವುಂದು ಸರಿಯಾದ್ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಅಕುಲು ಏಪಲಾ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಉಲ್ಲೆರ್. ಸೀತೆನ್ ಬುಡ್ದ್ ಕೊರ್ಜರ್ಡನಾ, ಇತ್ತೇನೋ ಈರೆನ ಕೈಕಾರ್‌ನ್ ಸಂಕೊಲೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಡ್ ದೀಪಾವೆ.

ರಾಮಗ್ ಸೀತೆನ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ದು, ವಿಭೀಷಣಗ್ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವೆ. ದೇವಲೋಕದ ಜನೊಕ್ಲು, ಭೂಲೋಕೊದ ಜನೊಕ್ಲುಲಾ "ಮಂಡೋದರಿಗ್ ಜಯ ಆವಡ್‌ಂದ್" ಜಯಕಾರ ಪಾಡುನೆನ್ ಕೇನ್‌ಲೆ.

ರಾವಣೆ : ರಾಣಿ ಪಟ್ಟೊಗೇ ಮಜ್ಜಿ ಪೂಜುನ ನಿನನ್ ಇತ್ತೇನೇ ಕೆರ್ದ್ ಬುಡ್ಪೆ.

ಮಂಡೋದರಿ : ಹಾಂ, ಕೆರ್ಲೆ, ಕೆರ್ಲೆ, ಯಾನ್ ತಯಾರುಲ್ಲೆ, ಪೊಣ್ಣ್‌ನ್ ಕೆರ್ದ್ ಪಾಪ ಕಟ್ಟೊನ್ಲೆ.

ರಾವಣೆ : ಹಾಂ ! ಪೊಣ್ಣ್‌ನ್ ಕೆರಿ ಡೋಷ ! ಆ ದೋಷ ಎಂಕ್ ಬರುವಾ? ರಾಮಾ, ರಾಮಾ, ಯಾನ್ ಸೋತೆ, ಬಲ ಬಲ, ರಾಮಾ ಬಲ! ನಿನ್ನ ಸೀತೆನ್ ಲೆತೊಂದು ಪೋ. ಆಲ್ ಮೂಲು ಇತ್ತಲ್ಡಲಾ ಎಂಕ್ ದಾಲಾ ಪ್ರೇಜನ ಇಜ್ಜಿ. ಮುಟ್ಟಿಯರೆ ಪೋನಗ ತೂತ್ತ ಕಿಡಿ ರಟ್ಟುಂಡು. ಸೀತೆ ಪತಿವೃತೆ, ರಾಮ ನಿಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಶರಣಾಯೆ.

ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಮದಿಪು **48**ನೇ ಸಂಚಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಬೆಂದ್‌ಂಡ ತಿನ್ಬ.. ಕಂಡ್ಯಡ? ಪನ್ಪಿ ಲೇಖನೊನು ಬರೆತಿನಾರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾ ಪದಕಣ್ಣಾಯ. ಕಣ್ತಪ್ಪುಡು ಬರೆತಿನಾರೆನ ಪುದರ್ ಬೇತೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಓದುನಕುಲು ದಯ ದೀದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು.

– ಸಂಪಾದಿನಾರ್

ದಾಯೆಗಿಂಚ

ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸೋಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬನ್ನಗ
ಅವೇ ಪಿರಾಕ್‌ದ ನೆಂಪು
ತೂಯಿನಲ್ಪ ಮಾತ
ಪಚ್ಚೆ ಪೊರ್ಲುಂಡು ಸಂಪ್

ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಗುಡಿಗರಡಿಗ್ ಪಿದಡುನ ಸನ್ನಯ
ಗೊತ್ತಾತಿನ ಬೆರಿಪತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಯಾನ್ ಬೊಕ್ಕ
ಎನ್ನ ಪಾಸಾಡಿದಕುಲೆನ ದಿಬ್ಬಣ
ದೇಸ್ತಾನೊದ ಪಿದಮಯಿ ಕಾಜಿಗಾರೆರ್ನ ಜಗಲಿ
ಪೊಣ್ಣು ಪೊಣ್ಣುಲು ಸೇರ್ದ್ ಕೂಡಿಕಡೆಲ ಗಿಜಿಗಿಜಿ ಗೌಜಿ.

ಮಿರಿಮಿರಿ ಮಿಂಚುನ ಒಂಜಾತ್ ಕೈತಲ್ ಬುಡ್ಪಾದ್
ಒರಿದಿನವೆನ್ ಗೋಂಪೆಗ್ ಸಿಕ್ಕಾದ್ ಜೋಳಿಗೆಗ್ ಸೇರ್ಸಾದ್
ನೆಸಲ್ಡ್ ಪಾವಲಿದಗಲ ಕುಂಕುಮ
ಮಿಂಚುನ ಮೂಂಕುದ ಮೂಗುದಿ
ಆಲೇ ಎನ್ನಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆದ ಕಾಜಿಗಾರ್ತಿ
ಉರುಂಟುರುಂಟಾಯಿನ ಬಾರೆದ ದಂಡ್‌ದಂಚಿತ್ತಿನ ಕೈ
ಬಚ್ಚಿರೆ ತಿಂದಿನ ರಂಗ್‌ದ ಬಾಯಿ
ಬಾಯಿನಿಲಿಕೆ ಲೆಪ್ಪುವೊಲು ಕಾಜಿದೀಪನ ಅಪ್ಪೆ।
ಆಹಾ !

ಒರ ತೂಂಡ ಕುಡವರ ತೂವೊಡುನ್ಪಿನಾತ್ ಪೊರ್ಲ್
ಅಮ್ಮ ಪನ್ಪಿನವುಂಡು ಕಪ್ಪಾಂಡಲ ಮೋನೆ ಏತೊಂಜಿ ಲಚ್ಚನ
ಎಂಕ್ ದೀದಿತ್ತೊಲಾಲ್ ಕೆಂಪು ಗಚ್ಚಿದ ಕಾಜಿ
ಮದತ್ತ್ಂಡಲ ಬರೊಂದುಂಡು ಆ ನೆಂಪುದ ಬಳೆ
ನನವರ ದೀಂಡ ಆವಂದಾ ಆ ಮುತ್ತೇಸಿ ಕಳೆ
ಎಣ್ಣ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ಅಲ್ಪ ಅವ್ವೆ ಜಗಲಿ
ದುಂಬುದ ಕುಸಿ ಇಜ್ಜಿ ತೆಲಿಕೆ ಇಜ್ಜಿ ಮಾತ ಖಾಲಿ ಖಾಲಿ
ಬೋರ್ ನಿಸೆಲ್ದ ಕಾಲಿ ಕೈತ
ಬೇನೆದ ಗಿರೆ ಮೂಡ್ದಿನ ಕಪ್ಪು ಮೋಣೆದಾಲ್
ಬರಿದೀತೆ ಕಾಜಿ ದೀಯೆರೆ ನನವೊರ್ತಿ ಮುತ್ತೈಸಿ ಪೊಂಜೊವು
ಛೇ ದಾದ ಆಂಡ್ ಮೊಲೆಗ್?
ಕಾಸ್‌ದಗೆಲದ ಕುಂಕುಮದ ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಿ
ಮೂಂಕುದ ಮುಗುದಿ ಇಜ್ಜಿ
ಬೋರ್ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಮಾತ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಂಡ?
ಮುತ್ತೇಸಿ ಕಳೆ ಕರದ್ ಪೋಂಡ
ಲಂಗ ರಾಕಿಡ್ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಪರ್ಬೊಡು
ದೀವೊಂದಿತ್ತುಜೊಲ ಆಲ್ ಕಾಜಿ?
ಪೂಜೊಂದಿತ್ತುಜೊಲ ಮೋಲು ನೆಸಲ್‌ನಿಲಿಕೆ
ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟು?
ಮುಡ್ತೊಂದಿತ್ತುಜೊಲ ಪೂ, ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಜಲ್ಲಿ?
ಉಂದು ದಾದ ಚೋದ್ಯ? ಮದಿಮೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಾ?
ಇತ್ತೆ ಕಂಡನಿದಾಂತಿಗಿನ ಪೂ ಪರಪುಂಡಾ?

❋

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನ

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಹಾಲಂಬಿ

ಕಲ ಕಲ ಕಲ ಕಲ ತೆಲಿತ್‌ದ್ ನಲಿಪಿನ
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ಕರೆನಾಡ್‌ದ ಈ ಕಡತ್‌ದ ಲಕ್ಕನೆ
ಗೆಲವುದ ಮನಸ್‌ದ ಜನ ಯಂಕುಲು
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ದೇಶ ನಮ್ಮವು ಭಾರತ ಒಂಜೇ..
ಭಾಷೆ ಮುಲ್ಪನೇ ತರತರ ಅಂದೇ....
ಎಂಚಾಂಡಲ ನಮ ಬಂಧು ಬಾಂಧವೆರ್
ಭೇದ ದಾಂತೆನೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ ಬಲ್ಲೇ...
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ಪಡ್ಡಯಿ ತೂನಗ ಸಾಗರನೀರ್
ಮೂಡಯಿಡುಂಡು ಗಟ್ಟದ ಏರ್
ಮಾತಲ ದಾಂಟ್ದ್ ಪೋಪೆರ್ ತುಳುವೆರ್
ಸಾಸದ ಕೆಲಸೊಡ್ ನಮ್ಮವೇ ಪುದರ್
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ತೆಂಗ್ ಕಂಗ್‌ದಾ ಬಾಳೆ ಬೈನೆದಾಸಸ್ಯ
ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಪಗೆ ಜಾಜಿ ಅರಲುಂಡು ನಿತ್ಯ
ದೈವ ದೇವೆರ್ ಈ ನೆಲನಿ ಕಾಪುವೆರ್
ನಿತ್ಯದ ನಮ ನೇಮಗ್ ಒಲಿದ್...
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ದ ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆ
ಬಲುಮೆ ಮೆರೆತಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆ
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಿರಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿಲಾ
ಬೆಳಗ್‌ದ್ ಪುದರಾಯಿನ ನೆಲತಾ...
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ಬೀಸ್‌ದ್ ಇಡೆಗ್ ಕಮ್ಮೆನ ಗಾಳಿ
ಮಾಜ್‌ದ್ ಪೋವಡ್ ಬೊಡ್ಚಂದಿ ಚಾಳಿ
ನ್ಯಾಯದಿ ದೀವೊಂದ್ ಅನ್ಯಾಯನಿ ದಕ್ಕ್‌ಗಾ...
ನಾವು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೆಂದ್ ತೆರಿಕಾ...
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜನಕುಲು ಯಂಕುಲು ...

ಸನ್ಯಾಸಿನ ಮನಸ್ಸ್

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬೈಪಡಿತ್ತಾಯ

"ಮನುಸ್ಮೃತಿ" ಪನ್ಪಿನ ಮಲ್ಲ ಬೂಕುಡು ಇಂಚ ಒಂಜಿ ಇಸಯೋ ಉಂಡು. "ಜವಾನ್ದಿ ಪೊಣ್ಣುಳು ಕೈತಳ್‌ಡ್ ಉಳ್ಳೆರ್‌ಡ ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಕುರ್ತೆಲ್ ಆಪುನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್ಲೆಡ ಮಸ್ತ್ ಸಲಿಗೆಡ್ ವಾ ಆಣ್‌ಜೋವುನಕ್ಕುಳ್ಳಾ ಉಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಳೆನ ಇಲ್ಲಡಿತ್ತಿನ ಅಮ್ಮೆರ್, ಮಾಮು, ಅಂಚನೆ ಒಪ್ಪಪುಟ್ಟಿನಕುಳ್ಳ ಈ ಇಸಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಜಾರ್ಗತೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ" ಪ್ರತೀ ಒರಿ ನರಿಮಾನಿಳು ಪಿಂದೊನೊಡಿತ್ತಿನ ಸಂಗತಿಳೆಡ್ ಈ ಪಾತೆರಲಾ ಒಂಜ ಆದುಂಡು.

ಈ ಬರವುನ ಓದಿನ ಒಂಜಿ ಊರುದ ಸನ್ಯಾಸಿ "ಛೆ ಉಂದು ಎಂಚಿನ ಮಾರಾಯ್ರೆ? ನರಮಾನಿನ ಆಕ್ಲಾಕ್ಲೆನ ಬುದ್ಧಿನ ಆಕ್ಲೇ ಜೋಕೆಡ್ ದೀಡೊಣರೆ ಆಪುಜಾ? ಯೆಂಕ್ಲೆನಂಚಿತ್ತಿನ ಜೋಗಿಳು ಒರಲಾ ಪೊಣ್ಣುಳೆನ ಇಸಯದ ಮಿತ್ತ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪಂದೆ, ಏತ್ ಪೊರ್ಲಗಂಟ್‌ದ ಜೀವನೊಡಳ್ಳ? ಅತ್ತಂದೆ. ಈ ಊರುಡು ಮಾತಾ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಏತ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಉಂಡು? ಬುದ್ಧಿ ಕುರ್ತೆಲ್ ಆವಂದೆ ಅವೆನ್ ನಮ್ಮ ಪುಂಡಿದ ಉಳಯಿ ದೀಡೋಣುನ ಸಂಗತಿ ಯೇರೆಗ್ಲಾ ದಾಲಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬಂಗದ ಇಸಯೋನೇ ಅತ್ತಪ್ಪ". ಇಂಚ ತನ್ನ ಉಡಲ್‌ದ ನುಡಿನ್ ಪತ್ತ್ ಮಂದಿಡ ಎದುರುಡು ಆರ್ ಪಣ್ತೆರ್‌ಗೆ.

ಕಾಲ ಕರಿನಂಗೆ ಆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಇತ್ತಿನ ಆಶ್ರಮೊಗು ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಯ್ಯದ

ಪೊರ್ತುಡು ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣಾಳು ಬತ್ತ್‌ದ್ "ಸ್ವಾಮಿ, ಎನ್ನ ಕಂಡಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕುಳು ಇನಿ ಪರವೂರುಗು ಪೋತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಎಂಕ್ ಒರ್ತಿಗೇ ಉಪ್ಪರೆ ಉರು ಆಪುಂಡು. ಈರ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಇನಿತ ಕಂತಿ ಪೊರ್ತು ಬಡಿಪುನಮ್ಗೆ ಮೂಳು ಕುಳ್ಳರೆ ಆಸ್ತಯ ಕೊರುವರಾ? ಈರೆನ ಈ ಸಾಯೊನು ಯಾನ್ ಎಪೋಗುಲಾ ಮದತ್ರಯೆ ಸ್ವಾಮಿ". ಇಂಚ ಆಳ್ ಕೇಣ್‌ಬಳ್. ಅಪಗ, "ಓಹೋ ದಾನೆ ಕುಳ್ಳಂದೆ? ಈರ್ ದಾಲ ಪೋಡಿಪಡೆ ಅಪ್ಪೆರೇ ಈರೆಗ್ ಎಂಕ್ಲು ಬೇತೆನೆ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆ ಕೊರ್ಪ. ಅವುಳು ಪೋದು ರಡ್ಡ್ ಉಣಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈರ್ ಬೇನೆ ಬೇಸರದಾಂತೆ ಉಪ್ಪೊಳಿ. ಈ ಆಸರ್ಮೊ ಊರುದಕುಳೆನ ಎಡ್ಡೆಪುಗಾದೆ ಉಂಡು". ಇಂಚ ಪಂಡ್‌ದ, ಚಾಕಿರಿದಕುಳೆದ ಆ ಪೊಣ್ಣಾಳುಗು ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಕಜ್ಜ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರೆ ಆ ಸ್ವಾಮಿ ಸೂಚನೆ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಆಂಡ, ಆ ಸನ್ಯಾಸಿಗ್ ಆನಿದ ರಾತ್ರೆಡ್ ನಿದ್ರೆನೆ ಬತ್ತ್‌ಜಿ. ಯೆಂಚಾಡ್ಲ ಇನಿತ ದಿನೊಟು ಆ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣಾಳೆನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಉಪ್ಪೊಡುಂದುದು ಆರ್ ಗೆರೆತೆರ್‌ಗೆ. ನಡೀರ್ಲಾನಗ ಮೆಲ್ಲ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಆ ಪೊಣ್ಣಾಳು ಇತ್ತಿನ ಕೋಣೆದ ಬಾಕಿಲ್ ಬೊಟ್ಟಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಇಂದಯಾ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಕಂಡಾಣಿ ಬಯ್ದೆ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪುಯಾ. ಇಂಚ ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ಸ್ವರೊಟು ನಂಬೊಲಿಗೆ ಬರಾಂದಿನೆಡ್ಡಾವರ ಆಳ್ ಬಾಕಿಲ್‌ದ ಚೀಂಪು ದೆತ್ತಿನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಪಗ, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಉಳಯಿಡಿತ್ತಿನ ಬಯಕೆನ್ ತಡೆವರೆ ಆವಂದೆ, ಆ ಸನ್ಯಾಸಿ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ನೋತುಂದು ಉಳಾಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ಅವುಳು ಆರೆಗ್ ತಾನ್ ಎಪೋಲಾ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ದೇವೆರೆನ ಬಿಂಬೊಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಆ ಸತ್ಯದ ಪಾತೆರೊನು ಬೂಕುಡು ಬರೆದೀತಿನ ಪಂಡಿತೆ ಮನು ಯೇಸಿನ ಮೋನೆಲಾ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿಂಡ್‌ಗೆ. ಆ ಪೊರ್ತುಡು, "ಯಾನ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಈ ಬೊಡ್ಜಾಂದಿನ ಬೇಲೆಡ್ ಯೆನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ಪೋಂಡು. ಎಂಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಕೊರ್ದು ಕಾಪುಲೇ ದೇವೆರೇ. ಈ ಸನ್ಯಾಸಿನ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ತೂಂಕಿನ ಈರೇ ಈ ಲೋಕೊಡು ನೇಲ್ಯಾರ್ ಸ್ವಾಮಿ". ಇಂಚ ಆರ್ ಮಾಪು ನಟ್ಟೊಂಡೆರ್‌ಗೆ.

ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿನ್ ಪುಂಡಿದೊಳಯಿ ದೀಡೊಣೆರೆ ಒಂತೆ ಕಷ್ಟ ಉಂಡುಂದು ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಇಸಯನ್ಲಾ ಪಿಂದೊಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲದ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್‌ದ ಕತೆಕ್ಕುಳು ನಮನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ತುಡರ್‌ದ ತಾದಿನ್ ತೋಜಾವುಂಡು.

*

ಆಟಿ ಕಳೆಂಜಗ್ ಲೆಪ್ಪು!

– ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ

ಆಟಿಡ್ ಊರಿಡೀ ತಿರ್ಗ್‌ದ್
ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ನಲಿತ್‌ದ್
ಮಾರಿ ಕಳೆಯೆನೋ ಕಳೆಂಜ
ಇತ್ತೆ ನಿರ್ಕ್‌ಲಾ ಪುರ್ಸೊತು ದಾಂತೆ ಪೋಂಡ?
ಬೂಮಿ ಪುತ್ರೆ ಮಾಯಂತರಸುಮಗೆ
ಜೋಗೊಡು ಪುತ್ತು ನಿನ್ನವುಂದು ನಂಬಿ ಮಂದೆ
ಅಂಬಿಯಾಡ್ತಿದ್ ಸುದ್ದೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರಾನಿ ನಿನನ್ ಎದ್ಕೊನೆರೆಗ್
ಅಂಗಿ ಚಲ್ಲಣ ಪಾಡ್ದ್ ತಿರಿ ತುತ್ತುದು
ಕೈಕ್ ಪುಂಡಾವು ಕಾರ್‌ಗ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್
ಮುಂಡೊಗು ನಾಮ ತರೆಕ್ ಮುಡಿ ಏರ್‌ದ್
ಕೆಂಚಿ ಮೀಸೆ ಕೇಸರಿ ಗಡ್ಡೊ ದೀವೊಂದು
ಛತ್ರೊ ಬುಡ್ಪಾವೊಂದು ಕಡ್ಸಲೆ ಪತೊಂದು
ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತ ನಲಿತೊಂದಿತ್ತ
ಇನಿ ತೂಯೆರೆನ ತಿಕ್ಕುಜತ್ತಾ?
ನಿನ್ನ ನಲಿಕೆ ಮುಗಿಸಾತ್‌ಗ್
ಕುರ್ದಿ ಕೂಟುದು ಆರತಿ ಪತ್ತ್‌ದ್
ತಡ್ಯದೆದುರು ಉಂತಾದ್
ತಡ್ಪೆ ನಿಲಿಕೆ ಅರಿಬಾರ್ ತಾರಾಯಿ
ಮಜಿ ಮಂಜಲ್ ಸಾಂತಾಣಿ ಪೆಲತರಿ
ಬಜ್ಜೆಯಿ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪಣವು ದೀದ್
ಅರ್ತಿ ಪಿರ್ತಿಡ್ ಕೊರುದು ಕಡಪುಡೊಂದಿತ್ತೆರತ್ತ
ನಿಕ್ ಮದತ್ ಪೋಂಡ?
ಈ ನಲಿತಿ ಜಾಲ್‌ಗ್ ರೋಗೊ ರುಜಿನುಲೆಗ್
ಕುತ್ತೊಯಿಜ್ಜಿ ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆ ನಂಬಿಗೆ
ಇನಿ ಊರಿಡೀ ಮಾರಿ, ಸಾರ ನಮೂನೆದ ಕುತ್ತೊಲು
ಮರ್ದ್ ಪಲಿಪುಜಿ, ಮಂತ್ರೊ ನಡಪುಜಿ
ಅಂಚಾದ್ ಓ ಕಳೆಂಜ ಊರು ಜಪ್ಪುಲಾ
ನಾಡ್ ತಿರ್ಗ್‌ಲಾ ಬತ್ತಿ ಮಾರಿನ್ ಕಳೆಲಾ...

ಕೊಯಮುತ್ತೂರುಡೊಂಜಿ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್ !

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

ಕರಾವಳಿದ ಜನ ಪ್ರಪಂಚೊದ ವೊವ್ವೇ ಮೂಲೆಗ್ ಪೋಂಡಲಾ ದಾನೆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಬಜಿಕೈಟ್ ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದ್ ಬಸ್ಸ್ – ರೈಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪೋಯಿನಾಕುಲು ಇನಿ ಇಡೀ ಸಮಾಜೊನೇ ಅಚ್ಚರಿಡ್ ತೂಪಿನಂಚ ರಾಷ್ಟ್ರ ಬೊಕ್ಕ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದಿನೆನ್ ನಮ ತೂಪ. ಅಯ್ಕ್ ಪೂರಾ ಕಾರಣವಾದುಪ್ಪುನಿ – ಅಕ್ಲ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ಬುಳೆಯಿನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುಣ ಬೊಕ್ಕ ೞರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಸಂಸ್ಕಾರ–ಸಂಗೋಪನೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ "ಪರವೂರುಡು ತುಳು ಪರಪು" ಪನ್ಪಿ ಯೋಜನೆಡ್ ಪರವೂರಾಯಿನ ಕೊಯಮುತ್ತೂರುಗು ಪೋದಿತ್ತೆ. ಅಲ್ಪದ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್‌ದ ಸಭಾಂಗಣೊಡು ಜೂನ್ 7 (ಪೋಪುನಾನಿ) ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಗು 'ಕೊಯಮುತ್ತೂರುಡೊಂಜಿ ತುಳು ಬೊಲ್ಪು – ತುಳು ದಿನಾಚರಣೆ" ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ. ಎಂಕ್ಲೆನ ನಿರೀಕ್ಷೆಗ್‌ಲಾ ಮೀರ್ದ್ ಗೆಲ್ಕಾಯಿ ಅೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮನದಾನಿ ರಾತ್ರಿದ ರೈಲ್‌ಡ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತಂಡ ಊರುಗು ಪಿದಾಡೊಡು. ಆ ದಿನೊತ ಪಗೆಲ್ ಅಲ್ಪದ ತುಳುವೆರೆಡ್ದ್ ವಿಹಾರೊಗು ಏರ್ಪಾಡಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ್ ಆನಿದ ಕಾಂಡೆ, ಎಂಕ್ ಬತ್ತಿನ ದೂರವಾಣಿ ಲೆಪ್ಪುಡು, ಹೆಚ್. ರಮಾನಂದೆರ್ ಅರೆನ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಮದ್ಯಾನ ಪತ್ತ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಎಂಕ್ಲೆನ ತಂಡ ಅರೆನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ಬರ್ಪ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ನಾಗ ಅರೆನ ಸಂತಸೊದ ಉದಾರ್ಮೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಕೊಯಮುತ್ತೂರುಡ್ದು ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವತ್ತರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರೊದ ವೀರ ಪಾಂಡಿಯನ್ ಪನ್ಪಿನ ಹಳ್ಳಿಗ್ ಎಂಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಜಪ್ಪುನಗ ವಿಶಾಲವಾಯಿನ 'ರಾಮ್‌ಫ಼ಾರ್ಮ್ಸ್' ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಎದ್ಕೊಣುಂಡ್. ಆತ್ ಬೇಗ ಎಂಕುಲು ಕುಡ ಊರುಗೇ ಬತ್ತನೋ ದಾನ್ನ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಅಚ್ಚರಿ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಆಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲೊಂಜಿ ಎದುರುಡು ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಆ ಇಲ್ಲದ ದುಂಬು ತೆಲಿತೊಂದು ಉಂತೊಂದಿನ ರಮಾನಂದ ಶೆಟ್ರ್ – ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ ಶೆಟ್ರ್ ದಂಪತಿ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಎದ್ಕೊಂದು ಇಲ್ಲೊಲಯಿ ಲೆತೊಂಡೆರ್. ಅವ್ವೊಂಜಿ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲದ ಮಿನದನೊನು ಬಿಂಬಿಸಾವುನ, ಇಂಚಿಪ್ಪದ ಪೊಸ ನಮೂನೆದ ಸೌಕರ್ಯೊಲು ಇತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಅಂತರೊ ಮಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲ್. ಮಲ್ಲ ಮೊಗಸಾಲೆ, ಚಾವಡಿಡ್ ಸುಖಾಸನೊ, ಉಜ್ಜಾಲ್, ಸಾಗುವಾನಿ ಮರೊತ ಬೋದಿಗೆ ಕಂಬೊಲು, ಪಡಸಾಲೆ, ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆ, ಅಟಿಲ್ದ ಕೋಣೆ, ಉಪ್ಪರಿಗೆ, ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೋಣೆಲು, ಪಿದಾಯಿಡ್ ಪಚ್ಚೆ ಪಚ್ಚೆದ ಪಜಿರ್ ಪಜೆ, ಎದುರ್‌ಡು ಅಂಚಿಡ್ದ್ ಇಂಚಿಡ್ದ್ ನೇಲ್ಪಾದಿನ ಪತ್ತ್ – ಪದ್ರಾಡ್ ಪೊರ್ಲುದ ಲಾಟಾನ್‌ಲು, ಜಾಲ್‌ಡೇ ಗುವೆಲ್, ಗೂಡುಡು ಕಟ್ಟ್ ಪಾಡ್ದಿನ ಸಿಂಹದಂಚಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಜಾತಿದ ನಾಲ್ ನಾಯಿಲು...! ಮಾತಲಾ ಅಲ್ಪ ಸಾಜವಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಮಾನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಇಲ್ಲದ ಪಿದಾಯಿ, ತೋಟೊಗು ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಗೇಟ್‌ದ ಬರಿಟ್ಟೇ ಪೊರ್ಲುದ ಒಂಜಿ ಗಣಪತಿನ ಗುಡಿ, ಅಲ್ಪ ನಡಪುನ ನಿತ್ಯ ಪೂಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಇಸೇಸ ಉಚ್ಚಯೊಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಆರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಪಂಡೆರ್. ಬೊಕ್ಕಲ ರಡ್ಡ್ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ, ರಮಾನಂದ ಶೆಟ್ರೆನ ಕನೊತ ಲೋಕ 'ರಾಮ್‌ಫಾರ್ಮ್ಸ್' ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಪ್ಪತ್ತರಡ್ಡ್ ಎಕ್ರೆದ ಆ ತೋಟೊಡು, ದಾದ ಪೂರಾ, ಏತ್ ಪೂರಾ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ ಆಪುಂಡೊ ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಶೆಟ್ರ್ ಬುಳೆಪಾದಿತ್ತೆರ್. ತಾರೆ, ಬಾರೆ, ಬಪ್ಪಂಗಾಯಿ, ಕಂಬುರ್ಜ್, ಕುಕ್ಕು, ಪೆಲ, ಚಿಕ್ಕು, ಪೆರಂಗಾಯಿ, ಎಣ್ಮೆ, ಮಂಜೊಲು ಇಂಚ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಮಸ್ತ್ ಬುಲೆಕುಲ್ನ ಸಾಗರೊನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪಂಪ್‌ದ ಗುವ್ವೆಲ್ದ್ ನೀರ್‌ನ್ ಗೆತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತರೊದ ತಾಮರೆ ಕೆದುಟು ಜೋಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವು ಇಡೀ ತೋಟೊಗು ಬರ್ಸ ಬೂರುನಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ಅರೆನ ಚಾತುರ್ಯೊನು ಪುಗರ್ರೆನೆ ಆವೊಂದಿಜ್ಜಿ.

ಹೈನುಗಾರಿಕೆ, ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ, ದೈವಾರಾಧನೆಲಾ ಅಲ್ಪ ಉಪ್ಪುನವು ಬಾರಿ ಅಚ್ಚರಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಡ್ಡೆ ಬಿದೆತ ಇರ್ವಡ್ಡ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ಪೆತ್ತೊಲು ಕಿದೆಟ್, ಕೆಲಸದಕ್ಲೆಗ್ ಉಪ್ಪೆರೆಗ್ ಬೇತೆನೆ ಬುಡಾರೊದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಟಿಲ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಉಂದೆನ್ ಮಾತೆನ್ಲಾ ತೂನಗ ರಮಾನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಟ್ಟುದ್ ಬುಳೆಯಿನ ಪರಿಸರೊನು ತರೆಟ್ ಜಿಂಜಾವೊಂದು ಅವೆನ್ ಪರವೂರುಡು ಬುಳೆಪಾಯಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಅಚ್ಚರಿ ಮೂಡುಂಡು. ಶಿರ್ವ – ಮಂಚಕಲ್ಲ್ ಮೂಲದಾರಾಯಿನ ಆರ್ ಮಸ್ತ್ ವರ್ಷೊಲೆಡ್ದಿಂಚ ಕೊಯಮುತ್ತೂರುಡು ಇತ್ತ್‌ದ್, "ಜೆ.ಆರ್.ಕನ್ಸೊಲಿಡೇಟೆಡ್ ಗ್ರೂಫ್ ಆಫ್ ಕಂಪೆನೀಸ್" ಸಂಸ್ಥೆದ ಮೂಲಕ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವಸ್ತುಲೆನ ಉದ್ಯಮೊನು ನಡಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕೈತಲ್ದ ಪಟ್ಟಣೊಲೆಡ್ ಏಳ್ ಮಾರಾಟದ ಮಳಿಗೆಲು ಉಲ್ಲ. ಅರೆನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಸವಿತಾ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಸವಣೂರುದಾರ್. ರಡ್ಡ್ ಆಣ್ ಜೋಕುಲುಪ್ಪುನ ಸಂತೃಪ್ತ ಕುಟುಂಬ ಅಕ್ಲೆನ.

ಮದ್ಯಾನದ ವನಸ್‌ಗ್ ಅಕ್ಲ್ ಬಲಸಿನ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆದ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್‌ಲು ಲೆಕ್ಕೊಗು ತಿಕ್ಕಾಂದಿನ. ರಮಾನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಡೆದಿನ್ **"ಅಪ್ಪೇ"** ... ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆತೊಂದು ಸತಿ ಪತಿ ಒಟ್ಟುಗು ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಉಪಚಾರ ಮಲ್ತಿನ ಅಕ್ಲೆನ ರೀತಿ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾಂಡ್ !

ಈ ಸಂಚಿದ ಲೇಖಕೆರೆ ಪತ್ತೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಂ.6, ಕೃಷ್ಣಾ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, 4ನೇಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,
ಅಮರಜ್ಯೋತಿ, ನಗರ, ವಿಜಯನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಕಡಂದಲೆ ವಾಸು ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಂಬಯಿ
ನಾನಾಬಾಯ್ ಚೇಂಬರ್ಸ್, 11 ಬಿ, ಕಸ್ಟಮ್ ಸಿದ್ವಾ ಪೋರ್ಟ್, ಮುಂಬೈ – 400 001.

ಕುಮಾರಿ ಸಂಗೀತ
ಭುವನೇಂದ್ರ ಕಾಲೇಜು, ಕಾರ್ಕಳ.

ಡಾ.ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
'ಭೂಮಿಗೀತ' ಕುಂಜತ್ತಬೈಲು, ಕಾವೂರು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು – 575 015.

ಶ್ರೀಮತಿ ಲಾವಣ್ಯ
ಪ್ರಾಚಾರ್ಯರು, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಡಿ.ಎಡ್. ಕಾಲೇಜು, ಮಂಗಳೂರು.

ರವಿ ಕಿರಣ (ಎಂ.ಕೆ.ರವೀಂದ್ರನಾಥ)
61, ಚೌಡೇಶ್ವರಿ ಗುಡಿಬೀದಿ, ಬೆಂಗಳೂರು–560 002.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
ಗುಡ್ಡೆ ಮನೆ, ಹಳೆಯಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾ., ದ.ಕ.

ಸುರೇಶ್ ಎಸ್.
ಗಜನಿ ಹೌಸ್, ಚಿತ್ರಾಪು, ಮುಲ್ಕಿ ಅಂಚೆ – 574 154 ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಜಪ್ಪು ಪದ್ಮನಾಭ ಗಟ್ಟಿ
ಪಿ.ಎಲ್.ಕಂಪೌಂಡು, ಮೋರ್ಗನ್ಸ್‌ಗೇಟ್, ಜಪ್ಪು, ಮಂಗಳೂರು – 575001

ಕಾತ್ಯಾಯಿನಿ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು
ಉಪನ್ಯಾಸಕಿ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ.ಕಾಲೇಜ್, ಉಡುಪಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
'ಕ್ಷಿತಿಜ', ಸೈಟ್ ನಂ.382
ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ವಯಾ ಹಳೆಯಂಗಡಿ, ಚೇಳ್ಯಾರು, ಮಂಗಳೂರು ತಾ.

ಸರಿತಾ ಮರ್ಕಂಜ
ಅಂಚೆ ಮರ್ಕಂಜ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ.

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
ದೃಶ್ಯ, ಗೊಲ್ಲಚ್ಚಿಲ್ 5ನೆಯ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಲೋಹಿತ್‌ನಗರ, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ ಎಸ್.ಜೋಶಿ
"ಸುಜ್ಞಾನ", ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜು ರಸ್ತೆ, ನೆಹರೂನಗರ, ಪುತ್ತೂರು – 574 203.

ಎ.ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರಾ
"ಶಿವಗಿರಿ", 1ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಸುಭಾಶ್ ನಗರ,
ಮಂಗಳಾದೇವಿ ರಸ್ತೆ, ಮಂಗಳೂರು –575 001.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾ ಜಿ.ಕೆ.ಶೆಟ್ಟಿ
ಪವನ್, ಕರಂಗಲಪಾಡಿ, ಮಂಗಳೂರು – 575 003.

ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಂಬಲಪಾಡಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ರಸ್ತೆ, ಉಡುಪಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಹಾಲಂಬಿ
ಉಡುಪಿ

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಬೈಪಡಿತ್ತಾಯ
ಅಂಚೆ ನಂದಳಿಕೆ – 576 126 ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು, ಉಡುಪಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಜಯರಾಮ್ ಪಡ್ರೆ
2ನೇ ಮಹಡಿ, ಎಸ್.ಎ.ಆರ್.ಕೆ.ಟವರ್ಸ್,
ಸಿಂಗಾರಿ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕಲ್ಲಡ್ಕ, ಬಂಟ್ವಾಳ – 574 222.

ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
"ವಿದ್ಯಾ", ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು – 575 004.

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/-; ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/- ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ / ಕಬಿತೆ / ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ / ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್ ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ.
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡುದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡು ಕೊರೊಲಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಸಮಿತಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್

ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
'ನೆಲೆ', ಬೆದ್ರಾಳ, ನರಿಮೊಗರು, ಪುತ್ತೂರು - 574 312

ಸದಸ್ಯೆರ್

ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರ್
ಸಮಾಜಕಾರ್ಯ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿಭಾಗ,
ಸರಕಾರಿ ಕಾಲೇಜು, ತೆಂಕನಿಡಿಯೂರು, ಉಡುಪಿ

ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್
ಕಾಂಚನ್ ನಿವಾಸ,
ಪೋಸ್ಟ್ ಮೀನಕಳಿಯ, ಮಂಗಳೂರು - 575 010

ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
ಡೆಚ್ಚಾರು ಮನೆ, ಪುದುವೆಟ್ಟು ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಂಚೆ,
ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ
'ವಿದ್ಯಾ', ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ,
ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು - 575 004

ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
'ನವದುರ್ಗಾ', ಅಂಚೆ ಕುಂಜಿಬೆಟ್ಟು, ಉಡುಪಿ - 576 102

ಆರ್.ಎಸ್. ದಳವಾಯಿ
ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು

ಸರಪಾಡಿ ಅಶೋಕ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸರಪಾಡಿ, ಅಂಚೆ ಅಜಿಲಮೊಗರು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್
ಗುರುಕೃಪಾ ಮನೆ, ಪಡುಪೆರಾರ ಅಂಚೆ
ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಬಜಪೆ, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು

ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಸಿ-1, ತಳಅಂತಸ್ತು, ಜಲ್‌ಕೀರ್ತಿ, ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್
ಹೌಸಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಲಿಮಿಟೆಡ್
ಜಯರಾಜ ನಗರ, ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಬಳಿ,
ಎಲ್.ಜಿ. ರಸ್ತೆ, ಬೊರಿವಿಲಿ (ಪ) ಮುಂಬಯಿ - 400 091

ಉದಯ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ
ಸಂ-81, ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ನಿಲಯ
ರಾಜು ಕಾಲೊನಿ, ಎಮಲೂರು,
ಅಂಚೆ ಮಾರತ್ತ ಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - 560 037

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಾವತಿ ಜೆ. ಬೈಕಾಡಿ
ಮಂಜೂಷ, ಹ್ಯೊಗೆಬೈಲು, ಅಂಚೆ ಅಶೋಕನಗರ,
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.
ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದ್ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬೋಳೋಡಿ ಮೆರೆನ್ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸಪ್ಟಂಬರ್ ತಿಂಗೊಲುದ ೨೬ನಾನ್ ದುಂಬುದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪೆರೆಡ್ದ್ ಅಧಿಕಾರ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗಡಿ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್. ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಸರಕಾರಿ ಪದವಿಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜ್, ಕೆಯ್ಯೂರು ಮುಲ್ಪ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ಉಡುಪಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಕನ್ನಡ, ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ನಾಟಕ, ಯಕ್ಷಗಾನ, ತಾಳಮದ್ದಲೆದ ಕಲೊಟು ಅರ್ಥಧಾರಿಯಾದ್, ಕಲಾವಿದೆರಾದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಸಮಾಜ ಸೇವೆ ಮೆರೆಗೊಂಜಿ ಹವ್ಯಾಸ. ೧೯೯೭ಡ್ ಜೇಸೀ ವಲಯ ೧೫ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತುದಾರೆರಾದ್ ಕೆಯ್ಯೂರುದ ಶ್ರೀ ದುರ್ಗಾ ಚಾರಿಟೇಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಇತ್ತೆ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೇವೆದ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದ್ ನೇಮಕ ಪಡೆದ್ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆತೆರ್.

ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಡ್
ತುಳು ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ ಲೇಸ್‌ದ ಮುಗಿತಲ ಸಬೆಟ್ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯೊದ ಸ್ವಾಮಿಲು

ಕಾರ್ಲ ವಿಶ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜೋದ್ಧಾರಕ ಸಭಾಭವನೊಡು ಹಿರಿಯ ತುಳು
ಸಾಹಿತಿ ಶ್ರೀ ಗುಣಪಾಲ ಕಡಂಬೆರ್ ಪತ್ತನಾಜೆದ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್

ಬೆಂಗಳೂರುದ ತುಳುವೆರೆಂಕುಲು ಕೂಡುಕಟ್ಟ್‌ದಕುಲು
ಬಿಸು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೆರ್

ಕಾರ್ಲದ ಎಸ್.ವಿ.ಟಿ. ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ನಡತಿನ ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಕೂಟೊ.
ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್

Reg. with RNI No. Kartuloo 14/10/200-TC

ಒಡಿಪುಡು ನಡತಿನ
ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ ಲೇಸ್‌ನ್
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ಗೃಹಮಂತ್ರಿ
ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ಲಾ
ಒಡಿಪುದ ಸಂಸದೆ
ಶ್ರೀ ಡಿ.ವಿ. ಸದಾನಂದ ಗೌಡೆರ್ಲಾ
ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುದು
ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ
ವಾಣಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜಿಡ್
ನಡತಿನ
ಆಟಿ ಅಮಾಸೆ

ಒಡಿಪುಡು ನಡತಿನ
ಮಾನಾದಿಗೆದ
ಮರ್ಯಾದಿ ಲೇಸ್‌ಡ್
ಮರ್ಯಾದಿ ಪಡೆಯಿನ
ಬನ್ನಂಜೆದಾರ್ ಬೊಕ್ಕ
ದಾಸು ಬಂಗೇರೆರ್
ಅಕಾಡೆಮಿದ
ಪರಿವಾರದೊಟ್ಟುಗು

ಒಡಿಪುಡು ನಡತಿನ
ಬೂಕುಗು ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನ
ಲೇಸ್‌ಡ್ ಗುರ್ಕಾರ್,
ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಜೊತೆಟ್
ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ,
ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಬೊಕ್ಕ ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ